

INTESA SANPAOLO BANKA

Bosna i Hercegovina

A detailed historical painting of a bustling city square, likely Piazza del Campidoglio in Rome. The scene is filled with people, horse-drawn carriages, and various activities. In the background, the Fontana del Gallo and the Via dei Fori Imperiali are visible. The architecture is classical, with a large church building on the right side of the square.

2021 Godišnji izvještaj

GALLERIE D'ITALIA.

ČETIRI MUZEJA, KULTURNA MREŽA JEDNE NACIJE.

Gallerie d'Italia je dozvolila Intesa Sanpaolo da javno dijeli njeno umjetničko i arhitektonsko naslijeđe: umjetničke kolekcije Banke, koje sežu od arheoloških artefakta do savremenih radova, smještene su u historijskim objektima koji se nalaze u četiri grada – što predstavlja jednu jedinstvenu mrežu muzeja.

Gallerie d'Italia - Piazza Scala u Milanu, u jednom zaista prestižnom arhitektonskom okruženju, domaćin je selekciji od dvije stotine remek-djela Lombardije 19. vijeka, a koja su dijelom umjetničkih kolekcija Fondazione Cariplo i Intesa Sanpaolo, kao i izložbe posvećene talijanskoj umjetnosti 20. vijeka.

Gallerie d'Italia - Palazzo Leoni Montanari, Vićenca je dom umjetnosti regije Veneto iz 1700-ih, kao i grnčarije iz Attice i Magna Graecie. U njoj se nalazi jedna od najznačajnijih kolekcija ruskih ikona na Zapadu.

Gallerie d'Italia - Palazzo Zevallos Stigliano, Napulj ugostila je Mučeništvo sv. Ursule, zadnju poznatu sliku Caravaggia, zajedno sa više od 120 primjeraka napuljske umjetnosti sa početka 17. vijeka i početka 20. vijeka. Nove prostorije u okviru veličanstvenog objekta u Via Toledo koji je prethodno bio objekat Banco di Napoli su omogućile da je sada muzejski prostor trostruko veći, te su tim i izložbene mogućnosti veće. Tu je i novootvorena četvrta lokacija - Gallerie d'Italia in Piazza San Carlo u Turinu, što je mjesto većinom posvećeno fotografiji i digitalnom svijetu.

Naslovna fotografija:

Gaspar van Wittel (takođe poznat kao Gaspare Vanvitelli ili Gaspare degli Occhiali)
(Amersfoort, 1652 - Rim, 1736.)
Pogled na Piazza Navona u Rimu, 1688.-1721.
Ulje na platnu, 62,5 x 125,5 cm
Kolekcija Intesa Sanpaolo
Gallerie d'Italia - Palazzo Zevallos Stigliano, Napulj

Pogled na Piazza Navona u Rimu je djelo Gaspara van Wittela, holandskog slikara koji je živio Italiji. On se smatra predvodnikom modernog vedutizma, a kao rezultat skoro topografske preciznosti datog prikaza. Ova slika pripada nizu od devet pejzaža koje je van Wittel posvetio Piazza Navoni, a koje potiču iz perioda od 1688. i 1721. Ovo je najveći trg u Rimu, odmah nakon Trg sv. Petra, te jedan od najpitoresnijih zahvaljujući tržnici i bezbrojnim drugim dešavanjima na njoj. Ova piazza kao „grandiozni primjerak barokne teatralnosti“ je bila predmetom arhitektonskog renoviranja sredinom 17. vijeka, što joj je polučilo reputaciju jednog od najljepših trgova u Rimu, poznatog po veličanstvenosti njenih zgrada i fontana. Ovdje je prikazan pogled sa prvog sprata Palazzo Lancelotti. S lijeve strane, svjetlo naglašava niz zgrada, uključujući i Crkvu Sant'Agnese in Agone koja je obnovljena po uputama Francesca Borrominia. S desne strane, u sjenci, umanjeno prikazanu, moguće je vidjeti fasadu San Giacomo degli Spagnoli iz 16. vijeka. Terasa na krovu Palazzo Altemps se izdvaja u odnosu na pozadinu, dok se u sredini nalazi Fontana dei Fiumi od Gian Lorenzo Berninija, te fontane iz 16. vijeka poznate pod nazivom del Moro and dei Calderari. Slika se ističe svojim izvrsnim koloritom i jasnoćom linija i volumena. Nebo je intenzivno svijetle boje sa nagovještajem svijetlo plave, što je svojstveno najboljim dijelima ovog holandskog umjetnika.

Ovo djelo je dio umjetničke kolekcije na stalnoj izložbi u Gallerie d'Italia of Intesa Sanpaolo u Napulju. Kolekcija prati najvažnije umjetničke momente u Napulju i Kampanji sa početka 17. vijeka do prvih decenija 20. vijeka, od Caravaggia i prelaska na naturalizam njegovim dolaskom u ovaj grad 1606. godine, sve do djela Vincenza Gemita, pa do pompeznosti i raskoši Vicekraljevstva Španije i doba burbonske dinastije.

Izveštaj Nadzornog odbora	4
Izveštaj Uprave o poslovanju Banke	7
Makroekonomska dešavanja u Bosni i Hercegovini u 2021.	8
Opis poslovanja Intesa Sanpaolo Banke BiH	9
Korporativno upravljanje	11
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	12
Izveštaj nezavisnog revizora	14
Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	19
Izveštaj o finansijskom položaju	21
Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama	22
Izveštaj o novčanim tokovima	24
Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje	26
Izveštaj o poslovanju	111

IZVJEŠTAJ NADZORNOG ODBORA

Izveštaj predsjednika Nadzornog odbora

Čast mi je da Vam u ime Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina predstavim poslovne rezultate Banke za 2021. godinu.

Nakon smanjenja BDP-a od -3,2 % u 2020. godini usljed pandemije Covid-19, privreda Bosne i Hercegovine je u 2021. godini zabilježila snažan skok uz povećanje BDP-a za 7,1% p.a. osnovom industrijske proizvodnje, izvoza, privatne potrošnje i značajnog oživljavanja turizma. 2021. godinu su obilježili inflatorni pritisci koji su se posebno intenzivirali nakon 3. kvartala 2021., a što je uzrokovano rastom cijena energije, te uvozom prehrambenih proizvoda i pića. U novembru 2021., došlo je do dodatnog ubrzanja inflacije uz porast od +5,5% u odnosu na isti mjesec 2020., što je dovelo do prosječne ukupne inflacije u 2021. od oko 2%.

U okvirima poboljšanog ekonomskog okruženja, bankarski sistem je zabilježio solidno poslovanje u 2021. godini. Oporavak kredita privatnom sektoru iskazan je kroz njihov porast za 3,7% p.a. Značajniji rast zabilježen je u segmentu domaćinstva (stambeno kreditiranje) na osnovama solidnog trenda tržišta rada, dok su krediti pravnim licima takođe porasli, ali sporijim tempom, pošto su kompanije nastavile sa opreznim pristupom prema novim investicijama usljed neizvjesnosti povezane sa političkom situacijom i mogućim razvojem pandemije. Što se tiče depozita, bankarski sistem je i dalje prekomjerno likvidan u oba poslovna segmenta. Depoziti privatnog sektora su doživjeli nagli rast u 2021., s obzirom na povećanje doznaka, te posljedično povećanje depozita domaćinstava, pri tom su pravna lica akumulirala likvidnosne rezerve, odgađajući ulaganja. U decembru 2021., depoziti privatnog sektora su porasli za 10,0% p.a., potpomognuti rastom u segmentu pravnih lica od +17,6% p.a., te u segmentu domaćinstava od +6,8% p.a.

U jeku pozitivnih dešavanja u BiH ekonomiji, Banka je u 2021. godini iskazala solidne rezultate, te se vratila na nivo poslovanja koji je imala prije pandemije. Rast prihoda je bio posebno evidentan u pogledu prihoda od provizija i prihoda od trgovanja s obzirom na znatan skok BiH ekonomije. S druge strane, neto kamatni prihod je bio pod pritiskom usljed kombinovanog efekta niske aktivnosti kreditiranja (većinom u segmentu poslovanja sa stanovništvom) i daljnjeg rasta obima depozita u oba segmenta - pravnih lica i stanovništva. Ova dva faktora su se dalje odrazila na povećanje plasmana kod Centralne banke, uzrokujući rast kamatnih troškova.

Kreditni ključnici jednaki su (neto) iznosu od 1.593 mln BAM, te su neznatno uvećani za 0,9% u odnosu na 2020. Krediti fizičkim licima su zabilježili smanjenje od -2,1% u odnosu na 2020. godinu, dok su krediti pravnim licima iskazali su povećanje od +3,3% u 2021., većinom zbog značajnog rasta u SME segmentu od +6%. Usprkos izazovnim tržišnim uslovima, Banka je uvećala svoj tržišni udio u segmentu poslovanja sa pravnim licima za 0,3%, dostigavši 8,9% u decembru 2021. Poseban fokus također je stavljen na jačanje na licu mjesta procesa KYC (upoznaj svog klijenta), AML (aktivnosti na sprečavanju pranja novca) u mreži, kako bi se osigurala potpuna usklađenost sa propisima.

Depoziti klijenata iznose 1.706 mln BAM, što je povećanje za 8,5% u odnosu na 2020. u oba segmenta. Došlo je do povećanja depozita velikih korporativnih klijenata usljed njihove prekomjerne likvidnosti. Depoziti fizičkih lica porasli su uglavnom po Avista osnovu, pošto klijenti imaju veoma nizak nivo sklonosti prema dugoročnim depozitima, a kao rezultat veoma niskih stopa koje se na tržištu nude na oročene depozite.

Banka je nastavila aktivno raditi na jačanju strukture pasive, prikupljanju novih srednjoročnih/dugoročnih (MLT) kreditnih linija od supranacionalnih institucija za segmente pravnih lica i stanovništva, a kako bi unaprijedila pokazatelj likvidnosti.

Što se tiče ekonomskih rezultata, Banka se vratila na nivoe profitabilnosti koje je imala 2019., tj. prije Covid-19 sa vidnim poboljšanjem operativne marže zahvaljujući manjim troškovima kamata na depozite i dobrim ostvarenjem provizija (uglavnom za usluge platnog prometa, kartičnog poslovanja i tekućih računa), te poslova trgovanja. Operativni troškovi su se uvećali tokom 2021. godine kao rezultat većih troškova zaposlenih (većinom u pogledu varijabilnog dijela koji se odnosi na sistem nagrađivanja), te većih administrativnih troškova, s obzirom da je 2020. godinu karakterisalo smanjenje troškova kao mjere ublažavanja u smislu pokrivanja za manje ostvarene prihoda usljed pandemije.

Neto dobit iznosi 30,7 mln BAM, te je bila veća u odnosu na prethodnu godinu za +12,5 mln BAM ili +68,2%.

Ovi rezultati su postignuti uz održavanje značajne kontrole nad kvalitetom aktive, uz očuvanje likvidnosne pozicije, te osiguravajući adekvatan nivo kapitaliziranosti.

S obzirom na buduća dešavanja, aktuelna ekonomska klima potaknuta krizom u Ukrajini sugeriraju da bi relevantno okruženje u 2022. godini moglo sa sobom nositi još više izazova. Stoga će od ključnog značaja biti kontinuiran fokus Uprave na praćenju kvalitete aktive, aktivnom monitoringu operativnih troškova i održavanju optimalne kombinacije proizvoda. Banka ima solidne rezultate u poslovanju nemirnim vodama, te sam ubijeđen da Banka može prevazići predstojeće izazove.

U ime Nadzornog odbora, želim izraziti svoju zahvalnost i uvažavanje prema Upravi banke i svim zaposlenicima Banke na njihovom predanom radu i vrijednom doprinosu.

Izveštaj o radu Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina za 2021. godinu

Tokom 2021. godine, Nadzorni odbor Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: "Banka") je održao 18 sjednica na sljedeće datume: 05.01.; 14.01.; 29.01.; 22.02.; 02.03.; 29.03.; 12.04.; 30.04.; 10.06.; 25.06.; 29.06.; 26.07.; 10.09.; 21.09.; 26.10.; 16.11.; 01.12. i 16.12.2021. koje su evidentirane pod rednim brojevima od 1 do 18.

Nadzorni odbor Banke je vršio svoje aktivnosti u skladu sa Zakonom, Statutom Banke, te Pravilnikom o radu Nadzornog odbora Banke uz značajnu podršku Uprave, Odbora za reviziju, Odbora za rizike, Odbora za imenovanja i Odbora za naknade.

Na održanim sjednicama, Nadzorni odbor Banke je razmatrao, analizirao i diskutirao o svim procesima u njegovoj nadležnosti, uključujući politike i procedure, pripremljene interno, ali i politike zaprimljene od Intesa Sanpaolo matične banke i Privredne banke Zagreb. Tokom čitave godine, Nadzorni odbor je analizirao i razmatrao finansijske izvještaje Banke, te pratio aktivnosti interne i eksterne revizije.

Među glavnim stavkama i temama koje je Nadzorni odbor razmatrao je cjelokupna situacija prouzrokovana virusom COVID-19 i uticajima na kreditni rizik Banke, koeficijent adekvatnosti kapitala i koeficijente likvidnosti. Nadzorni odbor će nastaviti da prati ova pitanja, te će ostati posvećen poštivanju lokalnih propisa o koeficijentima adekvatnosti kapitala i likvidnosti, kao i savjetovanju Uprave o daljim aktivnostima.

Nadzorni odbor je takođe pridavao posebnu pažnju aktivnostima i izvještajima o sprječavanju pranja novca koje je podnosila Direkcija za SPN (Sprječavanje pranja novca).

Tokom 2021. godine, Nadzorni odbor je posvetio posebnu pažnju ocjeni adekvatnosti sistema internih kontrola Banke, u opštim i posebnim operativnim oblastima i zaprimao je informacije od Uprave i Direkcije interne revizije o potencijalnim i identifikovanim slabostima i toku primjene potrebnih korektivnih aktivnosti.

Kontrolne funkcije za upravljanje rizikom i kontrolne funkcije za usklađenost su podnosile izvještaje i informacije Nadzornom odboru na razmatranje, da bi se osiguralo efikasno uspostavljanje sistema internih kontrola.

Kada su u pitanju lokalni regulatorni zahtjevi, Nadzorni odbor je takođe zaprimio i razmatrao informacije vezano za procjenu učinkovitosti kontrolnih funkcija u Banci, uključujući adekvatnost procesa. Nadzorni odbor je potvrdio ispravnost aktivnosti koje su te funkcije vršile.

Nadzorni odbor Banke, usvajanjem izvještaja o radu i izvještaja nezavisnih eksternih revizora, je potvrdio rad Uprave, i ocijenio ga usklađenim sa zakonima, internim aktima, odlukama, politikama, procedurama i programima.

Na osnovu FBA Odluke o sistemu internog upravljanja u banci, Nadzorni odbor je usvojio nove interne akte koji su usklađeni sa novom regulativom, tj. politike o primjerenosti članova Uprave i nosilaca ključnih funkcija, pravilnike o radu za Nadzorni odbor, Upravu, Odbor za imenovanja, Odbor za naknade i Odbor za rizike. Takođe, izmijenjen je sastav Odbora za rizike i Odbora za naknade, tj. nezavisni članovi Nadzornog odbora su imenovani za predsjednike dva pomenuta odbora Nadzornog odbora.

Nadzorni odbor Banke je izvršio i implementirao sve potrebne aktivnosti putem svojih pod-odbora: Odbora za reviziju, Odbora za rizike, Odbora za imenovanja i Odbora za naknade koji su održali svoje redovne sjednice tokom godine i blagovremeno informisali Nadzorni odbor o svojim aktivnostima.

Značajno učešće Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina u svim njenim aktivnostima je doprinijelo stabilnosti i održavanju dobre pozicije Banke na tržištu, čime su postignuti solidni finansijski rezultati.

Što se tiče sastava Nadzornog odbora, tokom 2021. godine, članovi Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: Banke) su bili: gosp. A.Cioni, (predsjednik), gosp. Matija

Birov (zamjenik predsjednika), gosp. Miroslav Halužan, gosp. Gianluca Tiani, gosp. Andrea Fazzolari, gosp. Alden Bajgorić (nezavisni član NO) i gosp. Massimo Lanza (nezavisni član).

U skladu sa Odlukom o procjeni članova tijela Banke Agencije za bankarstvo FBiH i njenim izmjenama o dopunama („Politika“), Odbor za imenovanja je izvršio neophodne procjene u skladu sa Politikom, te potvrdio da sve procijenjene osobe zadovoljavaju propisane zahtjeve i da su primjereni za date pozicije u tijelima Banke.

U skladu sa navedenim u Izvještaju, Nadzorni odbor je predložio Skupštini Banke da usvoji sljedeće:

- Odluku o usvajanju finansijskih izvještaja Intesa Sanpaolo Banke d.d Bosna i Hercegovina za period 01.01. – 31.12.2021. pripremljene u skladu sa FBA standardima izvještavanja, zajedno sa Izvještajem eksterne i interne revizije, Izvještajem o radu Nadzornog odbora, Izvještajem o radu Odbora za reviziju,
- Odluku o usvajanju godišnjih izvještaja za period 01.01. - 31.12.2021. godine i prijedlog za Raspodjelu dobiti za 2021.,
- Odluku o usvajanju Budžeta i Poslovnog plana za 2022.-2025.,
- Odluku o usvajanju Finansijskog plana za 2022.-2025.,
- Odluku o usvajanju Plana kapitala za 2022.-2025.,
- Odluku o usvajanju Plana likvidnosti i finansiranja za 2022.-2025.,
- Odluku o usvajanju Izvještaja o ugovorima zaključenim između Banke i lica u posebnom odnosu sa Bankom sa 30.09.2021. i 31.12.2021.,
- Informaciju za Skupštinu dioničara Banke vezano za Nadzorni odbor, Upravu Banke i više rukovodstvo Banke i Prijedlog Nadzornom odboru svih zarada, naknada i drugih primanja,
- Odluku o primjerenosti članova Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina za 2021.,
- Odluku o rezultatima samoprocjene Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina za 2021.,
- Odluku o primanju na znanje Imovinskih izvjava podnesenih Skupštini dioničara od strane članova Nadzornog odbora za 2021.

IZVJEŠTAJ UPRAVE O POSLOVANJU BANKE

Uprava ima čast predstaviti Vam Godišnji izvještaj i finansijske izvještaje Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: „Banka“ ili „Intesa Sanpaolo Banka BiH“) za godinu koja je završila 31.12.2021.

U makroekonomskom okruženju koje se značajno poboljšalo u 2021. godini slijedom značajnog oporavka BDP-a za 7,1% p.a., a nakon smanjenja od -3,2% p.a. tokom 2020. godine uzrokovanog pandemijom Covid-19, Banka je ostvarila solidne finansijske rezultate vrativši se na nivo profitabilnosti koji je imala prije Covid-19, te pri tom postigla i ključne ciljeve za 2021. godinu.

Neto dobit iznosi 30,7 mln BAM i veća je za 12,5 mln BAM (+68,2%) u odnosu na prethodnu godinu. Ovo povećanje dobiti je zajednički rezultat zabilježenog rasta operativnog prihoda (posebno u dijelu neto provizija), umjerene dinamike operativnih troškova i značajnog smanjenja rezervisanja za kreditne gubitke.

Neto kamatni prihod je dosegao iznos od 63,3 mln BAM, što je povećanje za 1,1 mln BAM (+1,8%) u poređenju sa 2020.godinom, a koje je nastalo uglavnom usljed smanjenja kamatnih troškova po osnovu depozita od -1,8 mln BAM (-15,5%). Kamatni prihod manji je za -0,7 mln BAM (-1%) u odnosu na prethodnu godinu, a zbog prevladavajućeg prisustva prekomjerne likvidnosti koja vuče naniže kamatne stope, kao i zbog sveukupne slabe potražnje za kreditima, pretežno u segmentu poslovanja sa stanovništvom. Na strani pasive, nastavljen je rast depozita i u segmentu stanovništva i u segmentu pravnih lica, a što je dodatno uvećalo rezerve kod Centralne banke, te prateće kamatne troškove (počevši od 01.06.2021., Centralna banka je uvela negativnu naknadu na obavezne rezerve u stranoj valuti po stopi od -60 bps). Zahvaljujući aktivnom upravljanju pasivom i efikasnom politikom cijena, Banka je ostvarila značajno smanjenje kamatnih troškova po osnovu depozita klijenata, što je došlo kao protuteža manjim kamatnim prihodima po osnovu kredita i očuvalo je maržu.

Neto prihodi od provizija dosegli su iznos od 26,6 mln BAM, što je značajan porast od +2,2 mln BAM ili -9,1% u odnosu na 2020. Ovo povećanje poslovne aktivnosti u segmentu stanovništva i pravnih lica tokom 2021., a nakon značajnog oporavka BiH ekonomije i oživljavanja turizma, se odrazilo na povećani obim naknada, posebno u pogledu platnih transakcija, kartičnih poslova i tekućih računa. Doprinos neto prihoda od provizija u operativnom prihodu je 31%.

Prihod od trgovanja iskazao je značajan rast od +5,8% p.a., kao rezultat specijalnih CRM kampanja usmjerenih ka korporativnim klijentima i namijenjenih poticanju deviznih poslova i rastu deviznih transakcija u segmentu stanovništva osnovom oživljavanja turizma.

Operativni prihod iznosi 85,6 mln BAM i veći je za +4,9 mln BAM (+6,1%) u odnosu na prethodnu godinu.

Operativni troškovi jednaki su 45,6 mln BAM i veći su za 2,6 mln BAM (+6%) u poređenju sa 2020.godinom. Povećanje troškova zaposlenih je nastalo većinom usljed varijabilnog dijela sistema nagrađivanja, pošto su rezultati Banke bili značajno veći nego 2020. godine. Što se tiče administrativnih troškova, vrijedi pomenuti da je tokom 2020.godine Banka primijenila nekoliko mjera reduciranja troškova, a u svrhe ublažavanja i pokrivanja manje ostvarenih prihoda usljed pandemije Covid-19. Banka je nastavila sa efikasnim upravljanjem troškovima koje se sprovodi unutar svih organizacionih jedinica s ciljem kontrole operativnih troškova. Uz koeficijent troška i prihoda od 53,2%, Banka je ponovno potvrdila svoju vodeću poziciju u smislu operativne efikasnosti.

Neto rezervisanja iznose 5,7 mln BAM i značajno su manja za -10,8 mln BAM u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom kao rezultat nižih rezervisanja za kreditne gubitke, a s obzirom da je Banka tokom 2020. značajno uvećala rezervisanja u svjetlu većeg nivoa rizika uzrokovanog širenjem Covid-19.

Bilansna suma Banke veća je za +6,7% i iznosi 2.486 mln BAM, što je uglavnom uzrokovano porastom novčanih sredstava i rezervi kod Centralne banke (+120 mln BAM). Ovo je posljedica prekomjerne likvidnosti i u segmentu domaćinstava i u segmentu pravnih lica, kao i niskog obima novih kredita, većinom u segmentu stanovništva.

Kreditni klijentima (neto) dosegli su nivo od 1.593 mln BAM na kraju 2021., što je povećanje za 0,9% u odnosu na prethodnu godinu. Umjereni rast kreditnog portfelja je zajednički rezultat nedovoljnog učinka u segmentu stanovništva, što je više nego nadoknađeno kreditnom aktivnošću sa pravnim licima. U 2021. godini, krediti fizičkim licima manji su za -2,1%, dok su krediti pravnim licima veći za +3,3%, uglavnom zbog značajnog rasta u SME segmentu (+6%). Rezultati u segmentu stanovništva su bili pod uticajem opreznog pristupa koji je Banka primjenjivala u prvoj polovini godine u pogledu isplate novih kredita, a čiji je cilj bio spriječiti potencijalnih efekata po priliv novih NPL nastalih nakon isteka moratorija i drugih specijalnih mjera uvedenih od strane FBA. U drugoj polovini godine, lansiranjem raznih kampanja za potrošačke i stambene kredite, omogućeno je usporavanje tempa smanjenja i stabiliziranje portfelja. Segment velikih korporativnih klijenata je takođe zabilježio nisku potražnju za novim kreditima, a kao rezultat odgađanja ulaganja zbog neizvjesnosti u pogledu razvoja pandemije. Tržišno učešće segmenta pravnih lica se povećalo za 0,3% na 8,9% u decembru 2021.

Depoziti klijenata iznose 1.706 mln BAM i veći su za 8,5% u odnosu na 2020. godinu i to u oba segmenta, što odražava povjerenje koje klijenti i dalje imaju u Banku kao svog pouzdanog partnera. Depoziti fizičkih lica veći su za 6,1% uglavnom po osnovu tekućih računa, pošto klijenti imaju veoma nisku sklonost ka dužim ročnostima, a kao posljedica veoma niskih stopa koje se na tržištu nude na oročene depozite. Sličan trend je takođe evidentan u bankarskom sistemu gdje je došlo do rasta ukupnih depozita, ali uz preraspodjelu između Avista i oročenih depozita. Depoziti pravnih lica ostvarili su rast od 10,4% pošto su klijenti akumulirali likvidnosne rezerve, odgađajući ulaganja zbog neizvjesnosti vezane za mogući razvoj pandemije.

Banka ima solidnu i stabilnu **poziciju likvidnosti**, a gdje su koeficijenti likvidnosti daleko iznad propisanih regulatornih limita i dovoljni su da podrže daljnu ekspanziju kreditnog portfelja. Struktura pasive je dodatno ojačana tokom 2021. godine pribavljanjem novih MLT plasmana od supranacionalnih institucija (EIB, EBRD) za segmente stanovništva i SME.

Kapital Banke iznosi 335 mln BAM, te je veći za 14,6 mln BAM u poređenju sa prethodnom godinom. **Adekvatnost kapitala** na osnovu lokalne metodologije jednaka je 19,47%, što je značajno iznad minimalnih zahtjeva.

ZAKLJUČCI Banka je postigla solidne finansijske rezultate, očuvala kvalitet aktive, te osigurala stabilnu poziciju likvidnosti uz striktno upravljanje operativnim troškovima. Banka se može spremno suočiti sa izazovima, te ujedno i iskoristiti određene mogućnosti. Banka se oslanja na jaku bazu kapitala i solidnu likvidnost i pozicije izvora sredstava, što joj omogućava suočavanje sa potencijalnim tržišnim nesigurnostima i podržava održivi rast.

MAKROEKONOMSKA DEŠAVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI U 2021.

Makroekonomsko okruženje

Nakon smanjenja od -3,2% tokom pandemije u 2020. godini, ekonomija se brzo nakon toga oporavila, te je u 2021. godini iskazan realni porast bruto domaćeg proizvoda od 7,1% p.a., a što je podržano široko rasprostranjenim oporavkom privatne potrošnje (-6,1% p.a.) i bruto investicije u kapital (+4,4% p.a.), praćeno značajnim dvocifrenim rastom izvoza (+42,3 p.a.). Oporavak domaće potražnje dovela je do rasta uvoza (+27%). Istovremeno, ojačali su inflatorni pritisci, te je prosječna godišnja inflacija iznosila 2,0%.

U 2021. godini, stopa zaposlenosti je porasla za 1,3% p.a., dok je broj nezaposlenih osoba manji za 5,0% p.a., gdje je značajan uticaj na ovaj trend imao ponovni tempo ukupnih emigracija (nakon zastoja u 2020. godini uzrokovanog nastankom pandemije i posljedičnog ograničenog pristupa većim ekonomijama EU). Stopa nezaposlenosti je tokom 2021. godine iznosila 32,4%, što je za 1,4 procentna poena manje na godišnjoj osnovi. Prosječna neto plata je u 2021. godini imala nominalni rast od 4,4% p.a. Međutim, ponovna pojava inflacije je uzrokovala realni rast od +2,3% p.a.

Ostvarena maloprodajna aktivnost je u 2021. godini napredovala za 18,1% p.a., u skladu sa jačanjem ekonomske aktivnosti i pozitivnih kretanja na tržištu rada. Maloprodaja goriva i ne-prehrambenih proizvoda je u međuvremenu ostvarila najjači porast (od +23,7% i +23,1% p.a. pojedinačno), dok je prodaja prehrambenih proizvoda, pića i duhanskih proizvoda porasla za 7,7% p.a.

U 2021., industrijska proizvodnja je iskazala povećanje za 10,7% p.a. slijedom oporavka strane i domaće potražnje, što je takođe potpomognuto nižom prošlogodišnjom osnovicom. Glavna stopa je potaknuta značajnim rastom proizvodnje (+12,5%) i snabdjevanja električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom (+11,7%), dok su rudnici i kamenolomi iskazali rast od 4,4% p.a. Strana potražnja je prvenstveno podržana oporavkom glavnih trgovinskih partnera. U tom smislu, izvoz robe u finansijskoj 2021. godini je porastao za 35,7% p.a., od čega +36,4% se odnosi na EU27, a gdje je najznačajnije povećanje (u smislu udjela) iskazano u segmentu izvoza običnih metala.

Pozitivna očekivanja zasnovana na solidnom početku 2022. godine narušena su u februaru ruskom invazijom na Ukrajinu, većinom zato što je početak ratnih dešavanja uzrokovao inflatorne pritiske koji su opteretili raspoložive prihode, dok je očekivano usporavanje kod glavnih trgovinskih partnera ograničilo izvozne rezultate. Uz prelijevanje efekata iz globalnog i regionalnog okruženja, složeno domaće političko uređenje predstavlja glavni negativni rizik po jače ekonomske rezultate i brže približavanje EU.

Trendovi u bankarskom sistemu

Nakon pada od 2,5% p.a. u 2020. usljed smanjenja BDP-a, kao i promjena u metodologiji upravljanja kreditnim rizikom uvedenih početkom godine, a koje su dovele do jednokratnog smanjenja kreditnog portfelja, krediti privatnog sektora su ponovno porasli tokom 2021. na osnovama poboljšanih ekonomskih i epidemioloških uslova, gdje se osnovni efekat proširio za 3,7% p.a., uz solidno kreditiranje u segmentu pravnih lica (1,8% p.a.) i značajno stambeno kreditiranje (5,5% p.a.). Iskazan je značajan rast dominantnih potrošačkih kredita, kao i stambenih kredita od po 4,5% i 10,3% p.a. Povećanje depozita privatnog sektora je dobilo na tempu tokom 2021., tj. ostvaren je rast sa 6,5% p.a. u 2020. na 10,0% p.a. usljed rastućih prihoda pravnih lica, poboljšanih

trendova na tržištu rada i oporavka u segmentu doznaka (sudeći prema CBBH, u 2021. doznake su napredovale za 21,5% p.a.) s obzirom na još uvijek oprezan privatni sektor. Stoga su depoziti pravnih lica naglo porasli za 17,6% p.a., dok su depoziti domaćinstava imali nešto skromniji rast od 6,8% p.a.

Aktivni pristup od strane banaka, uz efikasnije upravljanje rizicima, je doveo do smanjenja udjela NPL sa 6,1% krajem 2020. godine na 5,8% u 2021. godini. Pad udjela NPL-a je evidentniji kod kredita domaćinstvima gdje se isti smanjio za 0,5 procentna poena p.a. na 5,3%, dok je udio NPL kod kredita pravnim licima manji za 0,3 procentna poena i iznosi 6,2%. Pokazatelji profitabilnosti su znatno poboljšani u 2021., dosegavši nivoe iz 2019., Ovdje se ROA popeo na 1,3%, a ROE na 9,6%, te je došlo do jačanja kapitaliziranosti banaka usljed, inter alia, zadržavanja dividendi, te je koeficijent adekvatnosti kapitala (CAR) iznosio 19,6% krajem 2021.

U prvim mjesecima 2022. godine, potražnja za kreditima je ostala na solidnom nivou, dok je rast depozita znatno usporio pod negativnim uticajem povećane neizvjesnosti. Izgledi za bankarski sektor u narednom periodu su pomračeni slabijim rastom BDP-a, jakim inflatornim pritiscima i povećanjem referentnih stopa koje bi mogle opteretiti sposobnog servisiranja dugovanja privatnog sektora.

OPIS POSLOVANJA INTESA SANPAOLO BANKE D.D. BOSNA I HERCEGOVINA

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH je osnovana u Sarajevu 2000. godine kao UPI Banka d.d. Sarajevo. U 2006. godini glavni dioničar postaje Intesa Sanpaolo Holding S.A Luxembourg s 94,92% vlasništva. U julu 2007., Banka je završila proces spajanja sa LT Gospodarskom Bankom d.d. Sarajevo. U 2008. godini, Banka mijenja ime u Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina. U okviru investicijske reorganizacije pod okriljem matične Intesa Sanpaolo Grupe iz Italije većinsko vlasništvo nad Intesa Sanpaolo Bankom BiH, u julu 2015. godine, preuzela je sestrinska banka Privredna banka Zagreb d.d. Tokom 2017. godine Privredna banka d.d. Zagreb je preuzela dionice manjinskih dioničara Banke čime je postala vlasnik Banke sa 99,99% dionica. Banka je dio Gruppo Intesa Sanpaolo - najveće italijanske bankarske grupe i jedne od najznačajnijih finansijskih institucija u Evropi.

Banka pruža opšte bankarske usluge stanovništvu i pravnim osobama nudeći cijeli paket proizvoda i komercijalnih usluga na nivou Bosne i Hercegovine.

Banka održava svoje poslovno prisustvo na teritoriji Bosne i Hercegovine putem mreže poslovnica i bankomata, te daljnjim širenjem odnosa s trgovcima i klijentima na proširenu POS mreže.

Sa decembrom 2021., Banka je na 5. mjestu u Bosni i Hercegovini po ukupnoj aktivni, sa tržišnim učešćem od 7,2%. Najveći dio poslovne aktivnosti (95% ukupne aktive) koncentrisano je u Federaciji BiH, gdje Banka zauzima 3. mjesto u ukupnoj aktivni, ukupnim kreditima i ukupnim depozitima, s respektabilnim tržišnim učešćem od 9,6% u ukupnoj aktivni, 10,5% u kreditima i 8,7% u depozitima.

Intesa Sanpaolo Banka BiH pruža usluge za oko 150,000 klijenata u zemlji putem svoje rasprostranjene mreže 47 poslovnica i modernih kanala digitalnog bankarstva. Banka ima 562 zaposlenika zaključno sa 31. decembrom 2021. godine.

Sektor poslova sa stanovništvom

Misija Poslova sa stanovništvom je služiti fizičkim licima i malim poduzećima izgradnjom, razvojem i upravljanjem održivim poslovnim odnosima, sa ciljem stvaranja trajnih vrijednosti.

Sektor poslovanja sa stanovništvom pokriva kompletnu teritoriju Bosne i Hercegovine, sa mrežom od 5 podružnica i 47 poslovnica, što predstavlja 5,8% ukupnog broja poslovnica bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini. U Federaciji Bosne i Hercegovine se nalazi 41 poslovnica, u Republici Srpskoj 5, te u Distriktu Brčko 1 poslovnica.

Klijenti fizička lica su podijeljeni u tri glavna segmenta: Mass, Affluent i Private. Mass segment predstavlja prevladavajuću komponentu ukupne baze klijenata. Primarni kanali za klijente fizička lica i SME su još uvijek poslovnice i bankomati.

Sektor poslova sa stanovništvom organiziran je u sljedećim organizacijskim jedinicama: Direkcija za upravljanje mrežom, Direkcija za „Mass“ klijente, Direkcija za 'Affluent' & 'Private' klijente, Direkcija za poslove sa malim preduzećima, Direkcija za direktne distribucijske kanale i digitalni marketing, Odjel za upravljanje zadovoljstvom i prigovorima Klijenata, Kontakt Centar i Odjel za zastupanje u osiguranju

Direkcija za upravljanje mrežom koordinira s komercijalnog stajališta regijama i drugim mrežnim strukturama i odgovorna je za postizanje komercijalnih ciljeva Mreže, u suradnji sa Direkcijama za segmente. Pod Direk-

cijom za upravljanje mrežom, **Kontakt Centar** upravlja svim zahtjevima za kontakt od strane korisnika putem različitih kanala (pozivi, e-pošta, mobilne aplikacije, društvene mreže, skype itd...).

Direkcija za „Mass“ klijente definira i provodi poslovne strategije i politike, proizvode/usluge i vrijednosne prijedloge za segmente.

Direkcija za 'Affluent' & 'Private' klijente definira i provodi poslovne strategije i politike, proizvode/usluge i vrijednosne prijedloge za segment. U okviru ove Direkcije namjenska jedinica **Odjel za zastupanje u osiguranju** upravlja razvojem novih proizvoda, odnosima s osiguravajućim društvima i prati prodajne aktivnosti.

Direkcija za poslove sa malim preduzećima definira i provodi poslovne strategije i politike, proizvode/usluge i vrijednosne prijedloge za segment.

Direkcija za direktne distribucijske kanale i digitalni marketing koordinira djelatnost Multichannel, CRM & Digital Analytics i Digital Marketing & Experience. Pruža analize i izvješća o tržišnom potencijalu, ponašanju i potrebama specifičnih ciljnih klijenata za poslovnu analizu. U kontekstu digitalne transformacije, razvija višekanalni model usluge i identificira vrijedna i inovativna rješenja za korisnike i podržava evoluciju mobilne ponude te proizvoda i usluga digitalnog plaćanja.

Odjel za upravljanje zadovoljstvom i prigovorima Klijenata promiče poboljšanje korisničkog iskustva, povećanje zadovoljstva korisnika i lojalnosti za dugotrajne odnose, praćenjem razine kvalitete usluge i identifikiranjem akcija za poboljšanje zadovoljstva korisnika i praćenjem planova poboljšanja. Također se bavi pritužbama kupaca, praćenjem i izvješćivanjem o uzrocima pritužbi, upravljanjem kritičnim problemima i prijedlozima kupaca.

Tokom 2021., misija segmenta poslovanja sa stanovništvom je bila kontinuirano koristiti raspoložive resurse kroz širenje i unaprjeđenje ponude, cijena i kvalitete usluga za klijente, pri tom održavajući najviši nivo usluga, a sve sa svrhom poboljšanja sveukupnog poslovanja.

Najvažniji projekti u 2021. su bili usvajanje novog modela usluga u skladu sa provjerenim praksama Intesa Sanpaolo grupe, a u vremenskom okviru od 3 godine. Novi model ima za cilj povećanje komercijalnih prodajnih snaga kroz uvođenje novih uloga u mrežu, te snižavanja troška usluge, uglavnom za klijente niske vrijednosti. Novi model usluga će obuhvatati relevantni prelazak na implementaciju:

- ✓ Reorganizacija footprintsa na nivo 3 nova formata: Full, Cashlight i Cashless (potpuna usluga, djelimična gotovinska usluga i bezgotovinska usluga). Broj poslovnica će se postepeno smanjivati zatvaranjem manjih i neefikasnih poslovnica u područjima niskog potencijala, spajanjem ili premještanjem poslovnica na novu lokaciju i selektivnim otvaranjem na privlačnijim područjima (neto smanjenje od ca 10% mreže u periodu od 3 godine).
- ✓ Uspostava novih komercijalnih uloga i prilagodbe vještina raspoloživih resursa radi prelaska blagajnika u menadžere za odnose sa klijentima.
- ✓ Optimalizacija mreže bankomata je proces koji je u toku i koji uključuje instaliranje novih uplatno-isplata bankomata (cash-in bankomata). Glavni cilj je omogućiti prelazak blagajnika u menadžere za odnose sa klijentima kroz migraciju transakcija na elektronske kanale.

Tokom 2021., ponuda proizvoda za stanovništvo je obogaćena jednim novim premium proizvodom Visa Platinum namijenjenog grupi affluent i private klijenata. Takođe, poseban fokus je bio na ponudi ESG proizvoda za mala preduzeća i fizička lica sa kojima se Intesa Sanpaolo Banka BiH usklađuje sa provjerenim međunarodnim praksama za ESG.

Jedan od top prioriteta u 2021. godini su bile aktivnosti sprječavanja pranja novca (SPN), sa fokusom na identifikaciji dokumenata i dodatnoj edukaciji zaposlenika u svrhe unaprjeđenja implementiranih pravila SPN. Poseban fokus je bio na jačanju procesa integrisanja novih uposlenika ("onboarding"), te "upoznaj svog klijenta" (KYC) na nivou mreže, a kako bi se osigurala potpuna usklađenost sa regulativom.

Sektor poslova sa pravnim licima i SME

Sektor poslova sa pravnim licima & SME nudi širok spektar proizvoda i usluga kompanijama na domaćim i međunarodnim tržištima, sa svojom dobro organiziranom mrežom i naprednim elektroničkim kanalima, što Banku čini atraktivnim partnerom za korporativne klijente. Ponuda proizvoda obuhvata depozite i različite oblike kratkoročnog/dugoročnog finansiranja, usluge platnog prometa u zemlji i inozemstvu, proizvode Globalnog transakcijskog bankarstva, usluge finansiranja trgovine (izdavanje garancija u zemlji/inozemstvu, izdavanje akreditiva, konfirmacija garancija i akreditiva, itd.), faktoring sa i bez regresa, te POS uređaji, i e-commerce. Zahvaljujući cijelom nizu usluga koje nudi pravnim licima i prisutnosti u oba entiteta i Distriktu

Brčko, Intesa Sanpaolo Banka BiH je jedna od vodećih banaka na bh. tržištu te je poznata po svojoj sposobnosti pružanja integriranih finansijskih rješenja, osmišljenih da zadovolje individualnim zahtjevima naših klijenata. Za 2021. godinu posebno naglašavamo postignuća u promoviranju ESG proizvoda, što je pozicioniralo Banku kao jednu od tržišnih lidera u tom segmentu. Sektor poslova sa pravnim licima & SME je organiziran u sljedećim organizacionim jedinicama: Direkcija za velika pravna lica, Direkcija za poslove sa srednje velikim preduzećima, Direkcija za proizvode korporativnog bankarstva i Odjel za upravljanje odnosima sa pravnim licima (CRM) i podrška mreži. **Direkcija za multinacionalna domaca preduzeca i institucionalne klijente** je zadužena za upravljanje bankarskim poslovima sa velikim pravnim licima, multinacionalnim preduzećima, javnim institucijama i kompanijama, kao i nebankarskim finansijskim institucijama. Glavne poslovne aktivnosti uključuju prodaju proizvoda i usluga Banke postojećim i potencijalnim klijentima, te struktuiranje transakcija radi dobivanja optimalnog modela finansiranja za pojedinačne klijente. Unutar Direkcije za velika pravna lica postoji Desk za multinacionalne klijente, koji upravlja poslovnim odnosima sa preduzećima u stranom vlasništvu, te Desk za institucionalne klijente, zadužen za vođenje poslova sa javnim preduzećima u vlasništvu centralne vlade i nebankarskih finansijskih institucija. **Direkcija za poslove sa srednje velikim preduzećima** upravlja poslovanjem sa srednje velikim pravnim licima i jedinicama lokalne vlade. Direkcija za poslove sa srednje velikim preduzećima je organizirana u 5 podružnica i ima dobru geografsku pokrivenost u cijeloj državi. S obzirom na strukturu ekonomije u BiH, poseban fokus je na jačanju ove organizacione jedinice kako bi se povećao tržišni udio. **Direkcija za proizvode korporativnog bankarstva** radi na tome da se velikim i srednjim preduzećima omogući ponuda proizvoda i usluga sa jednog centralnog mjesta, s obzirom na poslovanje i potrebe klijenata, te da poboljša ponudu. Direkcija je organizirana u nekoliko posebnih jedinica koje pokrivaju sve proizvode i usluge: transakcijsko bankarstvo, krediti, POS uređaji, faktoring, dokumentarni poslovi. **CRM kao podrška poslovnoj mreži.** Prodajnim kampanjama se upravlja putem CRM instrumenata preko dostupnih komunikacijskih kanala Banke. CRM omogućava Banci uvid u mišljenje klijenata o određenim proizvodima, te da intenzivno radi na njihovom poboljšanju

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

U skladu sa Zakonom o bankama, te Statutom Banke, tijela Banke su Skupština dioničara, Nadzorni odbor i Uprava. Spomenuti akti takođe regulišu njihove dužnosti i odgovornosti.

Nadzorni odbor

Tokom 2021. i sve do datuma ovog Izvještaja, Nadzorni odbor je bio u sljedećem sastavu: Nadzorni odbor Alessio Cioni predsjednik, Matija Birov zamjenik predsjednika, Miroslav Halužan član, Gianluca Tiani član, Andrea Fazzolari član, Alden Bajgorić nezavisni član i Massimo Lanza nezavisni član.

Odbor za reviziju

Tokom 2021. i sve do datuma ovog Izvještaja, Odbor za reviziju je bio u sljedećem sastavu: Odbor za reviziju Andrea Nani predsjednik, od 27.07.2021., Ana Jadrešić član, Jadranko Grbelja član, Dražen Karakašić stalni pozvani član Salvatore Giuliano stalni pozvani član, James Vason stalni pozvani član od 27.07.2021., Stefano Bruschi predsjednik do 26.07.2021. i Daniele Davini stalni pozvani član do 26.07.2021.

Uprava

Uprava se sastoji od predsjednika i četiri člana koji su svoju dužnost obnašali tokom predmetne godine i do datuma ovog Izvještaja, a kako slijedi:

Marco Trevisan predsjednik Uprave, od 06.01.2021. (od 10.06.2021. nadležan za segment poslova sa stanovništvom), Edin Izmirlija član Uprave i direktor Sektora za upravljanje i kontrolu rizika, Stefano Borsari član Uprave i direktor Sektora finansija, Alek Bakalović član Uprave i direktor Sektora poslova sa pravnim licima i SME, Almir Krkalić predsjednik Uprave do 05.01.2021., Amir Termiz član Uprave i direktor Sektora poslova sa stanovništvom do 10.06.2021.

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava ima zadovoljstvo predstaviti svoj izvještaj za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine.

Pregled poslovanja

Rezultat Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine je naveden u bilansu uspjeha i izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na stranici broj 9.

Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za reviziju

Tokom 2021. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Nadzornog odbora bili su:

Nadzorni odbor	
Alessio Cioni	Predsjednik
Matija Birov	Zamjenik predsjednika
Miroslav Halužan	Član
Gianluca Tiani	Član
Andrea Fazzolari	Član
Alden Bajgorić	Nezavisni član
Massimo Lanza	Nezavisni član

Tokom 2021. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Odbora za reviziju bili su:

Odbor za reviziju	
Andrea Nani	Predsjednik, od 27.07.2021.
Stefano Bruschi	Predsjednik, do 26.07.2021.
Ana Jadrešić	Član
Jadranko Grbelja	Član
Dražen Karakašić	Redovno pozvana osoba
Salvatore Giuliano	Redovno pozvana osoba
Daniele Davini	Redovno pozvana osoba, do 26.07.2021.
James Vason	Redovno pozvana osoba, od 27.07.2021.

Na dan 31. decembra 2021. godine Upravu Banke čine Predsjednik i četiri izvršna direktora. Sljedeće osobe su izvršavale pomenute funkcije tokom godine i do datuma ovog izvještaja:

Uprava Banke	
Marco Trevisan	Predsjednik Uprave Banke, od 06.01.2021. (od 10.06.2021. odgovorna osoba za Sektor poslova sa stanovništvom)
Edin Izmirlija	Član Uprave Banke i Direktor Sektora za upravljanje i kontrolu rizika
Stefano Borsari	Član Uprave Banke i Direktor Sektora finansija
Alek Bakalović	Član Uprave Banke i Direktor Sektora poslova sa pravnim licima i SME
Almir Krkalić	Predsjednik Uprave Banke, do 05.01.2021.
Amir Termiz	Član Uprave Banke i Direktor Sektora poslova sa stanovništvom, do 10.06.2021.

U ime Uprave:

Marco Trevisan
Predsjednik Uprave Banke

Stefano Borsari
Član Uprave Banke

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njezina poslovanja i novčanih tokova, u skladu s zakonskom računovodstvenom regulativom koja se primjenjuje na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prijevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

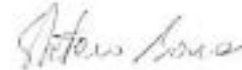
Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnji izvještaj Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Finansijski izvještaji prikazani na stranicama 9 do 95 odobreni su od strane Uprave dana 15. februara 2022. godine za podnošenje Nadzornom odboru te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime Uprave:

Marco Trevisan
Predsjednik Uprave Banke

Stefano Borsari
Član Uprave Banke

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora

Dioničarima Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (Banka), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2021. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembar 2021. godine, njenu finansijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosni i Hercegovini.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju neovisnog revizora u dijelu o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Neovisni smo od Banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Za pitanje u nastavku, pripremljen je opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjem, pripremljen je u tom kontekstu.

Ispunili smo obaveze opisane u Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja, uključujući i u odnosu na povezano pitanje. U skladu s tim, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na našu procjenu rizika pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o priloženim finansijskim izvještajima.

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Adekvatnost očekivanih kreditnih gubitaka

Knjigovodstvena vrijednost datih kredita iznosi 1.593.375 hiljada KM (ili 64% ukupne imovine) na dan 31. decembar 2021. godine. Kao što je opisano u Napomeni 5.1 Upravljanje finansijskim rizicima- Kreditni rizik, vrednovanje obezvrjeđenja za očekivane kreditne gubitke se određuje na osnovu Zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ovo je ključno revizijsko pitanje jer je značajna procjena uključena u određivanje očekivanih kreditnih gubitaka, na individualnoj i grupnoj osnovi.

Ključna područja procjene uključuju tumačenje zahtjeva da se odredi umanjene vrijednosti po osnovu primjene zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, što je uključeno u model očekivanog kreditnog gubitka Banke; identifikaciju izloženosti sa značajnim pogoršanjem u kreditnom kvalitetu; pretpostavke korištene u modelu očekivanih kreditnih gubitaka kao što su finansijski položaj klijenta, očekivani budući novčani tokovi i projektovani makroekonomski faktori kao i procjene i pretpostavke korištene u mogućim scenarijima za individualno ocijenjene kredite za umanjene vrijednosti, a kao što je objelodanjeno u Napomeni 5.1 Upravljanje finansijskim rizicima - Kreditni rizik. mogući scenariji su bazirani na diskontovanim novčanim tokovima i uključuju procjenu i kompleksna područja kao što su, indikatori. Mogući ishodi su zasnovani na diskontovanim novčanim tokovima za pojedinačno ocijenjene kredite i uključuju procjene i kompleksna područja, kao što su indikatori za umanjene vrijednosti, vjerovatnoće relevantnih scenarija zasnovanih na naplati iz novčanih tokova i same procjene novčanih tokova, uključujući i realizaciju kolateralala.

Dodatno, Banka je dužna poštovati regulatorne zahtjeve u vezi s kreditnim rizikom koje propisuje Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i prilagoditi interne MSFI 9 proračune prema modelima očekivanih kreditnih gubitaka kako bi bili u skladu s tim zahtjevima. Pandemija COVID-19 također je utjecala na procjenu zbog datih moratorija i uticaja COVID-19 na poslovanje dužnika u tekućoj godini. Neizvjesnost oko tih faktora zajedno sa neizvjesnim ekonomskim izgledima rezultirala je složenijom procjenom ovog efekta na model očekivanog kreditnog gubitka.

Razumjeli smo proces i ocijenili dizajn i operativnu učinkovitost kontrola za ispravku vrijednosti po osnovu kolektivnog umanjenja vrijednosti unutar kreditnog portfolija, kao i proces procjene umanjenja vrijednosti za individualno ocijenjene kredite.

Uključili smo stručnjake iz oblasti modeliranja kreditnog i pregled makroekonomsko modela, kao i IT stručnjake za testiranje efektivnosti IT aplikacija korištenih za izračun očekivanih kreditnih gubitaka.

Ocijenili smo tehnike modeliranja i metodologiju u odnosu na zahtjeve Zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosni i Hercegovini. Dodatno, ocijenili smo prikladnost značajnih pretpostavki korištenih u modelu za izračun očekivanih kreditnih gubitaka. Također, ocijenili smo da li je Banka u skladu sa regulatornim zahtjevima, u vezi s izračunavanjem očekivanih kreditnih gubitaka.

Provjerili smo uzorak izloženosti i sproveli procedure kako bismo ocijenili pravovremenost identifikacije izloženosti koje imaju značajno povećanje kreditnog rizika i adekvatnu klasifikaciju finansijskih instrumenata u Faze u skladu sa zahtjevima zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosni i Hercegovini. Testirali smo uzorak dobrosonnih kredita sa karakteristikama koje bi mogle ukazivati da je došlo do obezvrjeđenja kako bismo procenili da li je Uprava identifikovala događaje obezvrjeđenja.

Naše procedure su uključile procjenu kreditne sposobnosti klijenata, provjeru parametara kao što su vjerovatnoća neispunjenja obaveza, dani kašnjenja, sistem ranog upozorenja, lista posmatranja, reprogrami, kao i uticaj COVID-19 na te parametre. Također smo provjerili matematičku preciznost izračuna za umanjene vrijednosti na uzorku kredita koji su obezvrjeđeni na kolektivnoj osnovi.

Za individualno obezvrjeđene kredite, naše procedure su uključivale procjenu identifikacije događaja obezvrjeđenja i testiranje pretpostavki korištenih u modelima na bazi uzorka. Za uzorak pojedinačno obezvrjeđenih kredita, razumjeli smo posljednje promjene kod dužnika i osnovu za određivanje rezervisanja za umanjene vrijednosti i razmotrili da li su ključne procjene bile adekvatne uzimajući u obzir okolnosti dužnika.

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Adekvatnost očekivanih kreditnih gubitaka

Za više informacija, pogledati Napomenu 3 z) Finansijska imovina i obaveze- Identifikacija i vrednovanje obezvrjeđenja i Napomenu 5.1 Upravljanje finansijskim rizicima-Kreditni rizik priloženih finansijskih izvještaja.

Dodatno, testirali smo ključne ulazne parametre za izračun umanjenja vrijednosti uključujući očekivane buduće novčane tokove, njihovo vrijeme i procjenu založenog kolaterala, i diskutovali sa Upravom da li su procjene ažurirane, u skladu sa strategijom koja se prati a u vezi sa određenim dužnikom i u skladu sa regulatornim smjernicama. Također, provjerili matematičku preciznost izračuna za umanjenje vrijednosti na uzorku kredita koji su obezvrjeđeni na individualnoj osnovi.

Provjerili smo uzorak kreditnih izloženosti koji su odobreni za privremene i/ili posebne mjere u skladu s odlukom regulatorne agencije, kao i klijente iz industrija koje su jako pogođene pandemijom COVID-19 i procijenili postoje li indikatori za značajan porast kreditnog rizika ili neispunjenje obaveza koji može zahtijevati reklasifikaciju klijenta u fazu 2 ili fazu 3. Također, procijenili smo da li su odobrene mjere primjerene trenutnoj kreditnoj sposobnosti klijenta. Angažovali smo stručnjake za interno modeliranje rizika kako bi pregledali informacije usmjerene na budućnost (FLI) i korištene ulazne parametre i kako bi procijenili da li je uticaj COVID-19 adekvatno odražen na korištenu vjerovatnoću neispunjenja obaveza (PD) i informacija usmjerenih ka budućnosti (FLI).

Ocijenili smo adekvatnost objava uključenih u Napomeni 3 z) Finansijska imovina i obaveze i Napomeni 5.1 Upravljanje finansijskim rizicima-Kreditni rizik priloženih finansijskih izvještaja.

Ostala pitanja

Finansijski izvještaji Banke za godinu završenu 31. decembra 2020. godine revidirani su od strane drugog revizora koji je izdao nemodifikovano mišljenje na te izvještaje dana 15. februara 2021. godine.

Ostale informacije sadržane u Izvještaju o poslovanju Banke

Ostale informacije sadrže informacije uključene u Izvještaj o poslovanju, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima. Uprava je odgovorna za pripremanje ostalih informacija u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izvještaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti Uprave i Odbora za reviziju za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa Zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosni i Hercegovini i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanjem, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupa, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skeptizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je napravila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju neovisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s Odborom za reviziju u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući sve značajne nedostatke u internim kontrolama koje utvrdimo tokom naše revizije.

Mi dajemo izjavu Odboru za reviziju da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu neovisnost, kao i gdje je primjenjivo, o preduzetim mjerama radi eliminacije prijetnji ili mjerama zaštite.

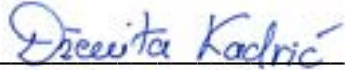
Između pitanja o kojima se komunicira s Odborom za reviziju, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem izvještaju neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objave nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Angažovani partner u reviziji koji za rezultat ima ovaj izvještaj neovisnog revizora je Nikola Ribar.

Sarajevo, 15. februar 2022. godine

Danijela Mirković,
Prokurista

Dženita Kadrić,
Ovlašteni revizor

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC- Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. decembra

	Bilješke	2021.	2020.
Prihodi od kamata	8	73.315	74.039
Rashodi od kamata	9	(10.011)	(11.856)
Neto prihodi od kamata		63.304	62.183
Prihodi od naknada i provizija	10	34.530	30.566
Rashodi od naknada i provizija	11	(7.952)	(6.202)
Neto prihodi od naknada i provizija		26.578	24.364
Neto prihodi od trgovanja	12	2.513	2.376
Ostali operativni prihodi / (rashodi)	13	(6.767)	(8.215)
Ostali operativni rashodi, neto		(4.254)	(5.839)
Ukupno operativni prihodi, neto		85.628	80.708
Troškovi zaposlenih	14	(22.895)	(21.338)
Administrativni troškovi	15	(16.997)	(15.993)
Amortizacija	25,26	(5.699)	(5.673)
Operativni troškovi		(45.591)	(43.004)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja i poreza na dobit		40.037	37.704
Neto dobiti / (gubici) od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	16	(5.726)	(16.476)
Dobit prije poreza		34.311	21.228
Porez na dobit	17	(3.619)	(2.983)
Neto dobit godine		30.692	18.245

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. decembra

	Bilješke	2021.	2020.
Dobit za godinu		30.692	18.245
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu			
Pozicije koje mogu biti naknadno reklasifikovane u izvještaj o dobiti ili gubitku			
Neto gubitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 22.a)		(1.657)	1.511
Pozicije koje neće biti reklasifikovane kroz izvještaj o dobiti ili gubitku			
Neto dobitak od promjene fer vrijednosti imovine (bilješka 25)		-	1.208
Ostala sveobuhvatni dobit		(1.657)	2.719
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		29.035	20.964
Zarada po običnim i prioritetnim dionicama (KM)	18	68,55	41,15

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o finansijskom položaju

Imovina	Bilješke	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Gotovina i ekvivalenti gotovine	19	572.868	458.909
Rezerve kod Centralne banke	20	196.884	190.280
Plasmani kod drugih banaka	21	2	29
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveo- buhvatnu dobit	22 a)	78.723	55.146
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 b)	305	467
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	22 c)	6.105	5.832
Dati krediti i potraživanja	23	1.593.375	1.578.987
Akontacija poreza na dobit		3.692	5.005
Odgođena porezna imovina	32	451	329
Ostala imovina	24	7.359	5.905
Nekretnine, oprema i imovina s pravom korištenja	25	23.417	25.694
Nematerijalna imovina	26	2.489	3.667
Ukupno imovina		2.485.670	2,330,250
Obaveze			
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim instituci- jama	27	393.566	387.529
Obaveze prema klijentima	28	1.706.238	1.572.713
Obaveze po osnovu najma	25	10.717	11.899
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 c)	7	106
Ostale obaveze	29	33.308	31.450
Rezervisanja za obaveze i troškove	30	6.325	5.589
Odgođena poreska obaveza	31	54	68
Ukupno obaveze		2.150.215	2.009.354
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	32	44.782	44.782
Dionička premija		57.415	57.415
Ostale rezerve i rezerve fer vrijednosti		2.209	3.866
Akumulirana dobit		231.049	214.833
Ukupno kapital i rezerve		335.455	320.896
Ukupno obaveze, kapital i rezerve		2.485.670	2.330.250

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine

	Dionički kapital	Dionička premija	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti za nekretnine	Rezerve fer vrijednosti za imovinu FVOCI	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. Januar 2021. godine	44.782	57.415	614	1.701	1.551	214.833	320.896
Raspodjela u skladu sa Odlukom Skupštine Banke	-	-	-	-	-	(15.000)	(15.000)
Ispravka poreza na dohodak za 2020. godinu	-	-	-	-	-	524	524
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	30.692	30.692
	-						
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto gubitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 22.a)	-	-	-	-	(1.657)	-	(1.657)
	-						
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(1.657)	-	(1.657)
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(1.657)	30.692	29.035
Stanje na dan 31. Decembar 2021. godine	44.782	57.415	614	1.701	(106)	231.049	335.455

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine (nastavak)

	Dionički kapital	Dionička premija	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti za nekretnine	Rezerve fer vrijednosti za imovinu FVOCI	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. Januar 2020. godine	44.782	57.415	18.286	980	493	40	187.538	309.534
Efekti prve primjene FBA regulatornih zahtjeva	-	-	-	-	-	-	(7.773)	(7.773)
Raspodjela u skladu sa Odlukom Skupštine Banke	-	-	(18.286)	(366)	-	-	16.823	(1.829)
Neto dobit za godinu							18.245	18.245
Ostala sveobuhvatna dobit								
Neto dobitak od promjene u fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	-	-	1.511	-	1.511
Neto dobitak od promjene fer vrijednosti nekretnina (bilješka 25)	-	-	-	-	1.208	-	-	1.208
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	1.208	1.511	-	2.719
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	1.208	1.511	18.245	20.964
Stanje na dan 31. Decembar 2020. godine	44.782	57.415	-	614	1.701	1.551	214.833	320.896

Izveštaj o novčanim tokovima

Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	Bilješke	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Dobit prije poreza za godinu		34.311	21.228
Usklađenja za:			
- amortizaciju	25,26	5.699	5.673
- neto gubitke od umanjenja vrijednosti i rezervacija	16	5.726	16.476
- neto trošak rezervisanja za obaveze i troškove	30	908	168
- neto promjenu fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	12	(62)	(186)
- neto gubitak / (dobit, nekretnine	13	-	1.021
- ostala sveobuhvatna dobit		906	(1.208)
		47.998	(43.172)
Promjene na:			
- plasmanima kod drugih banaka		(54)	67
- datim kreditima i potraživanjima		(21.032)	(13.054)
- ostaloj imovini		(1.549)	2.354
- rezervama kod Centralne banke		(6.610)	1.232
- finansijskoj imovini i obavezama po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		125	41
- obavezama prema bankama		(63.056)	(94.983)
- obavezama prema klijentima		132.343	65.288
- ostalim obavezama		4.817	5.464
- rezervisanjima za obaveze i troškove	30	(212)	113
- plaćeni porez na dobit		(1.919)	(6.458)
Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti		90.341	3.326
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti			
Kupovina nekretnina i opreme		(893)	(1.885)
Priliv od prodaje nekretnina i opreme		117	-
Kupovina nematerijalne imovine		(290)	(472)
Priliv od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(25.389)	(53.757)

Izveštaj o novčanim tokovima (nastavak)

Neto novčani tok iz ulagačkih aktivnosti		(26.455)	(56.114)
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti			
Neto primici od zajmova		69.093	15.698
Odliv po osnovu zakupa		(4.020)	(3.663)
Plaćena dividenda		(15.000)	-
Neto novčani tok iz finansijskih aktivnosti		(50.073)	(12.035)
Neto povećanje gotovine i ekvivalenata gotovine		(113.959)	(40.843)
Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine	19	458.909	499.752
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	19	572.868	458.909
Dodatne informacije o operativnom novčanom toku od kamata i dividendi			
Plaćene kamate		72.733	72.704
Primljene kamate		(9.125)	(12.454)
Dividenda primljena		15	-

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih godišnjih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje

1. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina ("Banka"), registrovana je kod Kantonalnog suda u Sarajevu dana 20. oktobra 2000. godine. Registrovana adresa je Obala Kulina bana 9a, Sarajevo.

Glavne djelatnosti Banke su:

1. primanje i plasiranje depozita,
2. davanje kratkoročnih i dugoročnih kredita i izdavanje garancija pravnim licima, fizičkim licima, lokalnim općinama i drugim kreditnim institucijama,
3. aktivnosti na tržištu novca,
4. obavljanje unutrašnjeg i vanjskog platnog prometa,
5. mjenjačke i ostale redovne bankarske usluge,
6. pružanje bankarskih usluga putem razvijene mreže filijala u Bosni i Hercegovini.

2. OSNOVA PRIPREME

Osnova mjerenja

Financijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („F BiH“), a koji se temelji na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim aktima Agencije za bankarstvo FBiH usvojenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH utvrđuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakonom o bankama FBiH utvrđena je priprema godišnjih finansijskih izvještaja u skladu s prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim pod oba zakona.
- Agencija za bankarstvo FBiH usvojila je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (dalje u tekstu: Odluka) koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja rezultira određenim razlikama koje proizlaze iz izračuna ispravka vrijednosti za kreditne gubitke primjenom minimalnih stopa utvrđenih Odlukom, a koje MSFI 9 ne zahtijeva: „Financijski instrumenti“ („MSFI 9“).

Odluka također utječe na procjenu nefinancijske imovine proizašle iz kreditnih transakcija (stečena materijalna imovina čija je procjena u okviru drugih relevantnih MSFI-ja).

U skladu s odredbama Odluke, Banka je formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 8.603 hiljada BAM na dan 31. decembar 2021. (7.350 hiljade BAM Decembar 2020.) u odnosu na iznos dobiven izračunavanjem koji proizlazi iz internog model Banke, kako se zahtijeva u MSFI-ju 9. Ova razlika nastaje iz sljedećih razloga:

- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u članu 23. Odluke za nivo izloženosti kreditnom riziku 1 - razlika u iznosu od 3.094 hiljada KM na dan 31. decembar 2021. (1.987 hiljada KM, Decembar 2020. godine).
- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u članu 24. Odluke za nivo kreditnog rizika izloženosti 2 - razlika u iznosu od 184 hiljada KM na dan 31. decembar 2021. godine (114 hiljada KM, Decembar 2020.)

- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih članom 25. Odluke za nivo izloženosti kreditnom riziku 3 (nekvalitetna imovina) - razlika u iznosu od 5.198 hiljada KM na dan 31. decembar 2021., od čega iznos od 3.122 hiljade KM odnosi se na izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom, iznos od 2.076 hiljade KM na izloženostima koje su osigurane prihvatljivim kolateralom (31. decembar 2020. godine: 5.106 hiljada KM, od čega se iznos od 2.690 hiljade KM odnosi na izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom, iznos od 2.426 hiljada KM na izloženostima koje su osigurane prihvatljivim kolateralom).
- Primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u članu 26. Odluke o potraživanjima, potraživanjima po faktoringu i finansijskom leasingu i ostalim potraživanjima - razlika u iznosu od 126 hiljade KM zaključno sa 31. decembrom 2021. godine (31. decembar 2020.: 142 hiljada BAM).
- Otpis vanbilansnih izloženosti nakon što je banka evidentirala očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i proglasila je dospelom u ukupnom iznosu od 4.124 hiljada KM.

U skladu s članom 32. Odluke, banke su dužne, ako ne prodaju stečenu materijalnu imovinu više od tri godine od datuma stjecanja, procijeniti vrijednost na 1 KM.

Kao što je prikazano u nastavku, Banka je formirala umanjenja vrijednosti prije nove regulative, a za svu imovinu stečenu prije tri godine već je formirala umanjenje vrijednosti, tako da nije zabilježen utjecaj nove regulative.

Imovina stečena naplatom	2021.			2020.		
	Bruto iznos	Rezerva	Neto iznos	Bruto iznos	Rezerva	Neto iznos
Imovina stečena u posljednje tri godine	0	0	0	77	77	0
Imovina stečena u periodu dužem od tri godine	29	29	0	196	196	0
Ukupno	29	29	0	273	273	0

Prethodno opisane razlike između zakonskih računovodstvenih propisa primjenjivih na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanje i mjerenje prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja rezultirale su sljedećim razlikama*:

	31. Decembar 2020. IFRS	Efekte FBA Odluke 31. Decembar 2020.	31. Decembar 2020.
Aktiva	(66.798)	(73.735)	(6.937)
Obaveze	1.851	2.264	413
Kapital	(68.949)	(75.999)	(7.350)
	31. Decembar 2021. IFRS	Efekte FBA Odluke 31. Decembar 2021.	31. Decembar 2021.
Aktiva	(69.125)	(77.239)	(8.114)
Obaveze	1.815	2.304	489
Kapital	(70.940)	(79.543)	(8.603)
Finansijski rezultat prije poreza za godinu koja je završila 31.12.2021. u slučaju primjene IFRS metodologije bio bi veći za 1.253			

*Napomena: pozitivni broj predstavlja povećanje vrijednosti, a negativni smanjenje vrijednosti
Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Banke dana 15. februara 2022. godine za podnošenje Nadzornom odboru na usvajanje.

2. OSNOVA PRIPREME (nastavak)

a) Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentovani su u konvertibilnim markama, zaokruženim na najbližu hiljadu ('000 KM), koje predstavljaju funkcionalnu valutu Banke.

b) Koncept poslovne neodređenosti

Financijski izvještaji sastavljeni su po načelu neograničenosti poslovanja, što znači da će Banka nastaviti s poslovanjem u doglednoj budućnosti i biti u mogućnosti podmirivati svoja potraživanja i obveze u redovnom poslovanju.

c) Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu računovodstvenih politika i objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati u trenutku evidentiranja transakcija koji su bili predmet procjena mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene te eventualno budućim periodima ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosudbama u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima objavljene su u bilješci 4.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

(a) Transakcije u stranim valutama

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama Bosne i Hercegovine („KM“) početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan izvještaja primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali preračunavanjem priznaju se u bilansu uspjeha za period.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na datum izvještavanja. Kursevi Centralne banke za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi izvještaja o finansijskom položaju na datume izvještavanja bili su kako slijedi:

31. Decembar 2020. godine	EUR 1= BAM 1,95583	USD 1 = BAM 1,59257
31. Decembar 2021. godine	EUR 1= BAM 1,95583	USD 1 = BAM 1,72563

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(b) Neto prihod od trgovanja

Neto prihod od trgovanja obuhvata neto dobitke i gubitke od trgovanja stranim valutama, neto dobitke i gubitke finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kao i neto dobitke i gubitke iz preračuna monetarne imovine i obaveza denominiranih u stranoj valuti na datum izvještavanja.

(c) Plaćanja temeljem najma

Na početku ugovora Banka procjenjuje je ugovor predstavlja ugovor o najmu, odnosno da li sadrži elemente najma. Ugovor je ugovor o najmu, odnosno sadrži elemente najma, ukoliko se njime ustupa pravo kontrole nad korištenjem određene imovine tokom datog perioda uz određenu naknadu.

Na početku ili na izmjeni ugovora koji sadrži komponentu najma, Banka dodjeljuje naknadu u ugovoru svakoj komponenti najma na temelju njegove relativne samostalne cijene. Banka priznaje imovinu s pravom korištenja i obavezu najma na datum početka najma. Sredstvo za pravo korištenja inicijalno se mjeri po trošku nabave, koji obuhvaća početni iznos obveze najma korigiran za sve isplate najma izvršene prije datuma početka, plus svi nastali početni direktni troškovi i procjena troškova demontaže i uklanjanja svih napravljenih poboljšanja u imovinu. Sredstvo za pravo korištenja naknadno se amortizira linearnom metodom od datuma početka do kraja razdoblja najma. Uz to, imovina prava korištenja povremeno se umanjuje za gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje, i prilagođava za određena ponovna mjerenja obveze najma.

Obveza zakupa u početku se mjeri po sadašnjoj vrijednosti plaćanja najma koja nisu plaćena na datum početka, diskontirana pomoću kamatne stope navedene u najmu ili, ako se ta stopa ne može lako utvrditi, stopom posudbe Banke. Općenito Banka koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja kao diskontnu stopu.

Banka određuje svoju inkrementalnu stopu zaduživanja analizirajući svoje pozajmice iz različitih vanjskih izvora i vrši određene prilagodbe kako bi odražavala uvjete najma i vrstu imovine u najmu.

Isplate najma koje se uključuju u mjerenje obveze najma sastoje se od sljedećeg: fiksne isplate, promjenjive najamnine koje ovise o indeksu ili stopi, iznosi za koje se očekuje da će se platiti u okviru garantovanog ostatka vrijednosti i cijne korištenja opcije otkupa ukoliko je razumno da će je Banka koristiti i kazne za prijevremeni raskid najma, osim ako Banka nema razumnih razloga da neće prekinuti najam.

Obveza najma mjeri se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate. Ponovno se mjeri kada dođe do promjene budućih plaćanja zakupa koja proizlaze iz promjene indeksa ili stope, ako dođe do promjene procjene Banke o iznosu za koji se očekuje da će biti plativ po jamstvu preostale vrijednosti, ako Banka promijeni svoju procjenu o tome hoće li izvršiti opciju kupnje, produljenja ili raskida ili ako postoji revidirana značajna fiksna najamnina.

Banka prezentira Imovinu sa pravom korištenja i obaveze po osnovu najma u okviru Nekretnina, opreme i imovine s pravom korištenja, Bilješka 25, u Izvještaju o finansijskom položaju.

Banka je odlučila da ne priznaje kao Imovinu sa pravom korištenja imovinu male vrijednosti i kratkoročne ugovore o najmu. Isplate najmova povezane sa tim najmovina kao trošak linearnom metodom tokom trajanja najma.

(d) Porez na dobit

Trošak poreza na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit iskazuje se u bilansu uspjeha s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, kada se porez na dobit priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Tekući porez predstavlja očekivani iznos poreza koji se plaća na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći porezne stope koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obaveze iz prethodnih perioda.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(d) Porez na dobit (nastavak)

Iznos odgođenog poreza izračunava se metodom bilansne obaveze, pri čemu se uzimaju u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Iznos odgođene porezne imovine ili obaveza, priznaje se koristeći poreznu stopu za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u periodu u kojem se očekuje realizacija ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, a na osnovu poreznih stopa važećih na datum izvještavanja.

Vrednovanje odgođene porezne obaveze i odgođene porezne imovine odražava porezne posljedice koje slijede iz načina na koji društvo očekuje, na datum izvještavanja, realizaciju ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza. Odgođena porezna imovina i obaveze se ne diskontuje te se klasifikuju kao dugoročna imovina i/ili obaveze u izvještaju o finansijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se samo u visini u kojoj je vjerovatno da će se moći iskoristiti kao porezna olakšica. Na svaki datum izvještavanja, Banka ponovno procjenjuje nepriznatu potencijalnu odgođenu poreznu imovinu te testira knjigovodstvenu vrijednost priznate odgođene porezne imovine na umanjene vrijednosti.

(e) Nekretnine i oprema

Priznavanje i mjerenje

Oprema se vrednuje po trošku nabavke umanjena za akumuliranu amortizaciju i umanjenja. Trošak nabavke uključuje sve troškove koji su direktno vezani za nabavku imovine. Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se priznaju kao posebna imovina, samo u onim slučajevima kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od te imovine i ako se njezina vrijednost može pouzdano utvrditi. Troškovi popravaka i tekućeg održavanja terete bilans uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine su iskazane po njihovoj revalorizovanoj vrijednosti, fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjene za naknadno akumuliranu amortizaciju i naknadno utvrđena umanjenja.

Povećanje vrijednosti proistekle iz revalorizacije, uključujući eventualne kursne razlike, su iskazane na pozicijama revalorizacionih rezervi, osim ukoliko su bile ranije umanjenja, što se priznaje kroz bilans uspjeha. Smanjenje knjigovodstvene vrijednosti, koja je prethodno povećana, priznaje se kroz revalorizacione rezerve. Sva ostala smanjenja u knjigovodstvenoj vrijednosti priznaju se kroz bilans uspjeha.

Dobici i gubici po osnovu rashodovanja sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i neto knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja.

Amortizacija

Amortizacija se obračunava tako da se trošak nabave nekretnina i opreme umanjuje za procijenjeni ostatak vrijednosti primjenom linearne metode tijekom njihovog procijenjenog korisnog vijeka trajanja i općenito se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku. Imovina pod zakupom amortizira se kroz kraći period trajanja lizinga i njihovog korisnog vijeka trajanja, osim ako je razumno izvjesno da će Banka steći vlasništvo do kraja razdoblja najma. Zemljište se ne amortizira.

Korištene amortizacione stope od strane Banke su kako slijedi:

	2021	2020
Kompjuteri	20%	20%
Namještaj i ostala oprema	10% - 15%	10% - 15%
Poslovne zgrade	5%	5%
Ulaganja u tuđu imovinu	20%	20%

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(e) Nekretnine i oprema (nastavak)

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

(f) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabave uključuje sve troškove koji su izravno vezani za nabavu imovine.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja. Stope amortizacije korištene od strane Banke konzistentno su primjenjivane tokom 2021. i 2020.godine:

Nematerijalna imovina – licence	10% - 33,33%
Nematerijalna imovina – softver	20%

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

(g) Aktiva stečena naplatom potraživanja

Banka može priznati aktivu koja je prvobitno primljena kao kolateral po kreditu nakon ispunjenja ugovornih odredbi ili poduzetih određenih pravnih radnji. Kad su oba ispod navedena uvjeta ispoštovana, određena aktiva će biti priznata u bilasu stanja Banke:

- Nakon što se završe pravne radnje oko sticanja
- Nakon što Banka postane vlasnik imovine.

Klasifikacija i mjerenje ove aktive zavisi od namjene držanja imovine. Konkretno, imovina može biti klasifikovana u skladu sa MRS 16 (ako se imovina koristi u poslovne svrhe), MRS 40 (ako se imovina koristi za zaradu od najamnine ili kapitalne dobiti), MRS 2 (kad je imovina stečena redovnim poslovanjem, isključivo sa namjerom da se proda u razumno kratkom periodu). Klasifikacija u skladu sa MSFI 5 je također dozvoljena, ako se steknu uslovi.

Slijedeći početno priznavanje po fer vrijednosti u bilanci stanja, imovina stečena naplatom će se priznati u skladu sa MRS 16 po trošku sticanja (uz obračun amortizacije i povremenog testiranja na umanjenje vrijednosti). Stečena imovina kao imovina u upotrebi ili vrijedna umjetnička djela (klasifikovana po MRS 16) i investicijska imovina (klasifikovana po MRS 40) će se naknadno mjeriti modelom revalorizacije po fer vrijednosti. Imovina klasifikovana u skladu sa MRS 2 će se mjeriti po manjoj vrijednosti između troška i neto utržive vrijednosti, te se neće amortizirati i bit će samo predmet testa na umanjenje vrijednosti.

U skladu sa regulativom Agencija za bankarstvo Federacije BiH imovina stečena naplatom potraživanja se priznaje po vrijednosti manjoj od:

- Iznosa neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja banke. U slučaju da je visina knjigovodstveno evidentiranih očekivanih kreditnih gubitaka jednaka visini potraživanja, banka će stečenu materijalnu imovinu evidentirati po tehničkoj vrijednosti u iznosu od 1 KM.
- Procijenjenoj fer vrijednosti od strane nezavisnog procjenitelja umanjenoj za očekivane troškove prodaje.

U slučaju da banka oduzetu imovinu ne proda u roku od tri godine nakon dana njenog početnog priznavanja u poslovnim knjigama banke, umanjit će njihovu vrijednost na 1 KM.

Dugotrajna imovina klasificira se kao imovina koja se drži za prodaju ako je veoma vjerovatno da će se nadoknaditi prvenstveno prodajom, a ne kontinuiranim korištenjem.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

g) Aktiva stečena naplatom potraživanja (nastavak)

Ova imovina se obično mjeri po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje. Umanjenja vrijednosti kod početne klasifikacije u imovinu koja se drži radi prodaje, kao i naknadni dobici i gubici nastali ponovnim mjerenjem priznaju se kroz bilansu uspeha.

(h) Aktiva koja se drži radi prodaje

Nakon što se klasificira kao imovina za prodaju, nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema s više ne amortizuju, a svako ulaganje koje se mjeri po metodi vlasničkog udjela se više ne priznaje.

(i) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Banke provjerava se sa datumom izvještavanja kako bi se utvrdilo da li postoje indikacije umanjenja vrijednosti imovine. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja stvara novac veća od njenog nadoknadivog iznosa. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha.

Nadoknadiiva vrijednost ostale imovine je vrijednost veća od njezine vrijednosti u upotrebi i njezine fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. U procjenjivanju vrijednosti u upotrebi, sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova izračunava se upotrebom diskontne stope prije oporezivanja koja reflektira procjenu vremenske vrijednosti novca na tržištu i rizik specifičan za tu imovinu. Za imovinu koja ne generira uglavnom neovisne novčane tokove, njezina nadoknadiiva vrijednost se određuje zajedno sa imovinom koja generira novčane tokove, a uz koju se ta imovina vezuje.

Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje ukoliko je došlo do promjene u procjeni korištenoj za utvrđivanje nadoknadiive vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena, uzimajući u obzir amortizaciju, ukoliko nije došlo do umanjenja vrijednosti.

(j) Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Za račun zaposlenika, Banka uplaćuje penziona i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plaća. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i transport kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u bilansu uspjeha u razdoblju u kojem su nastali troškovi zaposlenih.

Obaveze za doprinose za penziona fondove s propisanim iznosom doprinosa priznaju se kao trošak u bilansu uspjeha razdoblja u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Banka isplaćuje u slučaju penzionisanja otpremninu radnicima u iznosu tri prosječne plate dotičnog radnika u u periodu od posljednja tri mjeseca.

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu, i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

Plaćanja po osnovu dionica

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) Primanja zaposlenih (nastavak)

Zaposlenici Banke dobivaju naknadu u obliku plaćanja po osnovu dionica, pri čemu zaposleni pružaju usluge kao naknadu za vlasničke dionice izdate od strane krajnjeg matičnog društva Banke. Banka obračunava plaćanja na osnovu dionica kao transakcije koje se podmiruju u novcu.

Fer vrijednost iznosa koji se isplaćuje zaposlenima za dionice krajnjeg matičnog društva priznaju se kao trošak uz prateće povećanje obaveza tokom perioda u kojem zaposlenik bezuslovno stekne pravo na isplatu. Obaveza se ponovno mjere na svaki datum izvještavanja, kao i na datum isplate. Bilo kakve promjene u fer vrijednosti obaveze priznaju se kao trošak zaposlenih u bilansu uspjeha.

(k) Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervisanja se priznaju ukoliko Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu proizašlu iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje da će Banci stvoriti odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, a moguće je napraviti pouzdanu procjenu iznosa obaveze.

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Banke smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na temelju uvida u pojedinačne stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija, kao i druge relevantne činjenice. Rezervacije treba iskorištavati samo za izdatke za koje je rezervacija izvorno priznata.

Ako više nije vjerovatno da će podmirivanje obaveza zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, rezervisanje se otpušta.

(l) Kapital i rezerve

Izdani dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene obične i prioritetne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerva za kreditne gubitke formirane iz dobiti

Izmjene u regulativi su navedene u Bilješki 4. Zadržana dobit predstavlja akumuliranu neto dobit nakon raspodjele vlasnicima i ostalih transfera, kao transferi u rezerve za kreditne gubitke, kako je gore opisano.

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje promjene u fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, neto od odgođenog poreza.

Ostale rezerve

Ostale rezerve se većinom odnose na akumuliranu raspodjelu iz zadržane dobiti u skladu sa odlukom Skupštine dioničara.

Dividende

Dividende na obične dionice i prioritetne dionice priznaju se kao obaveza do isplate korisnicima u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

(m) Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, neiskorištene kreditne okvire i limite po kreditnim karticama. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kada iste postanu plative.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(n) Sredstva u ime i za račun trećih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i građana. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke te su stoga isključena iz njenog izvještaja o finansijskom položaju. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

(o) Izvještavanje po segmentima

Poslovni segment predstavlja dio imovine i poslovnih aktivnosti u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment generira proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka je identifikovala tri glavna poslovna segmenta: građani, pravne osobe i ulaganja. Osnovne informacije po segmentima temelje se na internoj izvještajnoj strukturi poslovnih segmenata Banke. Geografska segmentacija nije objavljena obzirom da je poslovanje Banke koncentrisano na Bosnu i Hercegovinu.

(v) Prihod i rashod od kamata

Prihod od kamata

Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim:

- Finansijska imovina POCl-a, za koju se primjenjena originalna efektivna kamatna stopa prilagođena na amortizovani trošak finansijskog sredstva.
- Finansijska imovina koja nije „POCl“, ali je kasnije postala sredstvo nekvalitetno djelimično ili u potpunosti nekvalitetno („faza 3“), za koju se prihodi od kamata izračunavaju primjenom efektivne kamatne stope na njen amortizovani trošak (tj. neto od očekivanog rezervisanja za kreditne gubitke).

(w) Prihod i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koje su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obaveze uključuju se u prihode i rashode od kamata.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, prikazani kao takvi, sastoje se uglavnom od naknada za kartično poslovanje, naknada za izdavanje garancija, akreditiva, domaća i međunarodna plaćanja i ostale usluge i priznaju se u bilansu uspjeha po izvršenju usluge.

Prihod od naknada i provizija proistekli iz ugovora sa klijentima mjere se na temelju naknade utvrđene u ugovoru sa klijentima. Banka priznaje prihod kad prenosi uslugu na klijenta.

Tabela u nastavku prikazuje prirodu i vrijeme ispunjavanja obaveza prema kupcima, uključujući značajne uvjete plaćanja i povezane politike priznavanja prihoda.

Vrsta usluge	Priroda i vrijeme ispunjavanja obaveza, uključujući značajne uvjete plaćanja	Priznavanje prihoda u skladu sa MSFI 15
Bankarske usluge u poslovanju sa stanovništvom i pravnim osobama	<p>Banka pruža bankovne usluge klijentima u poslovima sa stanovništvom i pravnim licima, uključujući upravljanje računima, prekoračenjima, transakcijama sa stranim valutama, kreditnim karticama i uslugama.</p> <p>Naknade na konstantnoj osnovi za upravljanje računima se obračunavaju na mjesečnoj osnovi. Banka utvrđuje tarife posebno za poslovanje sa stanovništvom i pravnim licima na godišnjoj osnovi.</p> <p>Naknade koje se zasnivaju na transakcijama, transakcijama sa stranim valutama i prekoračenjima se naplaćuju od klijenta u trenutku nastanka transakcije.</p> <p>Usluge se naplaćuju na mjesečnoj osnovi na bazi utvrđenih naknada koje se revidiraju godišnje od strane Banke.</p>	<p>Prihod od naknada po računima i uslugama se priznaje tokom vremena kad se usluga pruža.</p> <p>Prihod od transakcija se priznaje u trenutku nastanka transakcije.</p>

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(w) Prihod i rashodi od naknada i provizija (nastavak)

Ugovor sa klijetom koji rezultira priznavanjem finansijskog instrumenta u finansijskim izvještajima Banke može dijelom biti dio MSFI 9, a dijelom u djelokrugu MSFI 15. Ako je to slučaj, Banka prvo primjenjuje MSFI 9 da odvoji mjerenje dijela ugovora koji je pod uticajem MSFI 9, a onda na ostatak primjenjuje MSFI 15.

(x) Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odnosi se na derivative koji nisu namjenjeni trgovanju i koji se drže radi upravljanja rizicima koji nisu dio kvalificirajućih odnosa zaštite, finansijsku imovinu i obaveze mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, i od 1. januara 2018. godine, imovinu koja nije namjenjena trgovanju a mjeri se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nabrojano uključuje promjene u fer vrijednosti, kamate, dividende i kursne razlike.

(y) Prihod od dividendi

Dividende na vrijednosnice koje se mjere kroz sveobuhvatnu dobit, a koje predstavljaju povrat troška ulaganja, prezentiraju se kroz sveobuhvatna dobit.

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze

1. Inicijalno priznavanje i mjerenje

Inicijalno banka priznaje kredite i potraživanja, depozite, izdane dužničke vrijednosnice i subordinirane obaveze na datum njihovog nastanka. Svi drugi finansijski instrumenti (uključujući regularne kupovine i prodaje finansijske imovine) priznaju se na datum trgovine, odnosno kada banka postane jedna od ugovornih strana.

Finansijska sredstva i obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj, izuzev imovine koja se mjeri po FVTPL, za transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati stjecanju ili izdavanju.

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje

Finansijska imovina

Banka klasifikuje finansijsku imovinu prema sljedećim kategorijama:

- Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku
- Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Zahtjevi klasifikacije i za dužničke i vlasničke instrumente navedeni su ispod:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji zadovoljavaju definiciju finansijske obaveze kao što su krediti, obveznice i potraživanja.

Klasifikacija i naknadno mjerenje zavisi od:

- Namjene upravljanja finansijskom imovinom (poslovni model)
- Ugovorenih karakteristika novčanih tokova ("isključivo plaćanje glavnice i kamate", engl. Solely Payments of Principal and Interest, dalje SPPI test ili SPPI)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

Bazirano na ovim faktorima, Banka klasifikuje svoju finansijske imovinu u zavisnosti od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni.

- **Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku**

Imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova koji predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI), i koja nije određena kao po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri po amortiziranom trošku. Nakon početnog priznavanja, knjigovodstvena vrijednost ove imovine je prilagođena za očekivane kreditne gubitke priznate i mjerene kao što je opisano u Zabilješci 3(w)(6). Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i uključen je u poziciju "Prihod od kamata".

Dati krediti i potraživanja su nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Dati krediti i potraživanja nastaju kada Banka odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima, te uključuju plasmane i date kredite bankama, date kredite i potraživanja od clijenata i sredstva kod Centralne banke.

- **Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit**

Finansijska imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i radi prodaje imovine, novčanih tokova gdje novčani tokovi imovine predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate, i koja nije određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD).

Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju se priznaju direktno u ostalu sveobuhvatnu dobit, izuzev priznavanja dobitaka ili gubitaka umanjenja vrijednosti, prihoda od kamata i prihoda i rashoda od kursnih razlika koji se priznaju kroz bilansu uspjeha.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine, kumulativni dobiti ili gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasificiraju u bilans uspjeha u "Neto prihodi od trgovanja". Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i iskazuje se na poziciji "Prihod od kamata".

- **Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha**

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ima dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivative) i oni koje Uprava inicijalno rasporedi u ovu kategoriju. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju isključivo ukoliko je nastao ili stečen radi prodaje ili kupnje u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog sticanja profita ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju kod inicijalnog priznavanja.

Banka raspoređuje finansijsku imovinu u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kada:

- se imovinom upravlja, procjenjuje se i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- klasifikacija uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina sadrži ugrađeni derivativ, koji znatno utiču na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha obuhvata derivativne finansijske instrumente klasificirane kao finansijski instrumenti za trgovinu i vlasničke instrumente koje je menadžment rasporedio kao imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Namjena upravljanja finansijskom imovinom (Poslovni model)

Poslovni model označava način na koji Banka upravljanja imovinom radi generisanja novčanih tokova.

Poslovni modeli Banke su:

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Namjena upravljanja finansijskom imovinom (Poslovni model) (nastavak)

- Poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova – objedinjava svu finansijsku imovinu koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Poslovni model radi naplate prolazi SPPI test, a u taj model alocirana je sljedeća finansijska imovina:
 - depoziti kod banaka,
 - kreditni plasmani,
 - ostala potraživanja.

Kreditni rizik je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine – objedinjava finansijsku imovinu koja se drži s ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. U poslovni model radi naplate i prodaje alocirana je sljedeća finansijska imovina:
 - dužnički vrijednosni papiri (prolazi SPPI test),
 - vlasnički vrijednosni papiri (ne prolaze SPPI test),

Rizik likvidnosti je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model unutar kojeg se finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (ne prolazi SPPI test) – objedinjuje svu finansijsku imovinu koja se ne drži u okviru prethodno navedena dva poslovna modela. Finansijskom imovinom u ovom poslovnom modelu upravlja se s ciljem ostvarenja novčanih tokova prodajom imovine i ostvarenjem kratkoročnog profita.

Ugovorene karakteristike novčanih tokova (SPPI)

Test obilježja ugovorenih novčanih tokova s aspekta plaćanja samo glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice (SPPI test) jedan je od kriterija za klasifikaciju finansijske imovine u pojedinu kategoriju mjerenja. SPPI test se provodi s ciljem utvrđivanja da li kamata na nepodmirenu glavicu odražava naknadu za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike posudbe, troškove kreditiranja i profitnu maržu.

SPPI test se provodi:

- za svaku finansijsku imovinu, alociranu u poslovni model čiji je cilj držanje finansijske imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine, a na datum njenog inicijalnog priznavanja,
- za svaku finansijsku imovinu u slučajevima u kojima je izvorna imovina značajno modificirana i zbog toga ponovno priznata kao nova imovina,
- kod uvođenja novih modela i/ili programa kreditiranja kako bi se unaprijed utvrdila prihvatljivost razmatranih uslova kreditiranja u odnosu na potrebu kasnijeg praćenja vrijednosti eventualne finansijske imovine koja bi proizašla iz istih.

• **Vlasnički instrumenti**

Vlasnički instrumenti su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca; odnosno to su instrumenti koji ne sadrže ugovornu obavezu plaćanja, te dokaze o preostalom učešću u neto imovini izdavaoca. Primjer kapitalnih ulaganja podrazumijeva osnovne obične dionice.

Banka naknadno mjeri sva kapitalna ulaganja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, osim u slučaju kada je Uprava Banke izabrala, po inicijalnom priznavanju da neopozivo odredi kapitalno ulaganje po fer vrijednosti

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Ugovorene karakteristike novčanih tokova (SPPI) (nastavak)

Vlasnički instrumenti (nastavak)

kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Politika Banke je da odredi kapitalna ulaganja kao FVOSD kada se ta ulaganja drže za druge namjene, a ne za generisanje povrata na investicije. Kada se koristi ovaj izbor, dobiti i gubici po osnovu fer vrijednosti priznaju se u OSD i naknadno se ne reklasifikuju u bilans uspjeha, uključujući i otuđenja. Gubici od umanjenja vrijednosti (i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti) se ne izvještavaju odvojeno od drugih promjena u fer vrijednosti. Dividende, kada predstavljaju povrat na takve investicije, i dalje se priznaju u dobiti ili gubitku kao ostali prihod kada se utvrdi pravo Banke na primanje plaćanja.

Dobici i gubici na kapitalne investicije po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha su uključeni u "Neto prihod od trgovanja" u bilansu uspjeha.

- Finansijske obaveze

Banka klasifikuje svoje finansijske obaveze, različito od finansijskih garancija i kreditnih obaveza, mjerenjem po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Određivanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Finansijska imovina

Kod početnog priznavanja, Banka označava određenu finansijsku imovinu kroz FV kroz bilans uspjeha jer tako eliminiše ili značajno reducira računovodstveno neslaganje koje bi u suprotnom nastalo. Banka također označava određenu finansijsku imovinu kroz FV kroz bilans uspjeha jer se imovinom upravlja, evaluira i izvještava interno po principu fer vrijednosti.

Finansijske obaveze

Banka označava određene finansijske obaveze kroz FV kroz bilans uspjeha u jednom od ova dva slučaja:

- Obavezama se upravlja, evaluira i izvještava interno po principu fer vrijednosti; ili
- To eliminira ili značajno reducira računovodstveno neslaganje koje bi u suprotnom nastalo.

Bilješka 22 iskazuje iznos svake klase finansijske imovine i finansijskih obaveza koje su označene kroz FV kroz bilans uspjeha. Opis osnove svake oznake iskazan je u Bilješci za odgovarajuću klasu imovine ili obaveze.

(aa) Krediti i potraživanja od klijenata

"Kredit i potraživanja" u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- kredite i potraživanja koja se mjere po amortiziranom trošku (pogledaj Bilješku 23), inicijalno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za početne troškove, a naknadno po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope.

(ab) Investicione vrijednosnice

"Investicione vrijednosnice" u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- dužničke vrijednosnice mjerene po FVOSD; i
- vlasničke vrijednosnice mjerene po FVOSD.

Za dužničke vrijednosnice mjerene po FVOSD, gubici i dobiti se priznaju kroz OSD, izuzev za slijedeće, koje se priznaje kroz bilansu uspjeha na način kao i aktiva mjerena po amortiziranom trošku:

- kamatni prihod korištenjem efektivne kamatne stope
- očekivani kreditni gubici i njihova otpuštanja; i
- gubici i dobiti iz poslovanja sa stranim valutama.

Kad se dužnički vrijednosni papiri po FVOSD prestanu priznavati, kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznata kroz kapital se reklasifikuju iz kapitala u bilansu uspjeha.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Ugovorene karakteristike novčanih tokova (SPPI) (nastavak)

(ab) Investicione vrijednosnice (nastavak)

Banka odlučuje priznavati kroz sveobuhvatnu dobit promjene određenih ulaganja u vrijednosne papire koji se ne drže radi trgovanja. Izbor se vrši na bazi svakog pojedinačnog instrumenta pri početnom priznavanju i neopoziv je.

Gubici i dobiti vlasničkih instrumenata se nikad ne reklasifikuju kroz bilansu uspjeha i umanjenje se ne priznaje kroz bilansu uspjeha. Dividenda se priznaje kroz bilansu uspjeha izuzev ako jasno ne predstavlja povrat dijela troška investiranja, u kom se slučaju priznaje kroz OSD. Kumulirani dobiti i gubici priznati kroz OSD se transferišu u zadržanu dobit kroz zarade od otuđenja.

(ac) Finansijske garancije i obaveze po kreditne obaveze

“Finansijske garancije” su ugovori koji zahtijevaju od banke da izvrši specifična plaćanja kao nadoknadu vlasnicima uslijed gubitka koji proizilazi iz neizvršenja obaveza dužnika kada ugovorni uvjeti nastanu. “Kreditne obaveze” su obaveze banke da plasiraju kredit pod unaprijed ugovorenim uvjetima.

Izdane finansijske garancije i kreditne obaveze za plasiranje kredita po nižoj kamatnoj stopi od tržišne se početno mjere po fer vrijednosti. Naknadno, mjere se kako slijedi:

- kao veća vrijednost između umanjenja vrijednosti u skladu sa MSFI9 i iznosa kod početnog priznavanja, kada je primjenjivo, kumulativnog iznosa prihoda priznatog u skladu sa principima MSFI 15.

Banka nije izdavala kreditne obaveze mjerene po FVOSD.

Za ostale kreditne obaveze:

- banka priznaje umanjenja vrijednosti

Obaveze koje proisteknu iz finansijskih garancija i kreditne obaveze su uključene unutar rezervacija.

3. Prestanak priznavanja

Finansijska imovina

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu kada isteknu ugovorna prava na novčane tokove iz finansijske imovine ili prenese prava na primanje ugovornih novčanih tokova u transakciji u kojoj su uglavnom svi rizici i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom prenesena ili u kojoj Banka niti prenosi niti zadržava u osnovi sve rizike i koristi vlasništva i ne zadržava kontrolu nad finansijskom imovinom.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine, razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine (ili knjigovodstvene vrijednosti raspoređene na dio imovine koji je prestao priznavati) i zbroja (i) primljene naknade (uključujući svako novo dobiveno sredstvo umanjeno za svaku novu obvezu pretpostavljeno) i (ii) svaki kumulativni dobitak ili gubitak koji je bio priznat u OCI priznaje se u dobiti ili gubitku.

Svaki kumulativni dobitak/gubitak priznat u OCI-u u vezi s vlasničkim investicijskim vrijednosnicama označenim kao FVOCI ne priznaje se u dobiti ili gubitku nakon prestanka priznavanja takvih vrijednosnih papira. Svaki udjel u prenesenoj finansijskoj imovini koji ispunjava uvjete za prestanak priznavanja koji je stvorila ili zadržala Banka priznaje se kao zasebna imovina ili obaveza.

Financijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obvezu kada su njezine ugovorne obaveze podmirene, otkazane ili isteču.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

4. Modifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina

Ako su uslovi finansijske imovine izmijenjeni, tada Banka procijenjuje da li je novčani tok modificirane imovine bitno izmjenjen.

Ako su novčani tokovi suštinski različiti, onda su ugovorna prava na novčane tokove izvornog finansijskog sredstva istekla. U tom slučaju, izvorno finansijsko sredstvo se prestaje priznavati i novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrijednosti plus troškovi transakcije. Naknade primljene kao dio ove modifikacije se obračunavaju kako slijedi:

- Naknade koje se uzimaju u obzir prilikom određivanja fer vrijednosti nove imovine i naknade koje trošak transakcije su uključene u početno vrednovanje imovine; i
- Ostale naknade su uključene u račun o dobiti i gubitku kao dobit ili gubitak od prestanka priznavanja.

Ako su novčani tokovi modificirani kada je dužnik u finansijskim poteškoćama, cilj modifikacije je najčešće da maksimizira ponovno sticanje izvornih ugovornih prava prije nego da stvara novo sredstvo pod drugačijim uvjetima. Ukoliko banka planira da modificira finansijsko sredstvo na način da to rezultira u praštanju novčanih tokova, onda prvo razmatra da li bi dio sredstva bio otpisan prije modifikacije (pogledati politike otpisa ispod). Ovaj pristup utiče na rezultat kvantitativne evaluacije i znači da kriterij prestanka priznavanja nije postignut u takvim slučajevima.

Ukoliko modifikacija finansijskog sredstva mjerena po trošku amortizacije ili FVOSD nije rezultirala prestankom priznavanja finansijskog sredstva, onda Banka prvo iznova računa bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstva koristeći izvornu efektivnu kamatnu stopu i priznaje usaglašavanje kao modificiranu dobit ili gubitak u bilansu uspjeha. Kod finansijske imovine sa promjenjivom stopom, izvorna efektivna kamatna stopa korištena u izračunu modificirane dobiti ili gubitka, usaglašena je tako da odražava trenutne uslove tržišta u trenutku modifikacije. Svaki trošak ili naknada koja nastane ili bude naplaćena kao dio modifikacije, usaglašava bruto knjigovodstvenu vrijednost modificiranog finansijskog sredstva i amortizuje se tokom preostalog vijeka modificiranog finansijskog sredstva.

Ukoliko se modifikacija odvija zbog finansijskih poteškoća dužnika, dobit ili gubitak se prikazuje zajedno sa gubitkom od umanjenja. U ostalim slučajevima, prikazuje se kao prihod od kamata izračunat korisštenjem metode efektivne kamatne stope.

Prema regulativi Agencije za bankarstvo Federacije BiH od 01.011.2020, Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, modifikacija može biti:

1. uzrokovana tekućim potrebama dužnika (npr. smanjenje efektivne kamatne stope zbog promjena na tržištu, zamjena kolaterala i sl.), a ne finansijskim poteškoćama dužnika,
2. uzrokovana trenutnim finansijskim poteškoćama dužnika ili poteškoćama koje će uskoro nastati, odnosno pogoršanjem njegove kreditne sposobnosti, urednosti u izmirivanju obaveza prema banci ili drugim povjeriocima.

Prema Računovodstvenim Politikama Intesa Sanpaolo grupe, izmjene mogu biti:

- zbog finansijskih poteškoća:
 - bez prestanka priznavanja prethodnog kredita (efekt se priznaje kao dobitak / gubitak od ugovorne izmjene bez prestanka priznavanja, a kasnije se efekt ukidanja vremenske vrijednosti mora priznati u kamatnom prihodu)
 - sa prestankom priznavanja (modificirana imovina smatra se novom finansijskom imovinom)
- izmjene zbog komercijalnih razloga neće imati utjecaja na račun dobiti i gubitka.

Efekti

Banka je izračunala efekte modifikacije za kredite koji su imali neke promjene u ugovornim izvornim uvjetima tokom 2021. godine. Obračun je rađen ručno, a Banka razvija informatičko rješenje za automatski obračun.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

4. Modifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Finansijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kada su uslovi promijenjeni i kada su novčani tokovi modificirane obaveze suštinski drugačiji. U tom slučaju, nova finansijska obaveza bazirana na modificiranim uvjetima se priznaje po fer vrijednosti. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti i finansijske obaveze se prestaje priznavati i priznaje se plaćena naknada u bilansu uspjeha. Plaćena naknada uključuje prenesenu nefinansijsku imovinu, ukoliko je ima, preuzimanje obaveza uključujući novu modificiranu finansijsku obavezu.

Ukoliko modifikacija finansijske obaveze nije obračunata kao prestanak priznavanja, onda se trošak amortizacije te obaveze ponovo računa diskontovanjem modificiranog novčanog toka po izvornim efektivnim kamatnim stopama i rezultira priznavanjem u bilansu uspjeha kao dobitak ili gubitak. Kod finansijskih obaveza sa promjenjivom stopom, izvorna kamatna stopa korištena za izračun modifikacije dobiti ili gubitka usklađuje se tako da reflektuje trenutne tržišne uvjete u vrijeme modifikacije. Troškovi i naknade koji nastaju priznaju se kao usaglašavanje knjigovodstvene vrijednosti obaveze ili amortizovane vrijednosti tokom prestalog vijeka modificiranone finansijske obaveze kroz ponovno računanje efektivne kamatne stope na instrument.

- Prebijanje

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se prikazuje u finansijskom izvještaju, kada, i samo kada Banka ima zakonsko pravo da vrši prebijanje i ima namjeru podmiriti je na neto osnovi ili realizirati imovinu i istovremeno podmiriti obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju na neto osnovi samo kada je dozvoljeno u skladu sa MSFI, ili za dobitke i gubitke koji proizilaze iz sličnih transakcija, kao u poslovima trgovine.

Umanjenje vrijednosti

MSFI 9 ističe model „tri faze“ u vezi umanjenja vrijednosti finansijske imovine zasnovano na promjenama kreditnog kvaliteta od inicijalnog priznavanja finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine priznaje se po modelu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) za imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku i imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (osim vlasničkih instrumenata).

MSFI 9 zahtijeva da se procjene očekivani gubici na nivou gubitaka koji se očekuju u narednih 12 mjeseci (faza 1) od početnog unosa finansijskog instrumenta. Vremenski period za izračun očekivanog gubitka postaje čitav preostali vijek trajanja sredstva koje je predmet procjene, gdje je kreditni kvalitet finansijskog instrumenta doživio „značajno“ pogoršanje u odnosu na početno mjerenje (faza 2) ili u slučaju da je sredstvo djelimično ili u potpunosti nekvalitetno (faza 3). Preciznije, uvođenje novih odredbi umanjenja vrijednosti uključuje:

- raspodjelu kvalitetne finansijske imovine na raznim nivoima kreditnog rizika (“staging”), koja odgovara ispravkama vrijednosti zasnovanim na očekivanim gubicima tokom narednih 12 mjeseci (takozvana “faza 1”) ili vijeku trajanja za cijelo preostalo trajanje instrumenta (takozvana “faza 2”), kod postojanja značajnog porasta kreditnog rizika;
- raspodjelu djelimično ili u potpunosti nekvalitetne finansijske imovine u tzv. “fazu 3”, uvijek uz ispravke vrijednosti zasnovane na očekivanim gubicima tokom cijelog trajanja instrumenta;
- uključivanje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) u izračun, kao i očekivane buduće promjene makroekonomskog scenarija.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

5. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Naredna tabela sumira zahtjeve za umanjeње vrijednosti prema MSFI 9:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Pogoršanje kreditnog rizika	Inicijalno priznavanje (loši krediti na početku uključeni u fazu 3).	Kreditni rizik se značajno povećao u odnosu na početak i ne smatra se „niskim“.	Kreditni rizik se povećao do tačke gdje se smatra da je vrijednost instrumenta umanjena.
Priznavanje rezervisanja u bilansu stanja po MSFI 9	12-mjesečni očekivani kreditni gubitak	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenta	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja
Trenutna klasifikacija	Kvalitetna aktiva	Kvalitetna aktiva	Nekvalitetna aktiva
Trenutno rezervisanje	Nastali gubitak	Nastali gubitak	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenta

Mjerenje ECL-a

Očekivani kreditni gubici se mjere kako slijedi:

- finansijska imovina koja nije nekvalitetna djelimično ili u potpunosti nekvalitetna na datum izvještavanja: kao sadašnja vrijednosti nedostajuće gtovine (tj. razlika između novčanih tokova nastalih prema subjektu u skladu sa ugovorom i novčanog toka koji banka očekuje da primi);
- finansijska imovina koja je nekvalitetna djelimično ili u potpunosti nekvalitetna na datum izvještavanja: kao razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova;
- neiskorištene kreditne obaveze: kao sadašnja vrijednost razlike između ugovorenog novčanog toka nastalog prema Banci ukoliko je obaveza neiskorištena i novčanog toka koji Banka očekuje da primi; i
- ugovori o finansijskim garancijama: očekivane uplate za podmirenje imaoca garancije manje iznos koji Banka očekuje da će nadoknaditi.

Prezentacija rezervisanja za ECL u izvještaju o finansijskom položaju

Rezervisanja za gubitke od ECL se prezentuju u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- finansijska imovina izmjerena po trošku amortizacije: kao odbitna stavka od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine;
- kreditne obaveze i ugovori o finansijskim garancijama: generalno kao rezervisanje
- gdje finansijski instrument uključuje i iskorištenu i neiskorištenu komponentu, i Banka ne može identificirati ECL na iskorištenoj i neiskorištenoj kreditnoj obavezi: Banka prezentuje kombinovanu rezervaciju za gubitke za obje komponente. Kombinovani iznos se prezentira kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente. Svaki višak preko knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente se prezentira kao rezervisanje; i
- instrumenti zaduženja mjereni po FVOSD: rezervisanje gubitka se ne priznaje u izvještaju o finansijskom položaju jer je knjigovodstvena vrijednost te imovine i njihova fer vrijednost. Kakogod, rezervisanje za gubitke se priznaje po fer vrijednosti reserve.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

5. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Otpis

Kredit i dužnički vrijednosni papiri se otpisuju (dijelom ili u potpunosti) gdje ne postoji razumno očekivanje povrata finansijske imovine dijelom ili u potpunosti. Ovo je uglavnom slučaj kada Banka odredi da dužnik nema imovinu, izvore ili prihode koji mogu generirati dovoljne novčane tokove da otplate iznos koji je predmet otpisa. Ovo ocjenjivanje se vrši na nivou pojedinačnog sredstva.

Ponovno sticanje prethodno otpisanih iznosa uključuje se u "gubici od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Finansijska sredstva koja su otpisana i dalje mogu da budu predmet ponovnog sticanja da bi bila u skladu sa procerudama Banke.

Banka otpisuje dug ili investiciju u jemstvo duga, dijelom ili u potpunosti, i svaku povezanu isplatu za gubitak od umanjenja vrijednosti kada je kreditni odbor Banke utvrdio da nisu postojale realne mogućnosti ponovnog sticanja.

Računovodstveni otpis

U julu 2019. godine, Agencija za bankarstvo FBiH je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka što je objašnjeno u Sažetku računovodstvenih politika – Umanjenje vrijednosti.

U skladu sa navedenom Odlukom banke su u obavezi da provedu računovodstveni otpis finansijske aktive koja je rezervisana 100% i dospjela u punom iznosu najmanje dvije godine.

Banka nije izvršila računovodstveni otpis prije 1. januara 2020. godine. Potraživanja u knjigama Banke evidentirana su do naplate ili trajnog otpisa. Za razliku od prethodno objašnjene otpisa, Računovodstveni otpis je dio vanbilančnih evidencija i u Izvještaju o finansijskom položaju je dio bilješki koje se odnose na kretanja imovine u svakoj pojedinačnoj bilješci 23 i 24.

AA. Promjene računovodstvenih politika i njihove primjene

Usvojene računovodstvene politike u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, osim sljedećih izmijenjenih MSFI-jeva koje je Grupa/Društvo usvojila od 1. januara 2021. godine.:

- **Reforma referentne vrijednosti kamatnih stopa – Faza 2 – MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 (dopune)**
U Avgustu 2020. godine IASB je objavio Reformu referentne vrijednosti kamatnih stopa – Faza 2, izmjene MSFI-ja 9, MRS-a 39, MSFI-ja 7, MSFI-ja 4 i MSFI-ja 16, čime je završio svoj rad kao odgovor na reformu IBOR-a. Izmjene i dopune pružaju privremene olakšice koje se odnose na učinke finansijskog izvještavanja kada se međubankovna ponuđena stopa (IBOR) zamijeni alternativnom gotovo nerizičnom kamatnom stopom (RFR). Konkretno, izmjene predviđaju praktični izuzetak kada se obračunavaju promjene u osnovi za utvrđivanje ugovornih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza, kako bi se zahtijevalo prilagođavanje efektivne kamatne stope, ekvivalentno kretanju tržišne kamatne stope. Takođe, dopune uvode olakšice kod prekida hedžing odnosa, uključujući privremeno oslobađanje od potrebe da se ispuni odvojeno prepoznatljiv zahtjev kada je RFR instrument određen za hedžing komponente rizika. Postoje i izmjene MSFI 7 Finansijski instrumenti: objelodanjivanja koja omogućavaju korisnicima finansijskih izvještaja da razumiju efekat reforme referentne kamatne stope na finansijske instrumente i strategiju upravljanja rizikom entiteta. Kada je primjena retrospektivna, entitet nije u obavezi da izmjeni podatke iz ranijih perioda. Izmjene nisu imale utjecaj na finansijsko izvještavanje Banke.

BB. Objavljeni standardi koji još uvijek nisu na snazi i nisu ranije usvojeni

- **Izmjena u MSFI 10 Konsolidirani finansijski izvještaji i MRS 28 Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate: Prodaja ili doprinos imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog ili zajedničkog pothvata.**

Izmjene se odnose na priznatu nedosljednost između zahtjeva iz MSFI-ja 10 i onih u MRS-u 28, u vezi s prodajom ili doprinosom imovine između ulagača i njegovog pridruženog ili zajedničkog pothvata. Glavna

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

5. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

BB. Objavljeni standardi koji još uvijek nisu na snazi i nisu ranije usvojeni (nastavak)

posljedica izmjena je da se potpuni dobitak ili gubitak priznaje kada transakcija uključuje poslovanje (bez obzira je li smještena u podružnici ili ne). Djelomični dobitak ili gubitak priznaje se kada transakcija uključuje imovinu koja ne predstavlja poslovanje, čak i ako je ta imovina smještena u podružnici. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je odgodio datum stupanja na snagu ove izmjene na neodređeno vrijeme do ishoda svog istraživačkog projekta o metodi udjela u računovodstvu. Uprava je procijenila da nema utjecaja na finansijske izvještaje Banke.

• MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja: Klasifikacija obaveza na tekuće ili dugotrajne (Dopune)

Izmjene su početno bile na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. Janura 2022. godine uz dopuštenu ranu primjenu. Međutim, kao odgovor na pandemiju COVID-19, Odbor je odgodio datum stupanja na snagu za jednu godinu, odnosno 1. Janura 2023. godine, kako bi društvima dala više vremena za provođenje svih promjena klasifikacije koje proizlaze iz izmjena. Izmjene i dopune imaju za cilj promicati dosljednost u primjeni zahtjeva pomažući društvima da utvrde jesu li u izvještajima o finansijskom položaju, dugovima i ostalim obavezama sa neizvjesnim datumom trebala biti klasifikovana biti tekuća ili dugotrajna. Izmjene utječu na prikaz obaveza u izvještaju o finansijskom položaju i ne mijenjaju postojeće zahtjeve u vezi mjerenja ili vremena priznavanja bilo koje imovine, obaveze, prihoda ili rashoda, niti informacije koje subjekti objavljuju o tim stavkama. Također, izmjene i dopune pojašnjavaju zahtjeve za klasifikaciju duga koji može podmiriti društvo koje izdaje vlastite vlasničke instrumente.

U Novembru 2021. godine Odbor je izdao nacrt dopuna standarda (Exposure draft), koji pojašnjava kako tretirati obaveze koje podliježu obavezama koje treba poštivati, na datum nakon izvještajnog razdoblja. Konkretno, Odbor predlaže izmjene i dopune MRS-a 1 uskog opsega koje efektivno poništavaju izmjene iz 2020. godine koje zahtijevaju od subjekata da klasificiraju kao tekuće obaveze koje podliježu obavezama koje se moraju ispuniti samo unutar sljedećih dvanaest mjeseci nakon izvještajnog razdoblja, ako ti uvjeti nisu ujednačeni na kraju izvještajnog razdoblja. Umjesto toga, prijedlozi bi zahtijevali od subjekata da zasebno prikažu sve dugotrajne obaveze koje podliježu obavezama koje treba ispuniti tek unutar dvanaest mjeseci nakon izvještajnog razdoblja. Nadalje, ako se subjekti na kraju izvještajnog razdoblja ne pridržavaju takvih budućih obaveza, bit će potrebna dodatna objava. Prijedlozi će stupiti na snagu za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. Januara 2024. godine i morat će se primjenjivati retrospektivno u skladu s MRS-om 8, dok je rano usvajanje dopušteno. Odbor je također predložio da se u skladu s tim odgodi datum stupanja na snagu izmjena i dopuna 2020. godine, tako da se od subjekata neće tražiti da mijenjaju postojeću praksu prije nego što predložene izmjene stupe na snagu. EU još nije odobrila ove izmjene i dopune, uključujući prijedloge ED-a. Uprava je procijenila da nema utjecaja na finansijske izvještaje Banke.

• MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezerviranja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja 2018.-2020. (Dopune)

Izmjene su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. Janura 2022. godine uz dopuštenu ranu primjenu. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmjene i dopune uskog opsega na MSFI standarde kako slijedi:

MSFI 3 Poslovne kombinacije (Dopune) ažuriraju referencu u MSFI 3 na Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje bez promjene računovodstvenih zahtjeva za poslovne kombinacije;

MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Dopune) zabranjuje društvu da od troška nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene prodajom predmeta proizvedenih dok tvrtka priprema sredstvo za namjeravanu upotrebu. Umjesto toga, tvrtka će takve prihode od prodaje i povezane troškove priznati u bilansu uspjeha;

MRS 37 Rezervacije, potencijalne obveze i nepredviđena imovina (Dopune) specificira koje troškove društvo uključuje u određivanje troška ispunjenja ugovora u svrhu procjene je li ugovor štetan.

Godišnja poboljšanja 2018.-2020. donose manje izmjene MSFI-a 1 Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, MSFI 9 Financijski instrumenti, MRS-a 41 Poljoprivreda i ilustrativni primjeri koji prate MSFI 16 Najmovi

Uprava je procijenila da Dopune nemaju utjecaja na finansijske izvještaje Banke.

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

5. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

BB. Objavljeni standardi koji još uvijek nisu na snazi i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- **MSFI 16 Najmovi-COVID-19 olakšice za zakupce nakon 30. Juni 2021. (Dopuna)**

Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, uključujući i finansijske izvještaje koji još nisu odobreni za objavljivanje na datum izdavanja ove dopune. U martu 2021. godine, Odbor je izmijenio uslove praktičnih izuzetaka od zahtjeva MSFI 16 koji zakupcima obezbjeđuje oslobađanje od primene smernica MSFI 16 o modifikacijama ugovora o zakupu, koje se odnose na olakšice koje su nastale kao direktna posljedica pandemije COVID-19. Nakon dopuna, praktični izuzeci se sada primenjuju na olakšice za zakup za koje svako smanjenje lizing plaćanja utiče samo na plaćanja koja prvobitno dospjevaju 30. juna 2022. godine, pod uslovom da su ispunjeni drugi uslovi za primjenu praktičnog izuzetka. Uprava je procijenila da Dopune nemaju utjecaja na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja i MSFI Izjava o praksi 2: Objelodanivanje računovodstvenih politika (Dopune)**

Izmjene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene daju smjernice o primjeni koncepta procjene materijalnosti na objelodanivanje računovodstvenih politika. Posebno, izmjene MRS 1 zamjenjuju zahtjev za objelodanivanjem „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtjevom za objelodanivanjem „materijalnih“ računovodstvenih politika. Takođe, uputstva i ilustrativni primjeri su dodati u Izvještaj iz prakse kako bi pomogli u primjeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procjena o obelodanivanju računovodstvenih politika. Uprava je ocijenila da ove Dopune nemaju uticaja na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 8 Računovodstvene politike, Promjene računovodstvenih procjena i pogreške: Definicija računovodstvenih procjena (Dopune)**

Izmjene stupaju na snagu za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu i primjenjuju se na promjene u računovodstvenim politikama i promjene računovodstvenih procjena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmjenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procjena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji su predmet nesigurnosti pri odmjerenju. Takođe, dopunama se pojašnjava šta su promjene u računovodstvenim procjenama i kako se one razlikuju od promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka. Uprava je ocijenila da ove Dopune nemaju uticaja na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 12 Porez na dobit: Odgođeni porez koji se odnosi na imovinu i obveze proizašle iz jedne transakcije (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. U maju 2021. godine, Odbor je izdao dopune MRS 12, koji sužavaju obim izuzetka za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako kompanije treba da obračunavaju odloženi porez na transakcije kao što su lizing i obaveze za povlačenje imovine iz upotrebe. Prema izmjenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primenjuje se samo ako priznavanje lizing sredstva i obaveze zakupa (ili obaveze za povlačenje imovine iz upotrebe i imovine koja se povlači iz upotrebe) dovede do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake. Uprava je procijenila da Dopune nemaju utjecaja na finansijske izvještaje Banke.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Banka u toku svog redovnog poslovanja procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se preispituju i temelje na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali unatoč tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolija Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja značajnih uskladba knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

(a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesečno.

Informacije o prosudbama u primjeni računovodstvenih politika koje imaju najznačajniji uticaj na iznose priznate u finansijskim izvještajima sadržane su u slijedećim bilješkama.

(b) Porezi

Banka priznaje poreznu obavezu u skladu sa poreznim propisima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezne prijave odobravaju porezna tijela koja su nadležna za provođenje naknadne kontrole poreznih obveznika.

(c) Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Banke i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Pored umanjenja vrijednosti izračunatih i priznatih u skladu sa MSFI, Banka također procjenjuje umanjenja u skladu sa regulativom Agencije za potrebe izračuna adekvatnosti kapitala.

U skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanjem očekivanih kreditnih gubitaka, Banka primjenjuje sljedeća pravila minimalnog pokrića za definiranje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL-a).

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

a) za izloženosti sa niskim rizikom - 0,1% izloženosti,

b) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 - 0,1% izloženosti,

c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 - 0,1% izloženosti,

d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu većem od dva navedena:

a) 5% izloženosti,

b) iznosa utvrđenog u skladu sa internom metodologijom banke.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definiranim u Tabeli 1 ili Tabeli 2.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (nastavak)

(c) Regulatorni zahtjevi (nastavak)

Tabela 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

R.br.	Dani Kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%
3.	od 271 do 365 dana	40%
4.	od 366 do 730 dana	60%
5.	od 731 do 1460 dana	80%
6.	preko 1460 dana	100%

Tabela 2. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom:

R.br.	Dani Kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	45%
3.	od 271 do 365 dana	75%
4.	od 366 do 456 dana	85%
5.	preko 456 dana	100%

Izuzetno, ukoliko je banka poduzela odgovarajuće pravne radnje i može dokumentovati izvjesnost naplate iz prihvatljivog kolaterala u naredne tri godine, povećanje nivoa očekivanih kreditnih gubitaka nije dužna vršiti iznad 80% izloženosti.

Pri tome procjena budućih novčanih tokova iz prihvatljivog kolaterala svedenih na sadašnju vrijednost mora biti veća od 20% tog potraživanja.

U slučaju da banka ne naplati potraživanja u navedenom periodu od tri godine, dužna je knjigovodstveno evidentirati očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% izloženosti.

Banka je dužna da stope očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga, te ostalih potraživanja utvrdi najmanje u iznosima kako je navedeno u Tabeli 3.

Tabela 3. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka

R.br.	Dani Kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	nema kašnjenja u materijalno značajnom iznosu	0.5%
2.	do 30 dana	2%
3.	od 31 do 60 dana	5%
4.	od 61 do 90 dana	10%
5.	od 91 do 120 dana	15%
6.	od 121 do 180 dana	50%
7.	od 181 do 365 dana	75%
8.	preko 365 dana	100%

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (nastavak)

(d) Sudski sporovi

Ukupan iznos sudskih sporova iznosi 9.178 hiljada KM (31. decembar 2020: 12.457 hiljada KM).

Banka provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i na osnovu toga određuje iznos rezervisanja. Procjenu i predlaganje iznosa rezervisanja za sudske sporove provodi Direkcija pravnih poslova Banke i Sektor finansija, dok odluku o iznosu rezervisanja donosi Uprava Banke.

Kao što je navedeno u bilješci 30, Banka je rezervisala 3.185 hiljada KM (31. decembar 2020.: 2.655 hiljada KM), iznos koji Uprava smatra dostatnim. S obzirom da se procjena radi za svaki pojedinačni slučaj, nije praktično procijeniti finansijski učinak promjena u pretpostavkama na temelju kojih Uprava procjenjuje potrebu za rezervacijama na datum izvještavanja.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Usljed svojih aktivnosti Banka je izložena različitim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku i operativnom riziku. Tržišni rizik uključuje rizik stranih valuta, kamatne stope i drugi rizik cijena.

Banka je uspostavila integrisani sistem upravljanja rizikom što uključuje analizu, procjenu, prihvatanje i upravljanje određenim stepenom rizika ili kombinacijom rizika. Prihvatanje rizika predstavlja bit finansijskog poslovanja Banke, a operativni rizik predstavlja neizbježnu posljedicu poslovanja.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Upravljanje rizikom vrši Sektor za upravljanje i kontrolu rizika čiji je glavni zadatak pružanje podrške finansijskim operacijama, koordinacija pristupa domaćim i stranim finansijskim tržištima, pregled i upravljanje finansijskim rizikom kroz interne izvještaje o rizicima uključujući analizu veličine i nivoa rizika.

5.1 Kreditni rizik

5.1.1 Kontrola ograničenja rizika i politike prevencije od rizika

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da izmiri cijeli iznos obaveze po dospelju. Banka razvrstava kreditni rizik utvrđujući limite za iznos prihvaćenog rizika koje očekuje da će nastati u vezi s jednim kreditnim primaocem ili grupom kreditnih primatelja te u pojedinim privrednim granama. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih jednom godišnje ili češće.

Upravljanje izloženošću kreditnom riziku vrši se putem redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispune obaveze plaćanja kamate i glavnice i promjenom tih kreditnih ograničenja kada je to prikladno. Upravljanje izloženošću kreditnom riziku se također djelomično vrši dobivanjem kolateralna, te korporativnih i ličnih garancija.

Aktivnosti Banke mogu dovesti do rizika u trenutku namirenja transakcije i trgovanja. "Rizik namire" je rizik zbog propusta subjekta da ispuni svoje obaveze isplate novca, vrijednosnih papira ili druge imovine kako je ugovoreno.

Za određene vrste transakcija Banka ublažava taj rizik provodeći nagodbe posredstvom posrednika kako bi osigurala da se trgovina realizuje samo kada su obje strane zmirile svoje ugovorne obaveze. Ograničenja namire su često limitirana postupkom odobravanja /praćenja ograničenja kao što je prethodno opisano. Prihvatanje rizika namire za slobodne namire, specifično za transakciju ili specifično za drugu ugovornu stranu, zahtijeva odobrenje Rizika Banke.

Limiti izloženosti kreditnom riziku se određuju u skladu sa kapitalom Banke.

U skladu sa politikama Banke, donošenje Odluke o izloženosti kreditnim rizicima je centralizovano i koncentrisano na Kreditni odbor Banke. Odluka Kreditnog odbora se zasniva na prijedlogu koji se dobije od Direkcije za procjenu kreditnog rizika. Uslovi odobravanja svakog pojedinačnog pravnog klijenta su određeni tipom klijenta, namjenom kredita, procjenom kreditnog boniteta i važeće situacije na tržištu. Vrsta osiguranja svakog kredita također zavisi od kreditne analize, vrste kreditne izloženosti, uslova plasiranja kao i iznosa kredita.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.1. Kontrola ograničenja rizika i politike prevencije od rizika (nastavak)

Vanbilansni kreditni instrumenti

Osnovna svrha ovih instrumenata je da se osigura da su sredstva na raspolaganju klijentu po potrebi. Garancije i akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti i osiguravaju se istim zalogom kao krediti.

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti

Slijedeća tabela pokazuje i informacije o kreditnoj kvaliteti finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku, FVOSD dužničke vrijednosnice i dužničkim instrumentima koji se mjere prema amortizacionom trošku. Za kreditne obaveze i finansijske garancije, iznosi predstavljaju odobrene ili garantovane iznose.

Objašnjenje termina "Nivo 1", "Nivo 2" i "Nivo 3" je uključen u Bilješki 3(z).

	2021.				2020.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ukupno
Plasmani drugim bankama po amortiziranom tošku					
Kvalitetni – Nivo 1	2	-	-	2	29
	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno bruto	2	-	-	2	29
Manje: ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-
	_____	_____	_____	_____	_____
Neto vrijednost	2	-	-	2	29
	=====	=====	=====	=====	=====
Kredit i potraživanja klijentima po trošku amortizacije					
Kvalitetni – Nivo 1	1.522.524	-	-	1.522.524	1.525.291
Kvalitetni – Nivo 2	-	79.464	-	79.464	62.337
U kašnjenju	-	-	7.102	7.102	7.695

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

	2021.				2020.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ukupno
Naplata upitna	-	-	20.846	20.846	22.555
Problematicni	-	-	39.047	39.047	32.733
	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno bruto	1.522.524	79.464	66.995	1.668.983	1.650.611
Manje: ispravka vrijednosti	(18.503)	(13.264)	(43.841)	(75.608)	(71.624)
	_____	_____	_____	_____	_____
Neto vrijednost	1.504.021	66.200	23.154	1.593.375	1.578.987
	=====	=====	=====	=====	=====
Dužnički papiri po FVOSD					
Kvalitetni – Nivo 1	78.587	-	-	78.587	55.016
	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno bruto	78.587	-	-	78.587	55.016
Manje: ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-
	_____	_____	_____	_____	_____
Neto vrijednost	78.587	-	-	78.587	55.016
	=====	=====	=====	=====	=====
Dužnički papiri po trošku amortizacije					
Kvalitetni – Nivo 1	6.203	-	-	6.203	6.203
	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno bruto	6.203	-	-	6.203	6.203
Manje: ispravka vrijednosti	(98)	-	-	(98)	(370)
	_____	_____	_____	_____	_____
Neto vrijednost	6.105	-	-	6.105	5.833

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

	2021.				2020.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ukupno
Potencijalne obaveze					
Nivo 1	142.668	-	-	142.668	139.318
Nivo 2	-	3.065	-	3.065	3.006
Nivo 3	-	-	-	-	67
					—
Ukupno bruto	142.668	3.065	-	145.733	142.391
Manje: ispravka vrijednosti	(328)	(162)	-	(490)	(583)
					—
Neto vrijednost	142.340	2.903	-	145.243	141.808
					—
					—
Kreditne obaveze					
Nivo 1	375.383	-	-	375.383	401.306
Nivo 2	-	5.662	-	5.662	5.536
Nivo 3	-	-	1.957	1.957	1.177
					—
Ukupno bruto	375.383	5.662	1.957	383.002	408.019
Manje: ispravka vrijednosti	(1.011)	(232)	(571)	(1.814)	(1.681)
					—
Neto vrijednost	374.372	5.430	1.386	381.188	406.338
					—

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.3 Kolaterali i druga kreditna poboljšanja

Tokom godine, Banka u pozicijama finansijske i nefinansijske imovine u posjedu ima i stavke koje je stekla uzimanjem u posjed kolaterale koji su služili kao osiguranje kreditne izloženosti, u slučaju nevratanja duga od strane dužnika. Ovakav proces stjecanja uglavnom se odnosi na nekretnine, opremu, vozila i depozite. Ponovno stečena imovina se prikazuje kao takva u Izvještaju o finansijskom položaju Banke u trenutku kad se steknu uslovi za njeno sticanje u skladu sa MSFI i lokalnim propisima. Politika Banke je da proda ovako stečenu imovinu, a tokom vremena posjedovanja ove imovine do trenutka prodaje trećim stranama imovina može biti privremeno u upotrebi za operativne aktivnosti Banke ili za iznajmljivanje trećim stranama.

Politika Banke u vezi stjecanja kolaterala se nije bitnije promijenila tokom izvještajnog perioda i nema značajnih promjena kvalitete kolaterala u odnosu na raniji period.

Stambene hipoteke

Tabele u nastavku pokazuju kreditne izloženosti stambenih kredita stanovništvu u rasponima omjera kredita i vrijednosti kolaterala (LTV). LTV se računa kao odnos bruto iznosa kredita i vrijednosti kolaterala. Vrednovanje kolaterala isključuje bilo kakva usklađenja za sticanje i prodaju kolaterala. Vrijednost kolaterala za stambene kredite se zasniva na vrijednosti kolaterala u trenutku priznavanja na bazi indeksa cijena stambenih nekretnina. Za kredite umanjene vrijednosti vrijednost kolaterala se zasniva na najnovijim procjenama.

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
LTV ratio		
Manje od 50%	36.528	32.150
51-70%	53.108	51.601
71-90%	54.973	49.209
91-100%	11.253	14.052
Više od 100%	329	467
	=====	=====
Ukupno	156.191	147.479
	=====	=====

Kreditni umanjene vrijednosti	2021.	2020.
Manje od 50%	1.102	1.132
51-70%	514	703
Više od 70%	1.384	1.358
	=====	=====
Ukupno	3.000	3.193
	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke

Imovina stečena preuzimanjem kolaterala

Detalji finansijske i ne finansijske imovine stečene preuzimanjem kolaterala tokom godine koji služe kao jamstvo za kredite i potraživanja na kraju godine su prikazani kako slijedi (bilješka 24).

	2021.	2020.
Nekretnine	29	273
	-	-
Ukupno	29	273

(i) Značajno povećanje kreditnog rizika (SICR)

Banka smatra da je finansijski instrument pretrpio značajno povećanje kreditnog rizika kada je jedan od kvantitativnih ili kvalitativnih kriterija zadovoljen. Kriteriji za utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika su definirani radi pravilne raspodjele izloženosti u "Nivo 1" ili "Nivo 2".

Elementi koji će biti glavne determinante koje treba razmotriti u svrhu procjene "koraka" između različitih "nivoa" su sljedeće:

- Podrazumijevana promjena vjerovatnoće nastanka statusa neispunjavanja obaveza u smislu trenutka početnog unosa finansijskog instrumenta u finansijske izvještaje. Zbog toga je procjena provedena usvajanjem "relativnog" kriterija, koji je konfigurisan kao glavni kriterij;
- Eventualno postojanje dospjelog iznosa koji ostaje u kašnjenju preko 30 dana. U takvom slučaju kreditni rizik takve izloženosti se smatra "značajno povećanim" i klasifikovan je u Nivo 2;
- Postojanje "forbearance" mjera;
- Kvalitativne informacije o pogoršanju kreditnog kvaliteta zbog kojih je klijent uključen na listu za praćenje;
- Određeni indikatori internog sistema praćenja kreditnog rizika i sistem ranog upozoravanja.

Određivanje da li je specifičan faktor relevantan, kao i njegov značaj u odnosu na druge faktore zavisi od vrste proizvoda i karakteristika finansijskog instrumenta. Shodno tome, nije moguće definisati jedinstven set faktora koji određuju da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

(ii) Definicija kašnjenja

Kriteriji nivoa su odabrani u skladu sa MSFI 9 i bazirani su na parametrima rizika dostupnim u Banci. Glavni indikatori korišteni u klasifikaciji transakcija, dani kašnjenja, Forbearance, PCEM Indikator i/ili model Sistem ranog upozoravanja (EWS) za mikro preduzeća, mala i srednja preduzeća i portfolio velikih preduzeća, kao i za segment poslova sa stanovništvom. Uzimajući to u obzir, Nivo 3 je jednak statusu neprihodujućeg kredita. Ključni element u dodjeli Nivoa je prepoznavanje povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Značajno povećanje kreditnog rizika vidljivo je u kvalitativnim indikatorima poput:

- Dani kašnjenja
- Forborne status
- Rano upozoravanje i/ili status klijenta na Proaktive Kredit Management listi.

Dodatno, forbearance mjere mogu predstavljati značajno povećanje kreditnog rizika obzirom da se isti sastoje od koncesija prema dužniku koji ima ili će imati poteškoće da izvrši svoje finansijske obavezama.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(ii) Definicija kašnjenja (nastavak)

Procjena nivoa za zajmove:

Nivo 1	Nivo	Nivo 3
<p>1. Performing izloženosti bez kašnjenja</p> <p>2. Performing izloženosti sa maksimalno 30 dana kašnjenja po kontinuiranom brojaču kašnjenja (u materijalno značajnom iznosu)*</p>	<ol style="list-style-type: none"> Performing izloženosti sa više od 30 dana kašnjenja po kontinuiranom brojaču kašnjenja (u materijalno značajnom iznosu) Performing izloženosti sa značajnim povećanjem PD parametra u odnosu na incijalno odobravanje Forborne performing izloženosti Izloženosti u Forborne probation periodu Performing izloženosti prema pravnim licima sa ranim znakovima pogoršenja (**) (orange, red I light blue) ili evidencija na PCEM Watchlisti Izloženosti prema klijentima čiji računi u Intesa Sanpaolo Banci BiH su blokirani na izvještajni datum (***) Izloženosti prema fizičkim licima kojima je ukinuto korištenje Prekoračenja po transakcijskom računu u Banci, a koji imaju dospjeli dug po glavnici (****) Performing izloženosti prema fizičkim licima koje pokazuju znakove ranog pogoršanja kreditnog kvaliteta na bazi interno određenih bihevioralnih indikatora (*****) 	<ol style="list-style-type: none"> Izloženosti sa više od 90 dana kašnjenja po kontinuiranom brojaču kašnjenja (u materijalno značajnom iznosu) Izloženosti u Default probation periodu Izloženosti u Unlikely to Pay kategoriji UTP Probation Period Loši krediti - Doubtful Forborne loši krediti NPV test>1% u slučaju da je Banka modifikovala izloženost zbog trenutnih finansijskih poteškoća dužnika ili poteškoća koje će uskoro nastati

Napomena: (**) EWS model za pravna lica uključuje nivo ili rizik procijenjen na temelju finansijskog izvještaja klijenta, transakcije izvršene na računu klijenta, blokiranja računa, podataka o ponašanju, AQR triggers.

Napomena: (***) Prema FBA "Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i procjeni očekivanih kreditnih gubitaka" Članak 19., točka 4, točka e), gdje

- Za pravna lica bilo kakva blokada uzima se u obzir kao dio EWS modela, dok je za
- Klijenti fizička lica, tehničke blokade se ne uzimaju u obzir, poput one koja se dogodi kada klijent izgubi svoju debitnu karticu radi sprečavanja krađe, ne dolaze u obzir. Kao pokretač Nivoa 2 koriste se samo vanjske blokade koje proizlaze iz sudskih odluka

Napomena: (****) U slučajevima kada klijent nema više priliva na svoj račun, automatski postupak poništava prekoračenje te klijent mora vratiti cijeli iznos. Dok se Overdraft ne otplati, to je signal povećanog kreditnog rizika i sva izloženost klijenta razvrstana je u Nivou 2. Automatski postupak obavlja se jednom u tri mjeseca, provjeravajući da li

- Klijent je imao manje od 3 priliva na računu, i ako
- postoji neovlašteni dospjeli iznos prekoračenja do kraja tekućeg mjeseca.

Ako je ispunjen neki od ova dva uslova, procedura će poništiti korištenje prekoračenja.

Napomena: (*****) Znakovi povećanog rizika primjenjuju se na fizička lica koji nemaju hipotekarni kredit u banci i imaju prosječno tromjesečno više od 1% dospjelog iznosa za sve izloženosti u Banci i više od 110 KM dospjelog iznosa u prosjeku za revolving proizvode u posljednjem mjesecu, ili

prosječno tromjesečno više od 1% dospjelog iznosa za sve izloženosti u Banci i više od 250 KM dospjelog

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke

(ii) Definicija kašnjenja (nastavak)

iznosa za sve proizvode na datum izvještavanja.

Agencija za bankarstvo Federacije BiH je tokom 2019. godine usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Odluka Agencije za bankarstvo reguliše pravila klasifikacije finansijskih instrumenata koja proističu iz Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9), sa uvođenjem određenih specifičnosti za BH tržište.

Ključne izmjene koje su propisane novom Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka su u najvećoj mjeri konzistentne sa Smjernicama koje je izdalo Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA).

Odlukom se, kao i Smjernicama, klijenti koji značajno kasne u podmirivanju finansijskih obaveza više od 90 dana kontinuirano, automatski klasifikuju u status default-a.

Značajano kašnjenje u podmirivanju finansijskih obaveza u skladu sa FBA regulativom podrazumijevaju se ukupna dospjela potraživanja od:

- a) Fizičko lice – 200 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika;
- b) Pravno lice – 1.000 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Značajno kašnjenje je u skladu sa onim koje je propisano EBA Smjernicama. Intesa Sanpaolo Banka je primjenila jedinstvene pragove materijalnosti od:

- a) Fizička lica - 100€ i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika i
- a) Pravna lica - 500 € i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Intesa Sanpaolo banka primjenjuje jedinstvene pragove materijalnosti od 100€ i 500€. Primjena nižih prakova materijalnosti (100€ za Fizička lica i 500€ za Pravna lica) zadovoljava zahtjeve i FBA i ECB.

(iii) Uključenje elementa predviđanja

Projekcija parametara kreditnog rizika prema MSFI9 zahtijeva uključivanje očekivanih budućih makroekonomskih elemenata u izračun doživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

U Intesa Sanpaolo Banci BiH, sukladno metodologiji Intesa Sanpaolo Grupe, učinak ovog uključivanja temelji se na primjeni koeficijenata EBA testa otpornosti na stres. EBA koeficijent stresnog testa koristi se za izradu scenarija za tri godine, u odnosu na početnu točku svake banke. Koeficijenti stres testa su množitelji za sljedeće parametre rizika: PD, LGD i LR-gubitak. Ovaj korak uključuje izračun PD koji je uvjetovan EBA koeficijentom stres testa, a isto je učinjeno i za uvjetovanje LGD parametra, koji koristi očekivanu stopu BDP-a za BiH.

Budući da Europska regulatorna agencija za bankarstvo (EBA) objavljuje koeficijente za osnovni i negativni scenarij, potrebno je procijeniti koeficijente najboljeg scenarija kako bi uključili komponentu „dopuna“ u životni PD, što se radi pomoću normalne standardne distribucije.

Tijekom 2021. godine, sukladno prognozama koje je objavila EBA, Banka je prilagođavala buduće makroekonomske elemente kroz koeficijente EBA testa otpornosti na stres.

(iv) Modificirana finansijska imovina

Uvjeti iz ugovora o zajmu mogu biti modificirani iz različitih razloga uključujući promjene uvjeta na tržištu, zadržavanje od strane Klijenata, i ostalih faktora koji nisu povezani sa trenutnim ili potencijalnim pogoršanjem kredita Klijenta. Postojeći zajam čiji su uvjeti modificirani može prestati biti priznat a revidirani zajam priznat kao novi zajam po fer vrijednosti u skladu za računovodstvenim politikama objavljenim u Bilješkama 3(w).

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(iv) Modificirana finansijska imovina (nastavak)

Kada su uvjeti finansijske imovine modificirani i modifikacija nije rezultirala pogoršanjem, odlučivanje ukoliko je kreditni rizik imovine značajno uvećan reflektuje se poređenjem sljedećeg:

Njegov preostali vijek trajanja PD na datum izvještavanja po modificiranim uvjetima; i

Preostali vijek trajanja PD procijenjen po podacima iz inicijalnog priznavanja i izvornih ugovornih uvjeta.

Kada modifikacija rezultira u pogoršanju, novi zajam se priznaje i dodjeljuje na Nivo 1 (pod pretpostavkom da nije obezvrijeđen u tom trenutku).

Banka revidira zajmove Klijentima koji su u finansijskim poteškoćama ("forbearance") da bi maksimizirao mogućnosti naplate i minimizirao rizik neplaćanja. Unutar politike „forbearance“, forbearance se garantuje na selektivnoj osnovi ukoliko dužnik trenutno ne plaća kredit ili postoji veliki rizik od neplaćanja, ukoliko postoji dokaz da je dužnik učinio sve u njegovoj moći da plati pod ugovorenim uvjetima i da se od dužnika očekuje da ispoštuje revidirane uvjete.

Revidirani uvjeti uglavnom uključuju produženje dospeljeća, mijenjajući termine plaćanja kamata i izmjenu uvjeta sporazuma o zajmu. Zajmovi stanovništva i preduzeća su predmet politike forbearance. Kreditni odbor Banke redovno pregleda izvještaje o forbearance aktivnostima.

Za finansijsku imovinu modificiranu kroz forbearance politiku Banke, ovisno o tome da li je modifikacija poboljšala ili vratila mogućnosti banke da naplati kamatu i glavnice kao i prethodno iskustvo Banke na sličnim forbearance aktivnostima, odražava se na procjenu PD.

Generalno, forbearance je kvalitativni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika. Očekivanje forbearance-a može stvoriti dokaz da je izloženost kredita obezvrijeđena (Bilješka 3(w)(6)). Klijent mora da konzistentno pokaže ponašanje dobrog platiše, u nekom vremenskom razdoblju, prije nego izloženost kredita postane obezvrijeđena/nenaplativa ili se PD smanjio tako da rezervisanje za gubitke ponovo bude izmjeren po iznosu jednakom Nivou 1.

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss)

Procjena kreditnog rizika i procjena očekivanih kreditnih gubitaka su nepristrasna i vjerovatnoćom prilagođena i uključuju sve dostupne informacije koje su relevantne za procjenu, uključujući informacije o prošlim događajima, trenutnim uslovima i razumnim i održivim prognozama budućih događaja i ekonomskih uslova na datum izvještavanja. Pored toga, procjena očekivanih kreditnih gubitaka treba uzeti u obzir vremensku vrijednost novca. Generalno, Banka izračunava ECL koristeći tri glavne komponente: vjerovatnoću neizvršenja obaveza (eng. probability of default, dalje: PD); gubitak u trenutku statusa neispunjena obaveza (eng. Loss Given Default, dalje: LGD); i izloženost u trenutku neispunjena obaveza (eng. Exposure at Default, dalje: EAD).

12-mjesečni ECL izračunava se množenjem 12-mjesečnog PD-a, LGD-a i EAD-a. Cjeloživotni ECL se izračunava korištenjem cjeloživotnog PD umjesto toga. Dvanaestomjesečni i doživotni PD predstavljaju vjerovatnoću neizvršenja obaveza u, respektivno, narednih 12 meseci i za preostali životni vijek instrumenta.

Vjerovatnost neispunjenja obaveza (PD) je vjerovatnost neispunjavanja obaveza tijekom određenog vremenskog horizonta. Pruža procjenu vjerovatnosti da zajmoprimac neće biti u mogućnosti podmiriti svoje dužničke obaveze. MSFI 9 PD parametar se procjenjuje počevši od skupa matrica (najmanje tri) koje opisuju prijelaze između faza ugovornih strana u portfelju Banke. Ove procijenjene matrice imaju vremenski horizont od 12 mjeseci.

Gubitak zbog neispunjenja obaveza (LGD) mjeri očekivani gubitak koji je pretrpjela Banka u slučaju neizvršenja obaveze druge ugovorne strane. U Intesa Sanpaolo Banci BiH, LGD se procjenjuje za nenaplative izloženosti, dok se za procjenu očekivanih gubitaka naplativih izloženosti LGD izračunava kao LGD Proxy – prosječna razina rezerviranja

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

(LGD) novih neizvršenih NPI izloženosti u tom konkretnom segmentu rizika.

EAD predstavlja izloženost u trenutku neispunjenja obaveza, uzimajući u obzir otplatu glavnice i kamate od datuma bilansa stanja na podrazumjevani događaj zajedno sa bilo kojim očekivanim smanjenjem iznosa sredstava.

Slijedeća tabela prikazuje uskladu od početnog do završnog stanja umanjenja vrijednosti po klasama finansijskih instrumenata za Date kredite i potraživanja po amortiziranom trošku:

	2021				2020			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Stanje 1.januara	20.380	11.041	40.203	71.624	16.098	11.402	35.955	63.455
Efekt prve primjene FB.A metodologije					1.459	114	4.936	6.509
Transferi u Nivo 1	6.074	-5.680	-394	0	110	-54	-56	0
Transferi u Nivo 2	-1.167	4.499	-3.332	0	-7.762	8.279	-517	0
Transferi u Nivo 3	-394	-3.332	3.726	0	-7.991	-2.318	10.309	0
Neto mjerenje umanjenja vrijednosti	8.428	2.191	2.479	13.098	17.683	226	1.945	19.854
Nova finansijska imovina	-8.635	8.825	11.261	11.451	5.911	1.318	3.731	10.960
Finansijska imovina koja se prestala priznavati	-6.183	-4.280	-7.441	-17.904	-5.128	-7.926	-3.929	-16.983
Ukupan efekt kroz račun dobiti i gubitka (Bilješka 23)	-6.390	6.736	6.299	6.645	18.466	-6.382	1.747	13.830
Trajni i Računovodstveni otpisi			-2.255	-2.255	0	0	-11.843	-11.843
Promjena uslijed protoka vremena - unwinding			-405	-405			-347	-347
Prodaja i ostala uskladenja			0	0	0	0	19	19
Stanje na 31. decembar	18.503	13.264	43.842	75.609	20.380	11.041	40.203	71.624

Sve ostale gore navedene pozicije bilance su u 1. fazi, te nije bilo reklasifikacije između faza u 2021. godini.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje bruto izloženost po segmentima te pripadajuće ispravke vrijednosti:

31. Decembar 2021.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total
Bruto izloženost				
Kreditni stanovištvu				
Potrošački krediti	379.531	21.627	36.805	437.963
Stambeni krediti	215.140	6.198	8.297	229.635
Kreditni po kreditnim karticama i tekući računi	48.113	3.786	4.120	56.019
Ukupno	642.784	31.611	49.222	723.617
Kreditni corporate-u				
Veliki	460.038	14.707	3.535	478.280
Ostalo	419.702	33.146	14.238	467.086
Ukupno	879.740	47.853	17.773	945.366
Ukupna bruto izloženost	1.522.524	79.464	66.995	1.668.983
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total
Ispravka vrijednosti				
Retail loans				
Kreditni stanovištvu	9.033	5.836	28.470	43.339
Potrošački krediti	1.452	727	4.288	6.467
Stambeni krediti	996	621	3.124	4.741
Kreditni po kreditnim karticama i tekući računi	11.481	7.184	35.882	54.547
Kreditni corporate-u				
Veliki	3.556	1.684	539	5.779
Ostalo	3.466	4.396	7.420	15.282
Ukupno	7.022	6.080	7.959	21.061
Ukupno ispravka vrijednosti	18.503	13.264	43.841	75.608

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje bruto izloženost po segmentima te pripadajuće ispravke vrijednosti:

31. Decembar 2020.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total
Bruto izloženost				
Kreditni stanovništvo				
Potrošački krediti	405.494	14.263	36.047	455.804
Stambeni krediti	210.224	2.209	7.938	220.371
Kreditni po kreditnim karticama i tekući računi	53.672	3.017	4.148	60.837
Ukupno	669.390	19.489	48.133	737.012
Kreditni corporate-u				
Veliki	447.795	21.627	0	469.422
Ostalo	408.106	21.222	14.849	444.177
Ukupno	855.901	42.849	14.849	913.599
Ukupna bruto izloženost	1.525.291	62.338	62.982	1.650.611
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total
Ispravka vrijednosti				
Retail loans				
Kreditni stanovništvo	10.747	4.741	27.245	42.733
Potrošački krediti	1.426	218	3.673	5.317
Stambeni krediti	1.151	542	2.910	4.603
Kreditni po kreditnim karticama i tekući računi	13.324	5.501	33.828	52.653
Kreditni corporate-u				
Veliki	3.309	2.109	0	5.418
Ostalo	3.746	3.432	6.375	13.553
Ukupno	7.055	5.541	6.375	18.971
Ukupno ispravka vrijednosti	20.379	11.042	40.203	71.624

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

Neprihodujući krediti – Nivo 3

Podjela bruto i neto kredita datih klijentima čija je vrijednost umanjena zajedno sa procijenjenom vrijednosti kolaterala koji se drže kao osiguranje Banke (prikazana do maksimalne vrijednosti neto izloženosti na koju se odnose), dati su kako slijedi:

	Građani				Pravna lica		
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja	Ukupno	Veliki	Ostalo	Ukupno
31. Decembar 2021.							
Bruto izloženost	36.805	8.297	4.120	49.222	3.535	14.238	17.773
Umanjenje	(28.470)	(4.288)	(3.124)	(35.882)	(539)	(7.421)	(7.959)
							—
Neto	8.336	4.009	996	13.341	2.996	6.817	9.813
							—
Stopa umanjnja	77%	52%	76%	73%	15%	52%	45%
Procijenjena vrijednost kolaterala							
Hipoteke	150	3.900	-	4.050	-	6.405	6.405
							—
Ukupno	150	3.900	-	4.050	-	6.405	6.405
							—

	Građani				Pravna lica		
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja	Ukupno	Veliki	Ostalo	Ukupno
31. Decembar 2020.							
Bruto izloženost	36.047	7.938	4.148	48.133	-	14.849	14.849
Umanjenje	(27.245)	(3.673)	(2.910)	(33.828)	-	(6.375)	(6.375)
	—	—	—	—	—	—	—
Neto	8.802	4.265	1.238	14.305	-	8.474	8.474
	—	—	—	—	—	—	—
Stopa umanjnja	75%	46%	70%	70%	-	43%	43%

Procijenjena vrijednost kolaterala

Hipoteke	41	4.072	-	4.113	-	7.708	7.708
							—
Ukupno	41	4.072	-	4.113	-	7.708	7.708

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti finansijske aktive (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

Neprihodujući krediti – Nivo 3 (nastavak)

Banka se osigurava od rizika koji dolazi od druge strane i proizlazi iz kreditnog portfolia tako što pravi rezervisanja za umanjene vrijednosti kredita. Banka sa svakim datumom izvještavanja provjerava da li postoje objektivni znaci umanjenja vrijednosti finansijske imovine kao što je prethodno objašnjeno u Bilješci 3.

Restrukturisasi krediti i potraživanja sa promjenom uslova

Ugovoreni uvjeti kredita mogu biti modifikovani iz više razloga, uključujući promjene tržišnih uvjeta, namjera klijenta i drugih faktora koji nisu povezani sa tekućim ili potencijalnim problemima klijenta. Banka će promijeniti ugovorene uvjete za sporne klijente u cilju maksimiziranja mogućnosti naplate i minimizira rizika nemogućnosti otplate. Restruktura se uglavnom provodi zbog pogoršanja ili sprečavanja daljnjeg pogoršanja finansijske pozicije klijenata. Revidirani uvjeti uglavnom uključuju prolongaciju dospeljeća, promjenu plana otplate kamate i gdje je moguće obezbijedenje dodatnih instrumenata osiguranja. Nakon provedene restrukture, krediti se klasifikuju kao restrukturirani krediti dok se ne pojave jasni znakovi da je rizik neplaćanja budućih novčanih tokova značajno smanjen te ukoliko ne postoje daljnje naznake umanjenja. Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita koji su reprogramirani iznosi 19.920 hiljada KM za kredite pravnim licima i 14.677 hiljada KM za kredite stanovništvu na dan 31.12.2021. (2020: 8.950 hiljade KM krediti pravnim licima, 13.871 hiljade KM krediti stanovništvu). Pregled bruto iznosa i umanjenja vrijednosti dat je kao u nastavku:

	Građani				Pravna lica		
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja	Ukupno	Veliki	Ostalo	Ukupno
31. Decembar 2021.							
Bruto izloženost	13.269	1.408	-	14.677	-	19.920	19.920
Umanjenje	(8.973)	(283)	-	(9.256)	-	(2.950)	(2.950)
Neto	4.296	1.125	-	5.421	-	16.970	16.970
Stopa umanjenja	68%	20%	-	63%	-	15%	15%
	Građani				Pravna lica		
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja	Ukupno	Veliki	Ostalo	Ukupno
31. Decembar 2020.							
Bruto izloženost	12.653	1.218	-	13.871	-	8.950	8.950
Umanjenje	(8.908)	(175)	-	(9.083)	-	(1.576)	(1.576)
Neto	3.745	1.043	-	4.788	-	7.374	7.374
Stopa umanjenja	70%	14%	-	65%	-	18%	18%

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.5 Koncentracija kreditnog rizika prema geografskoj lokaciji

Za potrebe kreditnog monitoringa i upravljanja kreditnim rizikom Banka kreditni portfolio dijeli u slijedeće grupe:

- Prihodujući krediti – nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti (uključujući i restrukturisane kredite)
- Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjene vrijednosti
- Neprihodujući krediti za koje je priznato umanjene vrijednosti.

Geografska koncentracija rizika odnosi se pretežno na područje Bosne i Hercegovine. Geografska koncentracija u neto iznosima bilansne izloženosti je kako slijedi:

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Ne-EU zemlje	Ukupno
31. Decembar 2021.				
Tekući računi kod Centralne banke i drugih banaka	486.296	13.447	40.919	540.662
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	196.884	-	-	196.884
Plasmani drugim bankama	2	-	-	2
Finansijska imovina po FVOSD	20.050	58.673	-	78.723
Finansijska imovina po AT	6.105	-	-	6.105
Kredit i potraživanja od klijenata	1.593.375	-	-	1.593.375
Akontacije poreza na dobit	3.692	-	-	3.692
Ostala aktiva (bez stečene imovine)	4.565	2.794	-	7.359
				=====
	2.310.969	74.914	40.919	2.426.802
				=====
31. Decembar 2020.				
Tekući računi kod Centralne banke i drugih banaka	277.220	107.665	41.383	426.268
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	190.280	-	-	190.280
Plasmani drugim bankama	-	29	-	29
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	55.069	77	-	55.146
Finansijska imovina po AT	5.832	-	-	5.832
Kredit i potraživanja od klijenata	1.578.987	-	-	1.578.987
Akontacije poreza na dobit	5.005	-	-	5.005
Ostala aktiva	3.488	2.417	-	5.905
				=====
	2.115.881	110.188	41.383	2.267.452

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.6 COVID 19 razmatranja

Plasiranje kredita je usporeno zbog nedostatka potražnje i strožih kriterija rizika za nenamjenske i hipotekarne kredite, kao i zbog utjecaja COVID-19, posebno u IQ 2021.

Tijekom 2021. godine nije zabilježen utjecaj virusne bolesti COVID-19 na depozitni portfelj, kao što je to bio slučaj prošle godine.

Iako je negativan utjecaj pandemije bolesti COVID-19 i dalje bio prisutan tijekom cijele 2021. godine, Banka je zabilježila značajan pad zahtjeva klijenata za odobrenjem mjera za ublažavanje negativnih gospodarskih posljedica uzrokovanih bolešću COVID-19. U segmentu poslovanja s pravnim osobama i malim i srednjim poduzećima, obim kredita povećan je za 2% u odnosu na 2020. godinu. Banka je dodatno koristila Ugovor o poslovnoj suradnji s Razvojnou bankom Federacije BiH za korištenje kreditnog jamstvenog fonda namijenjenog pravnim subjektima i obrtnicima osigurati pristup financiranju za smanjenje negativnih učinaka pandemije COVID-19, pomoć privredi, poboljšanje likvidnosti i potporu novim poslovima i financiranju. ulaganje.

Prihodi od naknada zabilježili su značajan rast u odnosu na 2020. godinu kao rezultat gospodarskog oporavka, pozitivnih učinaka turističke sezone i gospodarskog oporavka.

Utjecaj COVID 19 na izračun očekivanih kreditnih gubitaka

U primjeni zahtjeva proisteklih iz Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9 Finansijski instrumenti, Intesa Sanpaolo Banka dd BiH koristi makroekonomske projekcije Evropske centralne banke i multiplikatore za parametre kreditnog rizika za stres test.

Po izbijanju ekonomske krize izazvane pandemijom COVID-19 oboljenja, ECB je izdala nove makroekonomske projekcije i multiplikatore parametara kreditnog rizika, u junu 2020. godine, te je Banka, u skladu sa instrukcijom matične kompanije Intesa Sanpaolo, uključila ove indikatore u izračun očekivanih kreditnih gubitaka, te povećala rezervisanja za očekivane kreditne gubitke na bazi projekcija o efektima ekonomske krize na globalnu ekonomiju i kreditni portfelj banke, što je dijelom korigovano tokom 2021. godine kroz nove ECB makroekonomske projekcije i multiplikatore parametara kreditnog rizika uslijed evidentnog oporavka ekonomije.

Kao odgovor na pandemiju COVID-19, Intesa Sanpaolo Banka BiH je usvojila set mjera politike kako bi ublažila ekonomski utjecaj krize. Povezane mjere su bile dostupne svim zahvaćenim klijentima, i pravnim i fizičkim licima.

Mjere ublažavanja Banke koje je ona ponudila klijentima su uglavnom bile povezane sa Moratorijumom na otplatu kredita, dok je Banka također ponudila klijentima dugoročna rješenja putem specijaliziranih proizvoda za restrukturiranje svih obaveza. Moratorijum za otplatu kredita za kratkoročne i dugoročne kredite, revolving, prekoračenja, te kredite sa jednokratnom otplatom je bio, prema odlukama Agencije za bankarstvo Federacije, dostupan od Juna 2022., dok su ostale mjere dostupne do 31. ožujka 2022. godine.

Ova mjera za moratorijum povezana sa COVID-19 je bila dostupna svim klijentima Banke koji su bili zahvaćeni ekonomskim uticajima kriza koje je uzrokovala pandemija virusa "COVID-19".

Od ukupno odobrenih mjera COVID-19 za klijente:

- Pravne osobe – 23,4 milijuna KM ili 30,8% ukupne izloženosti isteklim moratorijima završilo je u Nivou 2, a 7,6 milijuna KM ili 10.05% u Nivou 3;
- Segment maloprodaje – 11,9 milijuna KM ili 21,9% ukupne izloženosti završilo je u Nivou 2, a 7,5 milijuna KM ili 13,9% u nivou 3.

Segment pravnih lica

Do decembra 2021., ukupni broj odobrenih moratorijuma je bio 307 kredita sa izloženošću na dan 31.12.2021. od 82,6 milijuna KM u Segmentu pravnih lica Intesa Sanpaolo Banka BiH, dok su 301 kredita sa izloženošću od 75,8 milijuna KM istekli. Broj aktivnih moratorijuma zaključno sa 31.12.2021. je bio 6 kredita sa ukupnom izloženošću od 6.8 milijuna KM.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.6 COVID 19 razmatranja (nastavak)

Segment stanovništva

Do decembra 2021., ukupni broj odobrenih moratorijuma je bio 4.105 kredita sa izloženosti na dan 31.12.2021. od BAM 54.3 Mln u Stanovništvu Intesa Sanpaolo Banka BiH, od čega su sve izloženosti istekle.

Udio aktivnih moratorijuma zaključno sa 31.12.2021. u ukupnom portfoliju je bio 0,4% (2020: 2,2%).

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja moguću izloženost Banke vezano uz pribavljanje sredstava koja su potrebna Banci da bi izmirila svoje preuzete obaveze po finansijskim instrumentima. Banka održava likvidnost u skladu s propisima Agencije za bankarstvo.

Banka je izložena svakodnevnim pozivima na isplatu sredstava koje izmiruje raspoloživim novčanim izvorima koji se sastoje od prekonocnih depozita, sredstava na tekućim računima, depozitima koji dospijevaju, povlačenja sredstava kredita, jemstava i ostalih derivata koji se podmiruju iz marži i ostalih iznosa na poziv za novčane derivate. Banka ne održava novčane izvore da bi pokrila sve navedene potrebe jer je iz iskustva moguće s velikom pouzdanosti predvidjeti minimalne iznose ponovnog ulaganja dospelih sredstava. Banka utvrđuje limite za najniže iznose sredstava koja dospijevaju, a koja su raspoloživa za izmirivanje iznosa plativih na poziv, kao i najniže iznose međubankarskih i ostalih kredita za pokriće neočekivanih iznosa sredstava koja

Tabela u nastavku prikazuje preostale ugovorne ročnosti finansijske imovine i nediskontovanih novčanih toolkova po osnovu obaveza Banke, na dan 31. decembar 2021. godine i 31. decembra 2020. godine, osim za finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, koja se klasifikuje u skladu sa sekundarnim karakteristikama likvidnosti u period dospijeća do jedan mjesec i obavezna rezerva koja se klasifikuje u period dospijeća do jedan mjesec. Ostale pozicije aktive i pasive koje nemaju ugovoreno dospijeće, raspoređena su u period dospijeća preko 5 godina.

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. Decembar 2021.						
Aktiva						
Gotovina i ekvivalenti gotovine	572.868	-	-	-	-	572.868
Rezerve kod Centralne banke	196.884	-	-	-	-	196.884
Plasmani drugim bankama	2	-	-	-	-	2
Finansijska imovina po FVOSD	-	-	35.211	43.376	136	78.723
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	3	2	300	-	-	305
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	6.105	-	-	-	6.105
Dati krediti i potraživanja	85.133	129.758	425.295	675.156	278.033	1.593.375
Akontacija poreza na dobit i ostala imovina	8.532	-	-	-	-	8.532
Ukupno aktiva	863.422	135.865	460.806	718.532	278.169	2.456.794
Obaveze, kapital i rezerve						
Obaveze prema bankama	25.021	124.277	61.807	120.578	61.833	393.566

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Obaveze prema klijentima	1.236.940	37.155	144.925	277.438	9.780	1.706.238
Obaveze po osnovu najma	178	358	1.702	6.761	1.718	10.717
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	2	1	4	-	-	7
Ostale obaveze i odgođena porezna obaveza	33.308	-	-	-	-	33.308
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	6.325	-	6.325
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	1.295.449	161.790	208.438	411.103	73.381	2.150.161
Neusklađenost ročne strukture	(432.027)	(25.925)	252.368	307.429	204.788	306.633

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. Decembar 2020.						
Aktiva						
Gotovina i ekvivalenti gotovine	458.909	-	-	-	-	458.909
Obavezna rezerva kod Centralne banke	190.280	-	-	-	-	190.280
Plasmani drugim bankama	29	-	-	-	-	29
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	55.016	-	130	55.146
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	107	-	360	-	-	467
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	-	5.832	-	5.832
Dati krediti i potraživanja	83.974	127.228	409.110	665.422	293.253	1.578.987
Akontacija poreza na dobit i ostala imovina	9.276	-	-	-	-	9.276
Ukupno aktiva	742.575	127.228	464.486	671.254	293.383	2.298.926
Obaveze, kapital i rezerve						
Obaveze prema bankama	25.411	89.055	138.732	92.040	42.291	387.529
Obaveze prema klijentima	1.075.741	52.122	107.850	307.750	29.081	1.572.713
Obaveze po osnovu najma	169	340	1.624	5.924	3.842	11.899
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	98	-	8	-	-	106

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Ostale obaveze i odgođena porezna obaveza	31.518	-	-	-	-	31.518
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	5.589	-	5.589
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	1.132.937	141.686	248.214	411.403	75.213	2.009.354
Neusklađenost ročne strukture	(390.362)	(14.458)	216.272	259.950	218.170	289.572

Budući novčani tokovi kamatonosnih obaveza

Procijenjeni budući novčani tokovi Bančinih kamatonosnih obaveza, uključujući i očekivanu kamatu na dan 31. decembar 2021. i 31. decembar 2020. godine prikazani su u slijedećoj tabeli:

Ukupno očekivani odliv							
	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do godinu	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
31. Decembar 2021.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	22.500	124.378	61.748	116.036	62.860	387.522	393.566
Obaveze prema klijentima	1.239.094	38.257	148.510	291.692	9.916	1.727.469	1.706.238
Obaveze po osnovu najma	178	383	1.772	6.977	1.718	11.028	10.717
	————	————	————	————	————	————	————
Ukupno očekivani odliv	1.261.772	163.019	212.030	414.704	74.495	2.12.6020	2.110.521

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Ukupno očekivani odliv							
	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do godinu	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
31. Decembar 2020.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	25.499	89.184	139.680	94.634	42.889	391.886	387.529
Obaveze prema klijentima	1.075.602	53.712	110.500	318.359	29.639	1.587.812	1.572.713
Obaveze po osnovu najma	169	365	1.692	6.109	3.842	12.177	11.899
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno očekivani odliv	1.101.270	143.261	251.872	419.103	76.370	1.991.876	1.972.141
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5.3 Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, inostrane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Uprava postavlja limite i upute za nadzor i umanjivanje tržišnih rizika, koje redovno nadgleda Direkcija upravljanja rizicima Banke.

5.3.1 Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizilazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

U cilju učinkovitog upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursevima i riziku stranih valuta.

Ukupna izloženost riziku stranih valuta se mjeri unutar Direkcije za upravljanje rizicima koristeći tehnike kao što je Metoda izloženosti riziku („Value at Risk“ ili „VaR“) i Testiranje otpornosti na stres.

Izloženost valutnom riziku jeste pojedinačno, precizno, statističko mjerenje potencijalnih gubitaka u portfoliju. Rizična vrijednost (VaR) jeste mjerenje gubitka u normalnim kretanjima faktora rizika na tržištu. Procjenjuje se da je stepen vjerovatnoće gubitaka koji su veći od rizične vrijednosti nizak.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

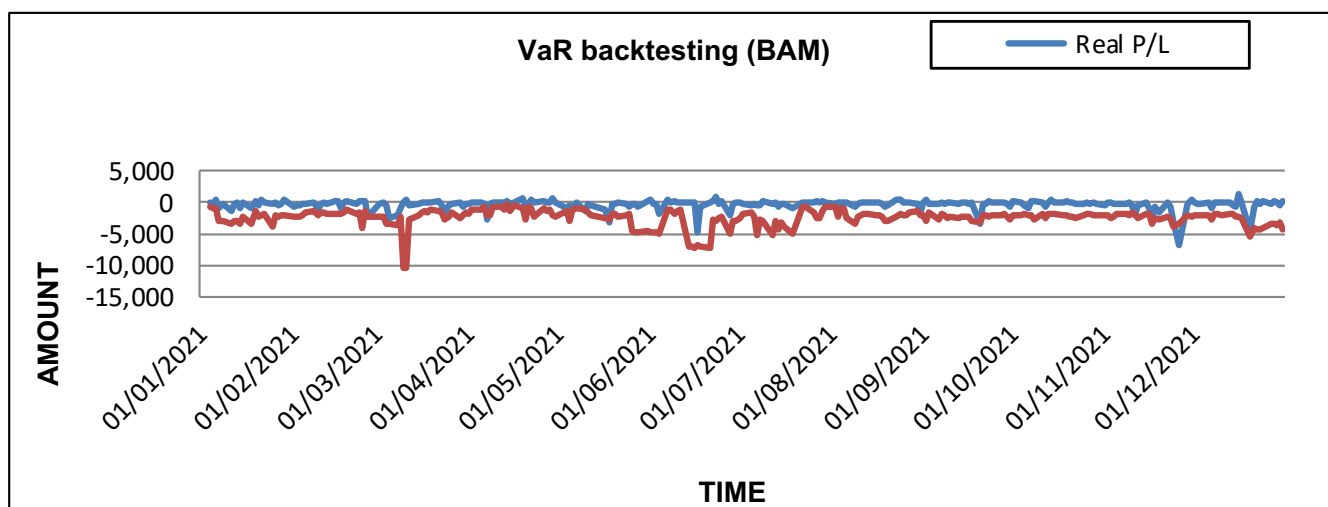
Pretpostavke glavnog modela su:

- da se temelji na historijskoj metodologiji,
- 99 posto kao interval povjerljivosti za izračunavanje rizične vrijednosti,
- period zadržavanja je jedan dan.

Model obuhvata devizni rizik – koji važi za devizne transakcije i pozicije koje su iskazane u stranim valutama; koje potiču od stope promjenjivosti deviznih kurseva.

Model može izračunavati rizičnu vrijednost na različitim nivoima agregacije – od pojedinačne pozicije do bilo kojeg podnivoa portfolija. Prema tome, model omogućava detaljnu analizu profila rizika hijerarhije portfolija više nivoa i učinke različitosti koji se pojavljuju. Nadalje, mjerenje rizične vrijednosti se može razjasniti na temelju izvora rizika (faktora rizika). Ove osobine detaljnijeg nadgledanja rizika omogućavaju određivanje efikasne strukture limita koja se može porediti kroz različite organizacione jedinice.

Kvalitet provedenog modela za mjerenje rizika se mora stalno ocjenjivati. Banka primjenjuje pozadinsko testiranje poređenjem izračunate mjere rizične vrijednosti sa stvarnom dobiti i gubitkom istog perioda.

Tokom 2021 godine Banka je, u skladu sa najboljim praksama, unaprijedila model za izračun VaR, te su rezultati testiranja modela pokazali da tokom 2020. godine Banka je zabilježila 6 jedinica (2020: nije bilo izuzeća), kada je gubitak bio veći od dnevnog iznosa VaR.

Portfolio Banke je izložen riziku promjene stranih valuta, uvijek kada sadrži novčane tokove u stranoj valuti koja se razlikuje od bazne valute u Banci, a ne postoji usklađenost aktive, pasive i vanbilanse pozicije u toj valuti. Izloženost portfolija riziku promjene strane valute znači osjetljivost portfolija na promjene u nivou deviznih stopa. Stepenn rizika promjene strane valute zavisi od iznosa otvorenih pozicija kao i od stepena potencijalne promjene u deviznim stopama.

Banka zbog fiksnog kursa EUR-a u odnosu na Konvertibilnu marku nije izložena deviznom riziku (1 EUR = KM 1,95583). Izloženost deviznom riziku je prisutna za valute USD i CHF. Tabela koja slijedi prikazuje analizu osjetljivosti Banke na bazi 10% povećanja ili smanjenja kursa strane valute u odnosu na domaću valutu. Stopa osjetljivosti od 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta. Test se radi na godišnjoj osnovi. Rezultati najnovijeg testa su prikazani kako slijedi:

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

31. Decembar 2021.

Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	8.475	(848)	848
GBP	2.126	(213)	213
USD	(58.390)	5.839	(5.839)
HRK	(9.237)	924	(924)
CAD	11.683	(1.168)	1.168
SEK	8.702	(870)	870
Ostale valute	17.760	(1.776)	1.776
EUR	(2.756.258)	-	-

31. Decembar 2020.

Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	(4.605)	461	(461)
GBP	(4.697)	470	(470)
USD	(75.900)	7.590	(7.590)
HRK	(25.191)	2.519	(2.519)
CAD	2.788	(279)	279
SEK	(3.091)	309	(309)
Ostale valute	27.433	(2.744)	2.744
EUR	(5.592.561)	-	-

Gore spomenuta analiza osjetljivosti primjenjuje se na otvorenu deviznu poziciju Banke koja uključuje sve stavke aktive, pasive i vanbilansa.

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "duga" (aktiva veća od pasive) i ukoliko dođe do porasta/ (smanjenja) kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti prihod / (gubitak).

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "kratka" (aktiva manja od pasive) i ukoliko dođe do (porasta) / smanjenja kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti (gubitak) / dobitak.

Banka je izložena učincima promjena u valutnim kursevima u svom finansijskom položaju i novčanim tokovima. Banka prati svoj valutni položaj u odnosu na udovoljavanje regulatornim zahtjevima koje je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine definirala kao limite otvorenih pozicija. Banka nastoji sučeliti svoju imovinu i obaveze u stranim valutama kako bi izbjegla izloženost valutnom riziku.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

Devizna pozicija

Tabela u nastavku prikazuje izloženosti Banke valutnom riziku na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine. U tabeli je uključena aktiva i pasiva Banke po iskazanoj vrijednosti klasifikovana po valutama. Banka ima velik broj ugovora sa valutnom klauzulom. KM vrijednost glavnice kod takvih ugovora određena je kretanjem kursa stranih valuta. Saldo glavnice tih izloženosti uključen je u tabeli u nastavku u koloni „vezane za EURO“.

Banka je imala sljedeće značajne devizne pozicije:

31. Decembar 2021.	EURO	vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Aktiva							
Gotovina i ekvivalenti gotovine	16.731	-	16.731	30.215	12.539	513.383	572.868
Rezerve kod Centralne banke	-	-	-	-	-	196.884	196.884
Plasmani drugim bankama	2	-	2	-	-	-	2
Finansijska imovina kroz FVOSD	58.673	-	58.673	-	-	20.050	78.723
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	295	10	305
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	6.105	6.105	-	-	-	6.105
Dati krediti i potraživanja	14.611	790.033	804.644	-	-	788.731	1.593.375
Akontacija poreza na dobit i ostala imovina	2.402	-	2.402	-	-	6.130	8.532
Ukupno aktiva	92.419	796.138	888.557	30.215	12.834	1.525.188	2.456.794
Obaveze i kapital							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	377.322	3.000	380.322	-	172	13.072	393.566
Obaveze prema klijentima	417.643	65.490	493.850	30.130	13.986	1.178.989	1.572.713
Obaveze po osnovu najma	10.717	-	-	-	-	-	10.717

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

Devizna pozicija (nastavak)

31. Decembar 2021.	EURO	vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	7	7
Ostale obaveze	3.032	-	3.032	110	666	29.500	33.308
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	-	6.325	6.325
Ukupno obaveze i kapital	808.714	68.490	877.204	30.240	14.824	1.227.893	2.150.161
Neto devizna pozicija	(716.295)	727.648	11.353	(25)	(1.990)	297.295	306.663

31. Decembar 2021.	EURO	vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Aktiva							
Gotovina i ekvivalenti gotovine	89.992	-	89.992	40.162	24.287	304.468	458.909
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	-	-	190.280	190.280
Plasmani drugim bankama	29	-	29	-	-	-	29
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	77	-	77	-	-	55.069	55.146
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	297	170	467
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	-	-	-	5.832	5.832
Dati krediti i potraživanja	-	893.454	893.454	-	-	685.533	1.578.987
Akontacija poreza na dobit i ostala imovina	2.036	-	2.036	26	-	7.214	9.276
Ukupno aktiva	92.134	893.454	985.588	40.188	24.584	1.248.566	2.298.926
Obaveze i kapital							
Obaveze prema bankama	379.861	6.700	386.561	-	126	842	387.529
Obaveze prema klijentima	409.571	92.087	513.557	39.805	23.599	1.007.651	1.572.713
Obaveze po osnovu najma	11,899	-	-	-	-	-	11,899

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

Devizna pozicija (nastavak)

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	106	106
Ostale obaveze	11.296	-	11.296	427	806	18.921	31.450
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	-	5.589	5.589
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno obaveze i kapital	812.627	98.787	911.414	40.232	24.531	1.033.109	2.009.286
Neto devizna pozicija	(720.493)	794.667	74.174	(44)	53	215.457	289.627

5.3.2 Kamatni rizik

Kamatni rizik se definira kao izloženost Bančine finansijske pozicije kretanjima kamatnih stopa, što se odražava na bančinu knjigu, koja se sastoji od bilansnih i vanbilansnih pozicija finansijske aktive i obaveza koji su dio procesa plasiranja i skupljanja depozita kao aktivnosti koje obavlja Banka.

Banka je izložena riziku kamatnih stopa, s obzirom da posuđuje sredstva i po fiksnim i po promjenjivim kamatnim stopama. Banka upravlja rizikom kamatnih stopa tako što održava odgovarajuću kombinaciju pozajmica sa fiksnim i promjenjivim kamatnim stopama.

Rizik kamatne stope odražava mogućnost gubitka profita i/ili erozije kapitala zbog promjene kamatnih stopa. Povezan je sa svim proizvodima i pozicijama osjetljivim na promjene kamatnih stopa. Ovaj rizik ima dvije komponente: prihodovnu i investicionu komponentu.

Prihodovna komponenta ispoljava se u slučajevima kada aktivne i pasivne kamatne stope Banke nisu usklađene (plasmani po fiksnim, a obaveze po promjenjivim kamatnim stopama i obrnuto).

Investiciona komponenta posljedica je inverzne relacije kretanja cijena i kamatnih stopa vrijednosnih papira.

Banka se trenutno štiti od kamatnog rizika na način da vrši usklađivanje vrste kamatne stope (fiksna, promjenljiva i varijabilna), valute, referentne kamatne stope, te datuma promjene kamatne stope za sve proizvode koje ugovara (osjetljive na promjenu kamatnih stopa). Svaka neusklađenost u gore spomenutim elementima izlaže Banku kamatnom riziku.

Usvojen sistem načina mjerenja radi na analitičkoj razini primjereno složenosti rizika iz knjige banke, te osigurava da profil rizika može biti ispitan na dva odvojena, ali komplementarna, načina:

- perspektiva ekonomske vrijednosti, koji razmatra utjecaj promjena kamatnih stopa i vezanih volatilnosti na sadašnju vrijednost svih budućih novčanih tokova;
- perspektiva zarade je usmjeren na analizu utjecaja koje promjene kamatnih stopa i vezanih volatilnosti generiraju na neto kamatni prihod, a time i na povezan učinak na kamatne marže.

Banka koristi sljedeće metode za mjerenje rizika kamatnih stopa:

- Pomak osjetljivosti fer vrijednosti;
- Pomak osjetljivosti na kamatne marže.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2 Kamatni rizik (nastavak)

Pomak osjetljivosti fer vrijednosti mjeri promjene ekonomske vrijednosti finansijskog portfolia nastalu od paralelnog pomaka diskontne krivulje. Ukupna vrijednost pomaka osjetljivosti je prikazana po ročnosti (ročna analiza), kako bi se utvrdila raspodjela rizika na vremenskoj osi. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti fer vrijednosti (od +100 baznih poena paralelnog pomaka krivulje prinosa) je 0 hiljada KM / -19.558 hiljada KM (0 hiljada EUR / 10.000 hiljada EUR). Limit je postavljen od strane Banke sa ciljem očuvanja izloženosti unutar niskih razina.

Rezultat pomaka osjetljivosti fer vrijednosti, u smislu uticaja na ekonomsku vrijednost bilansne aktive osjetljive na promjene kamatnih stopa, pod pretpostavkom da su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembar 2021. iznosi -12.556 hiljada KM (31. decembar 2020.: -13.657 hiljada KM).

U 2021. godini usvojeno je određivanje limita na osnovu ročnosti kako slijedi:

Pomak osjetljivosti (+100 bp)

TOTAL	0-18 months	18 months - 5 years	above 5 years
BAM 0 thousand / BAM -19,558 thousand (0 mio EUR/ - 10 mio EUR)	BAM 3,912 thousand / BAM -5,867 thousand (2 mio EUR/ -3 mio EUR)	BAM 3,912 thousand / BAM -9,779 thousand (2 mio EUR / -5 mio EUR)	BAM 3,912 thousand / BAM -15,647 thousand (2 mio EUR / -8 mio EUR)

Rezultati pomaka osjetljivosti fer vrijednosti prikazani su u tabeli ispod:

Pomak osjetljivosti (+100 bp)

	31 Decembar 2021				31 Decembar 2020			
	TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina	TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina
EUR	-4.334	-534	369	-4.169	-4.607	-991	1.362	-4.978
USD	154	30	121	3	323	49	173	102
CHF	12	10	3	0	12	8	4	0
KM	-8.392	-974	-4.132	-3.287	-9.414	-1.447	-3.573	-4.394
Ostale valute	4	1	3	0	30	2	28	0
Total	-12.556	-1.467	-3.636	-7.453	-13.656	-2.379	-2.006	-9.271

Osjetljivost kamatne marže mjeri umjesto kratkoročni (dvanaest mjeseci) utjecaj na kamatnu maržu od strane paralelnog, trenutnog i trajnog udara krivulje kamatne stope. Ova mjera ističe učinak promjene kamatnih stopa na portfolio koji se mjeri, isključujući pretpostavke o budućim promjenama u aktivi i pasivi,

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 Tržišni rizik (nastavak)

5.3.2 Kamatni rizik (nastavak)

te se stoga ne može smatrati pokazateljem budućih razina kamatne marže. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti kamatne marže (sa paralelnim pomjeranjem krive prinosa od -50 bp) iznosi -5.867 hiljada KM (-3.000 hiljade EUR).

Rezultat pomaka osjetljivosti kamatne marže, ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena više, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembar 2021. godine je povećanje za 5.434 hiljada KM (31. decembar 2020: 4.543 hiljada KM), a ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena niže, rezultat je sniženje za 3.831 hiljada KM na dan 31. decembar 2021. (31. decembar 2020.: sniženje za 2.613 hiljada KM). Osim toga, Banka također priprema pomak osjetljivosti kamatne marže na temelju osjetljivosti u rasponu od +50/-50 baznih poena. Ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za +50 baznih poena rezultat je povećanje dobiti od 2.734 hiljada KM, a ako su se promijenile za -50 baznih poena rezultat je smanjenje dobiti od 3.596 hiljade KM na dan 31. decembar 2021. (31. decembar 2020.: 2.419 hiljada KM za +50 baznih poena i smanjenje za 2.478 hiljade KM za -50 baznih poena).

U svrhu mjerenja ranjivosti Banke pod stresnim tržišnim uvjetima, rizik promjene kamatnih stopa mjerni sistem koji je usvojila Banka, i omogućuje smislenu procjenu učinka stresnih tržišnih uslova na banku ("analiza scenarija"), ili radije naglih promjena u općoj razini kamatnih stopa, promjene u odnosima između ključnih tržišnih stopa (tj. osnova rizik), promjene u padini i obliku krivulje prinosa (tj. krivulji prinosa rizik), promjene u likvidnosti ključnih finansijskih tržišta ili promjena u volatilnosti tržišne cijene.

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom, koji je širi koncept od „dioničkog kapitala“ iz izvještaja o finansijskom položaju, jesu:

- biti u skladu sa kapitalnim uslovima koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- čuvati sposobnost Banke da može da osigurava povrat dioničarima i dobit drugima koji posjeduju udio;
- održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Aдекватnost i korištenje kapitala se prate na dnevnoj bazi od strane Uprave Banke sa tehnikama praćenja zasnovanim na regulativi koja je propisana od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine u svrhe supervizije. Izvještavanje prema Agenciji se vrši na kvartalnoj bazi.

Kapital u svrhu izračuna adekvatnosti kapitala prema propisanoj metodologiji Agencije sastoji se od:

- Tier 1 kapital ili Osnovni kapital: dionički kapital (netiran za bilo koji knjigovodstveni iznos trezorskih dionica), dionička premija, zadržana dobit, rezerve nastale izdvajanjem iz zadržane dobiti, revalorizacije rezerve proistekle iz svođenja fer vrijednosti imovine i revidirana dobit tekućeg perioda usvojena i raspoređena od strane Skupštine dioničara;
- Tier 2 kapital ili Dopunski kapital: kvalifikovani subordinirani dug,
- Odbitne stavke.

Rizik ponderisane aktive se mjeri na bazi pondera u skladu sa FBA regulativom klasifikovane prema prirodi svakog od sredstava i odražava procjenu kreditnog, tržišnog i ostalih rizika povezanih sa tim sredstvima, uzimajući u obzir prihvatljivost kolaterala ili garancija. Sličan tretman je usvojen za izloženost po vanbilansnim pozicijama, sa određenim korekcijama u svrhu preciznijeg iskazivanja prirode potencijalnih gubitaka.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.4 Upravljanje kapitalom

Tabela u nastavku prikazuje izračun regulatornog kapitala i adekvatnosti kapitala na dan 31. Decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine, preuzete iz izračuna predanih Agenciji na kraju pomenutih perioda.

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Osnovni kapital		
Dionički kapital	44.776	44.776
Dionička premija	57.415	57.415
Regulatorne i ostale rezerve	200.866	198.753
Nematerijalna imovina	(2.489)	(3.667)
	—	—
Ukupno kvalifikovani Osnovni kapital	300.568	297.277
	—	—
Dopunski kapital		
Opšte rezerve – u skladu sa propisima Agencije	-	-
Prioritetne dionice	6	6
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po zahtjevu regulatora	-	-
	—	—
Ukupno Dopunski kapital	6	6
	—	—
Ukupno regulatorni kapital	300.574	297.283
Zahtjevi kapitala (*)		
Rizikom pondrisana aktiva	1.432.824	1.403.449
Operativni rizici	111.246	111.437
	—	—
Ukupno	1.544.070	1.514.886
	—	—
Adekvatnost kapitala (nerevidirano)	19,47%	19,62%
	—	—

(*) Zahtjevi kapitala u prethodnoj tabeli su obračunati u skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo FBiH.

Koeficijent adekvatnosti kapitala će se revidirati tokom revizije u skladu s regulatornim zahtjevima.

Stopa finansijske poluge iznosi 11,36% na dan 31. Decembra 2021. (regulatorno ograničenje: 6,0%), te je izračunato u skladu s Odlukom, Agencije za bankarstvo FBiH, o izračunu kapitala Banke kao omjer između Tier 1 kapitala i izloženosti sačinjenom u skladu sa regulatornim zahtjevima.

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima mjeri se na bazi kotiranih tržišnih cijena ili kotiranih cijena od strane dealer-a. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost koristeći druge tehnike procjene.

6.1 Tehnike mjerenja

Banka mjeri fer vrijednost koristeći slijedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenju.

Nivo 1: ulazni parametri su kotirane tržišne cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identične instrumente

Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente mjerene korištenjem: kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima sličnih instrumenata, kotirane cijene za iste ili slične instrumente koji se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike mjerenja u kojima su svi značajniji ulazni parametri direktno ili indirektno vidljivi iz tržišnih podataka.

Nivo 3: ulazni parametri koji nisu vidljivi. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje tehnike mjerenja nisu vidljive i ovi parametri imaju značajan uticaj na procjenu vrijednosti instrumenata. Ova kategorija uključuje instrumente koji su mjereni na bazi kotiranih cijena za slične proizvode za koje su potrebne značajne prilagodbe ili pretpostavke kako bi se odrazile razlike između instrumenata.

Tehnike mjerenja uključuju modele neto sadašnje vrijednosti i diskontiranog novčanog toka, uporedbu sa sličnim instrumentima za koje postoje vidljive tržišne cijene i slični modeli procjene. Pretpostavke i ulazni podaci korišteni pri tehnikama procjene uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže i ostale premije u određivanju diskontnih stopa, cijena obveznica, vrijednosnih papira, kurseva stranih valuta, cijena vlasničkih ulaganja i očekivane volatilnosti i korelacije cijena.

Cilj tehnika procjene je da odrede fer vrijednost koja odražava cijenu koja će biti ostvarena kod prodaje imovine ili izmirenja obaveza u redovnoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja.

Banka određuje vrijednost dužničkih vrijednosnih papira (trezorski zapisi i obveznice) koristeći interne modele procjene koje u obzir uzimaju preostalu ročnost i zadnje raspoložive tržišne cijene pomenutih instrumenata.

Fer vrijednost forward deviznih derivata se mjeri koristeći raspoložive tržišne cijene za FX spot i novčane krivulje relevantnih valuta. Na bazi ovih parametara se računaju vrijednost forwarda i terminskih kurseva, koji se dalje dnevno koriste za još aktivne poslove.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju i vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kojima se trguje na aktivnom tržištu se mjeri korištenjem cijena tih instrumenata na datum izvještavanja po zaključnim cijenama ponude.

6.2 Finansijski instrumenti po fer vrijednosti – hijerarhija fer vrijednosti

Tabela u nastavku prikazuje finansijske instrumente mjerene po fer vrijednosti na datum izvještavanja po hijerarhiji fer vrijednosti. Iznosi su bazirani na vrijednostima iskazanim u Izvještaju o finansijskom položaju.

31. Decembar 2021.	Bilješka	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina po FVOSD	22 a)				
Trezorski zapisi izdati od strane Federacije BiH		-	19.996	-	19.996
Trezorski zapisi izdati od strane Hrvatske		15.214	-	-	15.214

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (nastavak)

6.2 Finansijski instrumenti po fer vrijednosti – hijerarhija fer vrijednosti (nastavak)

31. Decembar 2021.	Bilješka	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Obveznice izdane od strane Hrvatske		43.376	-	-	43.376
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica BiH		-	83	-	83
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od rezidentnih pravnih lica BiH		-	54	-	54
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 b)				
Dionice		-	295	-	295
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	10	-	10
		_____	_____	_____	_____
Ukupno		58.590	20.438	-	79.028
		_____	_____	_____	_____
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 c)				
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	7	-	7
		_____	_____	_____	_____
Ukupno		-	7	-	7
		_____	_____	_____	_____
31. Decembar 2020.		Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	22 a)				
Trezorski zapisi izdati od strane Federacije BiH		-	55.016	-	55.016
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica BiH		-	76	-	76
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od rezidentnih pravnih lica BiH		-	54	-	54
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 b)				
Dionice		297	-	-	297
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	170	-	170
		_____	_____	_____	_____
Ukupno		297	55.316	-	55.613
		_____	_____	_____	_____
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 c)				
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	106	-	106
		_____	_____	_____	_____
Ukupno		-	106	-	106

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (nastavak)

6.3. Finansijski instrumenti koji se ne mjere po fer vrijednost

Tabela ispod pokazuje fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti i analizira ih prema nivou u hijerarhiji fer vrijednosti.

31. Decembar 2021.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
Aktiva					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	-	32.206	540.662	572.868	572.868
Rezerve kod Centralne banke	-	-	196.884	196.884	196.884
Plasmani kod drugih banaka	-	2	-	2	2
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	6.105	-	6.105	6.105
Dati krediti i potraživanja	-	296.422	1.284.149	1.580.571	1.595.375
	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno		334.735	2.021.695	2.356.430	2.369.234
	_____	_____	_____	_____	_____
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. institucijama	-	140.228	246.111	386.339	393.566
Obaveze prema klijentima	-	1.256.589	452.079	1.708.668	1.706.238
Obaveze po osnovu najma	-	-	10.717	10.717	10.717
	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno	-	1.396.817	708.907	2.105.724	2.110.521

Aktiva					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	-	32.640	426.269	458.909	458.909
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	190.280	190.280	190.280
Plasmani kod drugih banaka	-	29	-	29	29
Finansijska imovina po amortiziranom trošku		5.832	-	5.832	5.832
Dati krediti i potraživanja	-	289.579	1.255.006	1.544.585	1.578.987
	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno		328.080	1.871.555	2.199.635	2.234.037
	_____	_____	_____	_____	_____
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. institucijama	-	199.584	175.510	375.094	387.529

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (nastavak)

6.3. Finansijski instrumenti koji se ne mjere po fer vrijednost (nastavak)

Obaveze prema klijentima	-	1.074.832	500.226	1.575.058	1.572.713
Obaveze po osnovu najma	-	-	11.899	11.899	11.899
	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno	-	1.274.416	687.635	1.962.051	1.972.141
	_____	_____	_____	_____	_____

U procjeni fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banke i dodjeli određenog nivoa hijerarhije fer vrijednosti korištene su slijedeće metode i pretpostavke, te navedena ograničenja opisana u nastavku, a u skladu sa revidiranim pristupom Intesa Sanpaolo Grupe.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

Za neto knjigovodstvene vrijednosti gotovine i stanja na računima kod banaka se općenito smatra da su približne njihovim fer vrijednostima. Obavezna rezerva kod Centralne banke klasifikovana je u Nivo 3 kao i sredstva po viđenju kod drugih banaka u skladu sa pretpostavkom da njihova izlazna cijena može uključivati subjektivne procjene druge strane o kreditnom riziku koje nije moguće pouzdano kvantificirati.

Plasmani kod drugih banaka

Plasmani kod drugih banaka uglavnom predstavljaju kratkoročne i prekonoćne depozite te stoga njihova fer vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvene vrijednosti. Njihova klasifikacija u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti rezultat je nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi prilikom određivanja izlazne cijene.

Kreditni i potraživanja od komitenata, obaveze prema klijentima, bankama i drugim finansijskim institucijama

Fer vrijednost izračunava se uzimajući u obzir buduće novčane tokove u slučaju pozicija sa dospijećem u srednjem roku, dok je izražena knjigovodstvenom vrijednošću umanjenom za ispravke vrijednosti u slučaju kratkoročnih kredita, obaveza po viđenju ili kredita umanjene vrijednosti neodređenog dospijeća.

Sa stanovišta prezentacije nivoa fer vrijednosti, neprihodujuća imovina je klasifikovana u Nivo 3, dok je izlazna cijena značajno pod utjecajem procjene gubitka od strane kreditnog referenta zasnovane na budućim novčanim tokovima i odgovarajućim planovima povrata. Specifične komponente procjene Banke prevladavaju nad drugim komponentama (npr. tržišna kamatna stopa) vodeći do klasifikacije u Nivo 3 u hijerarhiji fer vrijednosti.

Prihodujući kratkoročni krediti sa dospijećem od 12 mjeseci ili manje, kao i kratkoročne obaveze prema klijentima i bankama klasifikovane su u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti, kao rezultat nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi kod određivanja izlazne cijene.

Srednjeročni i dugoročni krediti i depoziti klijenata, banaka i drugih finansijskih institucija su klasifikovani u Nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti, uzimajući u obzir značajnost specifičnih komponenti procjena Banke prilikom određivanja izlazne cijene.

7. OPERATIVNI SEGMENTI

U okviru redovnog poslovanja, Uprava Banke analizira rezultate poslovanja sa naglaskom na učešće pojedinačnih poslovnih segmenata. Poslovanje sa pravnim licima, građanima i sredstvima i finansijskim tržištima su poslovne linije koje su identifikovane kao važni poslovni segmenti u onoj mjeri u kojoj finansijskim proizvodima upravlja svaki od njih i odgovarajućih drugih strana sa kojima svaki segment ulazi u pregovore su specifični za svaki taj dio, te istim se ne upravlja niti su vezani za neku drugu stranu ili segment.

Iako u plasiranju kredita i prikupljanju depozita učestvuju svi poslovni segmenti, finansijske karakteristike

7. OPERATIVNI SEGMENTI (nastavak)

kredita, depozita i kreditnih linija su specifično vezane za svakog od njih i mogu biti primijenjene samo na ugovorene strane koje se odnose na svaki specifičan segment.

Finansijski rezultati svakog pojedinačnog poslovnog segmenta se prikazuju kroz kombinovanu metodologiju „direktne“ i „indirektne“ alokacije prihoda i rashoda. Prihodi su uglavnom direktno dodijeljeni dijelu koji ih je ostvario, dok se troškovi pripisuju direktno, ukoliko je moguće identifikovati da ih je ostvario određeni segment, i indirektno ukoliko se odnose na centralne organizacione jedinice. Neizravna raspodjela troškova vrši se prema unaprijed određenim alokacijskim ključevima s ciljem sveobuhvatne alokacije troškova na identificirane segmente poslovanja (pravne osobe, građani, fondovi i finansijska tržišta). Najvažniji ključevi distribucije su: količina imovine, broj zaposlenih, površina prostora, broj kartica itd. Neizravna raspodjela troškova odnosi se, između ostalog, na troškove poslovanja središnje organizacijske jedinice, informacijske tehnologije, održavanja, najam i komunikacija.

Interna raspodjela se također primjenjuje na alokaciju troškova kod finansiranja operativnih segmenata.

Stavke bilansa uspjeha po operativnim segmentima navedene u tabeli u nastavku su navedene u formi koja se koristi za svrhu izvještavanja prema Upravi.

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. Decembra 2021. godine.

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Prihod od kamata	48.268	24.308	739	73.315
Rashod od kamata	(4.782)	(2.227)	(3.002)	(10.011)
Neto prihodi od kamata	43.486	22.081	(2.263)	63.304
Prihodi od naknada i provizija	24.427	9.636	467	34.530
Rashodi od naknada i provizija	(6.571)	(881)	(500)	(7.952)
Neto prihodi od naknada i provizija	17.856	8.755	(33)	26.578
Neto prihod od trgovanja	-	-	2.513	2.513
Ostali operativni prihodi/rashodi	(4.597)	(1.762)	(408)	(6.767)
Operativni prihodi	(4.597)	(1.762)	2.105	(4.254)
Troškovi zaposlenih	(16.695)	(5.637)	(563)	(22.895)
Administrativni troškovi	(12.713)	(3.385)	(899)	(16.997)
Amortizacija	(4.868)	(737)	(94)	(5.699)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (nastavak)

Operativni troškovi	(34.276)	(9.759)	(1.556)	(45.591)
	_____	_____	_____	_____
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	22.469	19.315	(1.747)	40.037
Ukidanja ispravke / (Neto gubici od umanjenja vrijednosti) i rezervisanja	(4.167)	(2.242)	683	(5.726)
	_____	_____	_____	_____
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	18.302	17.073	(1.064)	34.311
	_____	_____	_____	_____
Porez na dobit				(3.619)

NETO DOBIT TEKUĆEG PERIODA				30.692

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine.

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Gotovina i ekvivalenti gotovine	32.206	-	540.662	572.868
Rezerve kod Centralne banke	-	-	196.884	196.884
Plasmani kod drugih banaka	-	-	2	2
Finansijska imovina po FVOŠD	-	-	78.723	78.723
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilansu uspjeha	-	-	305	305
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	6.105	6.105
Dati krediti i potraživanja	669.070	924.305	-	1.593.375
Ostala neraspoređena aktiva	-	-	-	37.408
	_____	_____	_____	_____
UKUPNA AKTIVA	701.276	924.305	822.681	2.485.670
	_____	_____	_____	_____
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	-	9.307	384.259	393.566
Obaveze prema klijentima	745.931	960.307	-	1.706.238

7. OPERATIVNI SEGMENTI (nastavak)

Obaveze po osnovu najma	3.597	7.120	-	10.717
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	7	7
Ostale neraspoređene obaveze	-	-	-	39.687
	_____	_____	_____	_____
UKUPNE OBAVEZE	749.528	976.734	384.266	2.150.215

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. Decembra 2020. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Prihod od kamata	49.300	24.483	256	74.039
Rashod od kamata	(5.379)	(4.332)	(2.145)	(11.856)
	_____	_____	_____	_____
Neto prihodi od kamata	43.921	20.151	(1.889)	62.183
	_____	_____	_____	_____
Prihodi od naknada i provizija	21.932	8.159	475	30.566
Rashodi od naknada i provizija	(5.291)	(694)	(217)	(6.202)
	_____	_____	_____	_____
Neto prihodi od naknada i provizija	16.641	7.465	258	24.364
	_____	_____	_____	_____
Neto prihod od trgovanja i razmjene strane valute	-	-	2.376	2.376
Ostali operativni prihodi/rashodi	(5.138)	(2.286)	(791)	(8.215)
	_____	_____	_____	_____
Operativni prihodi	(5.138)	(2.286)	1.585	(5.839)
	_____	_____	_____	_____
Troškovi zaposlenih	(15.503)	(5.353)	(482)	(21.338)
Ostali administrativni troškovi	(12.475)	(2.781)	(737)	(15.993)
Amortizacija	(4.908)	(718)	(47)	(5.673)
	_____	_____	_____	_____
Operativni troškovi	(32.886)	(8.852)	(1.266)	(43.004)
	_____	_____	_____	_____

7. OPERATIVNI SEGMENTI (nastavak)

Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	22.538	16.478	(1.312)	37.704
Gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(10.814)	(4.157)	(1.505)	(16.476)
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	11.724	12.321	(2.817)	21.228
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Porez na dobit				(2.983)
				<u> </u>
NETO DOBIT TEKUĆEG PERIODA				18.245

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. Decembra 2020. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Gotovina i ekvivalenti gotovine	32.640	-	426.269	458.909
Obavezne rezerve kod Centralne banke	-	-	190.280	190.280
Plasmani kod drugih banaka	-	-	29	29
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	55.146	55.146
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	467	467
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	5.832	5.832
Dati krediti i potraživanja	684.359	894.628	-	1.578.987
Ostala neraspoređena aktiva	-	-	-	40.600
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
UKUPNA AKTIVA	716.999	894.628	678.023	2.330.250
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	-	13.367	374.162	387.529
Obaveze prema klijentima	703.195	869.518	-	1.572.713

Obaveze po osnovu najma	4.372	7.527	-	11.899
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	106	106
Ostale neraspoređene obaveze	-	-	-	37.107
	_____	_____	_____	_____
UKUPNE OBAVEZE	707.567	890.412	374.268	2.009.354

8. PRIHOD OD KAMATA

	2021.	2020.
Građani	45.559	46.593
Pravna lica	26.930	27.011
Banke i druge finansijske institucije	35	263
Kamata na imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku	141	141
Kamata na imovinu kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	650	31
	73.315	74.039

9. RASHOD OD KAMATA

	2021.	2020.
Građani	4.168	4.514
Pravna lica	1.747	3.757
Banke i druge finansijske institucije	1.611	1.716
Negativna kamata na kamatonosnu imovinu	2.373	1.761
Ostalo	112	108
	10.011	11.856

10. PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2021.	2020.
Kartično poslovanje	9.811	8.356
Unutrašnji platni promet	7.029	6.147
Prihodi od vođenja računa	4.927	4.637
Vanjski platni promet	3.997	3.455
Garancije i akreditivi	2.216	2.311
Kreditni klijentima	2.272	1.811
Naknade po osnovu transakcija sa stranim valutama	1.610	1.294
Usluge komisiona	68	69
Ostalo	2.594	2.486
	34.530	30.566

Ostali prihodi uključuju prihode od podizanja gotovine na bankomatima i mobilno bankarstvo u poslovima sa stanovništvom.

11. RASHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2021.	2020.
Kartično poslovanje	5.837	4.628
Bankovne usluge	891	827
Unutrašnji platni promet	338	235
Ostalo	886	512
	<u> </u>	<u> </u>
	7.952	6.202

12. NETO PRIHOD OD TRGOVANJA

	2021.	2020.
Neto dobiti od preračunavanja strane valute imovine i obaveza	2.560	2.594
Neto dobiti od dionica	15	(32)
Neto dobiti/(gubici) imovine/obaveza kroz bilansu uspjeha – dionice	(2)	(67)
Neto dobiti/(gubici) imovine/obaveza kroz bilansu uspjeha - Derivati koji se drže radi trgovanja – OTC	(60)	(119)
	<u> </u>	<u> </u>
	2.513	2.376

13. OSTALI OPERATIVNI PRIHODI / (RASHODI)

	2021.	2020.
Premija osiguranja depozita	(3.304)	(3.067)
Usluge posjedovanja u kartičnom poslovanju	(2.679)	(2.455)
Konsultantske i usluge Agencije za bankarstvo	(1.564)	(1.509)
Umanjenje / povećanje vrijednosti imovine (Bilješka 24)	117	(796)
Umanjenje vrijednosti imovine po osnovu revalorizacije (Bilješka 25)	-	(225)
Ostali (rashodi)/prihodi	83	(429)
Naplate od osiguravajućih kuća i naplate od klijenata	581	266
	<u> </u>	<u> </u>
	(6.767)	(8.215)

14. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2021.	2020.
Neto plaće	14.510	13.928
Porezi i doprinosi	7.758	7.179
Rezerve za otpremnine i ostale koristi (bilješka 30)	197	(126)
Ostali troškovi	430	357
	=====	=====
	22.895	21.338
	=====	=====

Troškovi zaposlenih uključuju 3.674 hiljada KM (31. decembar 2020. godine: 3.633 hiljada KM) doprinosa po osnovu penzionog osiguranja uplaćenih u državni penzioni fond. Doprinosi se računaju kao procent bruto plaće. Banka je imala 562 uposlenika na dan 31. decembra 2021. godine (562 na dan 31. decembra 2020. godine).

15. ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	2021.	2020.
Troškovi održavanja	4.927	4.633
Troškovi zakupnine i ostali povezani troškovi	1.611	1.456
Telekomunikacije i troškovi pošte	3.043	2.798
Troškovi osiguranja i transporta	2.298	2.211
Troškovi konsultantskih usluga	677	704
Troškovi reprezentacije i marketinga	693	600
Troškovi materijala	467	988
Troškovi energije	714	718
Neto rezervisanja za obaveze i sudske sporove (bilješka 30)	711	294
Ostale premije osiguranja	483	457
Ostali troškovi	1.373	1.134
	=====	=====
	16.997	15.993
	=====	=====

16. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I DRUGA REZERVISANJA

Promjene u bilansu uspjeha koje se odnose na umanjenja vrijednosti i rezervisanja su prikazana kako slijedi:

Neto umanjenja vrijednosti i rezervisanja	2021.	2020.
-za gotovinu i ekvivalente gotovine (bilješka 19)	(81)	28
-za rezerve kod Centralne banke (bilješka 20)	(6)	1
-za imovinu po amortiziranom trošku (bilješka 22.c)	273	(302)
-za kredite klijentima (bilješka 23)	(6.645)	(13.830)
-za ostalu aktivu (bilješka 24)	22	(586)
-za vanbilansne stavke (bilješka 30)	(40)	(315)
- za finansijsku aktivu po fer vrijednosti kroz ost.sveobuhvatnu dobit	751	(1.472)
	—	—
	(5.726)	(16.476)

17. POREZ NA DOBIT

	2021.	2020.
Tekući trošak poreza	3.756	2.961
Odgodeni porez ((bilješka 31)	(137)	22
	—	—
Ukupno porez na dobit	3.619	2.983

Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha predstavlja tekući porez. Zvanična stopa poreza na dobit iznosi 10% (2020.: 10%).

	2021.	2020.
Dobit prije poreza	34.311	21.228
	—	—
Porez izračunat po stopi 10%	3.431	2.123
Porezno nepriznati troškovi	325	838
Odgodema porezna imovina (bilješka 32)	(137)	(22)
		—
Trošak poreza na dobit	3.619	2.983
	—	—
Prosječna stopa poreza na dobit	10.55%	14.05%

18. OSNOVNA I RAZRIJEĐENA ZARADA PO DIONICI

	2021.	2020.
Neto dobit (000 KM)	30.692	18.425
Ponderisani prosječan broj običnih dionica	447.760	447.760
	—	—
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (KM)	68,55	41,15

19. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Tekući račun kod Centralne banke	485.599	275.233
Tekući računi kod drugih banaka	55.609	151.501
Gotovina u domaćoj valuti	27.142	27.246
Gotovina u stranoj valuti	5.064	5.394
	—	—
	573.414	459.374
	—	—
Manje: umanjenje vrijednosti	(546)	(465)
	—	—
	572.868	458.909
	—	—
Stanje 1.januara	465	43
	—	—
Uticaj prve primjene FBA regulative	-	450
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	81	(28)
	—	—
Stanje na 31.decembar	546	465

20. REZERVE KOD CENTRALNE BANKE

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Obavezna rezerva	197.081	190.471
	—	—
	197.081	190.471
Manje: umanjenje vrijednosti	(197)	(197)
	—	—
	196.884	191.510
	==	==
Stanje 1.januara	191	-
	—	—
Uticaj prve primjene FBA regulative	-	192
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	6	(1)
	—	—
Stanje na 31.decembar	197	191

Minimalna obavezna rezerva se računa kao procent prosječnog stanja ukupnih depozita i pozajmljenih sredstava za svaki radni dan tokom 10 kalendarskih dana držanja potrebnih rezervi. Stopa obaveznih rezervi iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva bez obzira na valutu u kojoj su sredstva izražena. Kamatna stopa (negativna) na obaveznu rezervu iznosi 0,5% u 2021. godini, za sredstva u domaćoj valuti, odnosno 0,6% za sredstva u stranoj valuti (0,5% za sve valute u 2020.). Gotovina koja se drži kao obvezna pričuva na računu kod CBBiH nije dostupna za korištenje bez posebnog odobrenja CBBiH i Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA).

21. PLASMANI KOD DRUGIH BANAKA

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Plasmani kod banaka	2	29
	=====	=====

Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka je imala sljedeće plasmane:

Plasman kod banke:	Originalna valuta	Originalni iznos	KM	Ročnost	Kamatna stopa
Sparkasse Bank d.d. BiH	EUR	0,6	1	01.01.2022	-
Raiffeisen Bank d.d. BiH	KM	1	1	01.01.2022	-
			2		

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE

a) Finansijska imovina po FVOSD (fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit)

	31. Decembar 2020.	31. Decembar 2020.
Dužnički instrumenti		
Trezorski zapisi izdati od strane Federacije BiH	19.996	55.016
Trezorski zapisi izdati od strane Hrvatske	15.214	-
Obveznice izdate od strane Hrvatske	43.376	-
	=====	=====
	78.586	55.016
Ulaganja u vlasničke vrijednosne papire		
Ulaganja mjerena po fer vrijednosti	137	130
	=====	=====
	137	130
	=====	=====
	78.723	55.146
	=====	=====

Promjene fer vrijednosti i odgovarajuće ispravke vrijednosti za ECL za finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (faza 1) je kako slijedi:

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE (nastavak)

	31. Decembar 2021	31. Decembar 2020
Stanje na dan 1. januar	1.551	40
Učinci fer vrednovanja	(906)	1.511
Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (bilješka 16)	(751)	
Stanje na dan 31. decembar	(106)	1.551

b) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

	31. Decembar 2021	31. Decembar 2020
Finansijska imovina		
Dionice inicijalno raspoređene u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	295	297
Derivati koji se drže radi trgovanja	10	170
	_____	_____
	305	467

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.	31. Decembar 2020.
Finansijska imovina	Nominalni iznos	Fer vrijednost	Nominalni iznos	Fer vrijednost
Derivati koji se drže radi trgovanja – OTC proizvodi				
Valutni terminski ugovori – forward-i	1.410	10	12.700	170

c) Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Dužnički instrumenti		
Obveznice izdate od strane Kantona	6.203	6.203
	_____	_____
Manje: umanjenje vrijednosti	(98)	(371)
	_____	_____
	6.105	5.832
	=====	=====

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE (nastavak)

Stanje 1. januara	371	-
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	(273)	371
Stanje na 31. decembar	98	371

Kamatna stopa na obveznice Kantona iznosi 2,3%

d) Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Finansijske obaveze		
Derivati koji se drže radi trgovanja	7	106
	<u>7</u>	<u>106</u>
	<u>7</u>	<u>106</u>

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.	31. Decembar 2020.
Finansijske obaveze	Nominalni iznos	Fer vrijednost	Nominalni iznos	Fer vrijednost
Derivati koji se drže radi trgovanja – OTC proizvodi				
Valutni terminski ugovori – forward-i	1.400	7	12.688	106

23. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Kratkoročni krediti		
Pravna lica		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	313.164	312.231
- u stranoj valuti	14.920	236
Građani		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	68.244	73.570
	<u>396.328</u>	<u>386.037</u>

23. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA (nastavak)

Dugoročni krediti		
Pravna lica		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	617.282	601.132
Građani		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	655.373	663.442
- u stranoj valuti	-	-
	_____	_____
	1.272.655	1.264.574
	_____	_____
Ukupno krediti	1.668.983	1.650.611
Manje: umanjenje vrijednosti	(75.608)	(71.624)
	_____	_____
	1.593.375	1.578.987

Dati krediti i potraživanja su prikazani uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 5.964 hiljada KM (2020.: 6.085 hiljada KM) i neto od odgođenih naknada u iznosu od 11.146 hiljada KM (2020.: 11.849 hiljada KM).

Na dan 31. decembar 2021. godine, neto iznos kratkoročnih i dugoročnih kredita u domaćoj valuti uključuje kredite plasirane i sa povratom u domaćoj valuti vezane za valutnu klauzulu KM:EUR u iznosu od 38.010 hiljada KM, odnosno 779.893 hiljada KM (31. decembra 2020.: 131.977 hiljada KM, odnosno 789.974 hiljada KM).

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

	2021.	2020.
Stanje 1. Januar	71.624	63.455
	_____	_____
Prve primjena - FBA ispravka vrijednosti	-	6.509
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	6.645	13.830
Promjena uslijed protoka vremena – unwinding	(405)	(347)
Trajni i Računovodstveni otpisi	(2.253)	(11.843)
Prodaja i ostalo	(3)	20
	_____	_____
Stanje na 31. Decembar	75.608	71.624

Koncentracija kreditnog rizika po granama industrije:

23. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA (nastavak)

Koncentracija rizika po ekonomskim sektorima u bruto iznosu kredita i potraživanja prikazana je kako slijedi:

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Trgovina	304.563	308.047
Proizvodnja, poljoprivreda, šumarstvo, rudarstvo i energetika	294.852	300.587
Usluge, finansije, sport i turizam	99.578	86.005
Građevinarstvo	67.078	52.773
Administracija i ostale javne institucije	59.773	70.572
Transport i telekomunikacije	59.253	47.628
Ostalo	60.269	47.987
Građani	723.617	737.012
	_____	_____
	1.668.983	1.650.611

24. OSTALA IMOVINA

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Potraživanja iz poslovanja kreditnim karticama	2.583	2.200
Unaprijed plaćeni troškovi	2.511	1.616
Potraživanja za naknade	1.242	1.144
Imovina namijenjena prodaji	1.030	1.031
Imovina primljena za neotplaćene kredita	29	273
Ostala imovina	1.812	2.029
	_____	_____
Ukupno ostala aktiva	9.207	8.293
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.848)	(2.388)
	_____	_____
	7.359	5.905

24. OSTALA IMOVINA (nastavak)

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

Stanje 1. Januar	2.388	1.588
	_____	_____
Uticaoj prve primjene FBA regulative	-	314
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	(22)	586
Promjene kroz bilans uspjeha - stečena imovina pri naplati kredita i imovina za prodaju (Bilješka 13)	(117)	796
Transferi – ostali	(126)	-
Trajni otpisi i prodaja imovine	(275)	(896)
	_____	_____
Stanje na 31. Decembar	1.848	2.388
	=====	=====

25. NEKRETNINE I OPREMA

	Građevine	Računarska i druga oprema	Sredstva u toku izgradnje	Zakup- ulaganje	Pravo korištenja zgrada	Pravo korištenja oprema	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Na dan 01. Januar 2020.	11.665	19.118	176	8.774	15.445	453	55.631
Povećanje u periodu	-	-	1.967	-	1.117	95	3.179
Revalorizacijske rezerve – FVOCI efekat	983	-	-	-	-	-	983
Trošak perioda	(72)	(325)	-	(468)	(952)	(209)	(2.026)
Promjene tokom godine	-	1.220	(1.223)	3	-	-	-
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Na dan 31. Decembar 2020.	12.576	20.013	920	8.309	15.610	339	57.767
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Povećanje u periodu	-	-	893	-	2.146	158	3.197
Trošak perioda	-	(895)	-	-	(1.868)	(104)	(2.867)
Promjene tokom godine	27	1.151	(1.692)	514	-	-	-
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Na dan 31. Decembar 2021.	12.603	20.269	121	8.823	15.888	393	58.097
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Amortizacija							
Na dan 01. Januar 2020.	3.480	15.689	-	8.116	1.760	78	29.123
Promjene u toku godine	321	1.159	-	252	2.251	106	4.089
Trošak perioda	(29)	(303)	-	(445)	(286)	(76)	(1.139)
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Na dan 31. Decembar 2020.	3.772	16.545	-	7.923	3.725	108	32.073
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Promjene u toku godine	376	1.161	-	278	2.307	109	4.231
Trošak perioda	-	(840)	-	-	(683)	(101)	(1.624)
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Na dan 31. Decembar 2021.	4.148	16.866	-	8.201	5.349	116	34.680
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Sadašnja vrijednost							
Na dan 31. Decembar 2021.	8.455	3.403	121	622	10.539	277	23.417
Na dan 31. Decembar 2020.	8.804	3.468	920	386	11.885	231	25.694

25. NEKRETNINE I OPREMA (nastavak)

Vrijednost nekretnina i opreme koja je u upotrebi i 100% amortizirana na kraju 2021. godine iznosi 18.960 hiljada KM (2020.: 18.020 hiljada KM)

Obaveze po osnovu najma		
Obaveze temeljene na imovini s pravom korištenja – MSFI 16		
- Obveza po osnovu najma poslovnog prostora	10.467	11.680
- Obveza po osnovu najma ostale opreme	250	219
	_____	_____
Ukupno obaveze – MSFI 16	10.717	11.899

Analiza dospjeća - Ugovorni nediskontirani novčani tokovi, obaveza po najmu prikazani su kako slijedi:

	Zgrade	Oprema	Ukupno
Manje od jedne godine	2.029	104	2.133
Između jedne i pet godina	5.809	115	5.924
Više od pet godina	3.842	-	3.842
	_____	_____	_____
31. Decembar 2020.	11.680	219	11.899

Manje od jedne godine	2.137	100	2.237
Između jedne i pet godina	6.612	150	6.762
Više od pet godina	1.718	-	1.718
	_____	_____	_____
31. Decembar 2021.	10.467	250	10.717

26. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Softver i licenca	Sredstva u toku izgradnje	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Na dan 01. Januar 2020.	15.695	805	16.500
Povećanje u periodu	-	472	472
Promjene u toku godine	707	(707)	-
	=====	=====	=====
Na dan 31. Decembar 2020.	16.402	570	16.972
	=====	=====	=====
Povećanje u periodu	-	290	290
Promjene u toku godine	860	(860)	-
	=====	=====	=====
Na dan 31. Decembar 2021.	17.262	-	17.262
	=====	=====	=====
Amortizacija			
Na dan 01. Januar 2020.	11.721	-	11.721
Promjene u toku godine	1.584	-	1.584
	=====	=====	=====
Na dan 31. Decembar 2020.	13.305	-	13.305
	=====	=====	=====
Promjene u toku godine	1.468	-	1.468
	=====	=====	=====
Na dan 31. Decembar 2021.	14.773	-	14.773
	=====	=====	=====
Neto sadašnja vrijednost	2.489	-	2.489
Na dan 31. Decembar 2021.			
Na dan 31. Decembar 2020.	3.098	570	3.667

Vrijednost nematerijalne imovine koja je u upotrebi i 100% amortizirana na kraju 2021. godine iznosi 10.305 hiljada KM (2020.: 8.523 hiljada KM).

27. OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Obaveze prema bankama		
Tekući računi i depoziti banaka		
Depoziti po viđenju		
- u KM	3.573	842
- u stranoj valuti	17.629	12.923
	————	————
Oročeni depoziti		
- u KM	12.500	6.700
- u stranoj valuti	109.526	185.819
	————	————
	143.228	206.284
	————	————
Pozajmice od banaka		
Dugoročne pozajmice:		
- od stranih banaka	243.667	167.881
	————	————
	243.667	167.881
	————	————
Ukupno obaveze prema bankama	386.895	374.165
	=====	=====
Uzeti krediti od ostalih finansijskih institucija		
Dugoročni krediti:		
- u stranim valutama	6.671	13.364
	————	————
Ukupno obaveze prema ostalim finansijskim institucijama	6.671	13.364
	————	————
Ukupno obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	393.566	387.529

27. OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA (nastavak)

Na dan 31. Decembra 2021. godine Banka je imala kredite od sljedećih institucija:

	31. Decembar 2021.	Prosječna kamatna stopa	31. Decembar 2020.	Prosječna kamatna stopa
Pozajmice bankama				
European Investment bank EIB	151.178	0.73%	124.706	0.73%
European bank for Reconstruction and Development EBRD	<u>92.330</u>	0.75%	<u>43.028</u>	0.73%
	243.508		167.734	
Pozajmice drugim finansijskim institucijama				
European Fund for SouthEast Europe EFSE	6.628	2.45%	13.256	2.45%

Neiskorištena sredstva finansijskih institucija su kako slijedi:

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Pozajmice bankama		
European Investment bank_EIB	12.910	11.964
European bank for Reconstruction and Development_EBRD	<u>3.912</u>	<u>39.117</u>
	16.822	51.081

Tekući računi, depoziti banaka i uzeti krediti od banaka prikazani su uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 159 hiljada KM (2020: 147 hiljada KM).

Uzeti krediti od ostalih finansijskih institucija prikazani su uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 43 hiljada KM (2020.: 108 hiljada KM).

28. OBAVEZE PREMA KLIJENTIMA

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Depoziti po viđenju:		
Građani:		
-u KM	291.540	234.782
-u stranoj valuti	102.909	84.210
Pravna lica:		
-u KM	706.526	609.763
-u stranoj valuti	118.197	126.962
	—	—
Ukupno depoziti po viđenju	1.219.172	1.055.717
	—	—
Oročeni depoziti:		
Građani:		
-u KM	120.093	134.419
-u stranoj valuti	231.389	249.785
Pravna lica:		
-u KM	115.602	108.875
-u stranoj valuti	19.982	23.917
	—	—
Ukupno oročeni depoziti	487.066	516.996
	—	—
Ukupno obaveze prema klijentima	1.706.238	1.572.713

Obaveze prema klijentima su iskazane uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 4.708 hiljada KM (2020.: 5.525 hiljada KM).

U poslovanju sa stanovništvom kamatna stopa na depozite po viđenju iznosi 0,05% (2020: 0,05%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0,01% do 1,30% (2020: od 0,01% do 1,50%), a za ostale oročene depozite (dječja štednja CRISPY, Step štednja, štednja uz premiju) do 1%.

U poslovanju sa malim pravnim licima kamatna stopa na depozite po viđenju iznose od 0,00% do 0,25% (2020: od 0,00% do 1,00%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0,00% do 2,30% (2020: od 0,00% do 2,30%).

U poslovanju sa pravnim licima kamatna stopa na depozite po viđenju iznose od 0,00% do 0,35% (2020: od 0,00% do 0,35%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0,00% do 2,58% (2020: od 0,00% do 2,58%).

29. OSTALE OBAVEZE

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Obaveze prema dioničarima	10.533	8.062
Obaveze za neraspoređene uplate kredita primljene prije dospijeca	8.194	8.194
Obaveze po kreditnim karticama	3.072	2.724
Obaveze prema zaposlenima za bonuse	2.718	2.083
Obaveze prema dobavljačima	1.943	2.222
Obaveze po komisionim poslovima (bilješka 36)	23	26
Ostale obaveze	6.825	8.139
	_____	_____
	33.308	31.450
	=====	=====

30. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Rezerve za vanbilansnu izloženost kreditnom riziku	2.304	2.264
Rezervisanja za sudske sporove	3.185	2.655
Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju	836	670
	_____	_____
	6.325	5.589
	=====	=====

Kretanja u rezervisanjima za obaveze i troškove za period koji je završio 31. Decembra 2021. godine i 31. Decembra 2020. godine su kako slijedi:

	Rezerve za sud- ske sporove (Bilješka 15)	Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju (Bilješka 14)	Rezerve za vanbilansne izloženosti (Bilješka 16)	Ukupno
Stanje na dan 1. Januar 2020.	2.504	825	1.664	4.993
Neto promjena kroz bilans uspjeha	-	-	309	309
Smanjenje uslijed plaćanja	294	(126)	315	483

30. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE (nastavak)

	(143)	(29)	(24)	(196)
Stanje na dan 31. Decembar 2020.	2.655	670	2.264	5.589
	=====	=====	=====	=====
Stanje na dan 1. Januar 2021.	2.655	670	2.264	5.589
Neto promjena kroz bilans uspjeha	711	197	40	948
Smanjenje uslijed plaćanja	(181)	(31)	-	(212)
	=====	=====	=====	=====
Stanje na dan 31. Decembar 2021.	3.185	836	2.304	6.325

Obračun rezervisanja za naknade za odlazak u penziju na dan 31. decembar 2021. godine u iznosu od 614 hiljada KM (2020.: 580 hiljada KM) je obavljen od strane neovisnog aktuara, koristeći diskontnu stopu od 5% tokom osnovnog radnog vijeka i prosječnu platu svakog zaposlenog.

Rezervisanje za neiskorištene dane godišnjeg odmora na dan 31. decembar 2021. godine u iznosu od 222 hiljada KM (2020.: 90 hiljada KM) je izračunato za svakog zaposlenog uzimajući kao osnovu njegovu/njenu plaću i dane neiskorištenog godišnjeg odmora.

31. ODGOĐENI POREZI

Kretanja u odgođenoj poreznoj obavezi su prikazana u tabeli ispod:

	Odgođene porezne obaveze	Odgođena porezna imovina
Stanje 1. Januar 2020.	51	332
Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Smanjenje odgođene porezne obaveze	-	-
Priznavanje kroz bilansu uspjeha		
Smanjenje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	31
Smanjenje odgođene porezne imovine za ostale rezerve		(18)
Povećanje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	17	-
	—	—
Stanje na 31. Decembar 2020.	68	327
Stanje 1. Januar 2021.	68	327
Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Smanjenje odgođene porezne obaveze	-	-
Priznavanje kroz bilansu uspjeha		
Povećanje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	46
Smanjenje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	-	78
Povećanje odgođene porezne obaveze za ostale rezerve	(14)	-
	—	—
Stanje na 31. Decembar 2021.	54	450
	====	====

32. DIONIČKI KAPITAL

	31. Decembar 2021. i 31. Decembar 2020.		
	Klasa ES Obične dionice	Klasa EP Prioritetne dionice	Ukupno
Broj dionica	447.760	60	447.760
Nominalna vrijednost (KM)	100	100	100
	—	—	—
Ukupno	44.776	6	44.776
	=====	=====	=====

Svaka registrovana obična dionica nosi pravo jednog glasa po dionici, dok prioritetne dionice ne nose pravo glasa.

Dioničari u posjedu prioritetnih dionica imaju pravo na isplatu dividende kada je izglasana, nekumulativno, sa pravom prioriteta pri isplati dividende u odnosu na vlasnike običnih dionica.

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2021. godine je kako slijedi:

Privredna banka Zagreb d.d.	99,99%
Ostali	0,01%

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2020. godine je bila kako slijedi:

Privredna banka Zagreb d.d.	99,99%
Ostali	0,01%

33. PLAĆANJA PO OSNOVU DIONICA

U 2020.godini Banka je kupila 2.137 dionica Privredne Banke d.d. Zagreb. Tokom 2020.godine dio dionica je raspoređen korisnicima (774). Na dan 31.decembra 2020. Banka je u svom portfelju imala 1.363 dionica po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (fer vrijednost se mjeri na osnovu kotacija na Zagrebačkoj burzi). Tokom 2021. godine nije bilo prijenosa dionica.

Ostatak dionica će se prenijeti kad se steknu uslovi sticanja prava.

34. PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita.

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Potencijalne obaveze		
Činidbene garancije	91.199	90.472
Plative garancije	49.606	45.037
Akreditivi	4.928	6.882
	—	—
Ukupno potencijalne obaveze	145.733	142.391
	—	—
Preuzete obaveze		
Neiskorišteni odobreni krediti	383.002	408.019
	—	—
Ukupno preuzete obaveze	383.002	408.019
	—	—
Ukupno potencijalne i preuzete obaveze	528.735	550.410

Kretanje umanjenja vrijednosti preuzetih i potencijalnih obaveza po klasama izloženosti dato je kao u nastavku:

	2021.				2020.			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Stanje 1. januara	1.482	437	345	2.264	1.026	279	359	1.664
Efekt prve primjene FBA metodologije	-				261	30	18	309
Transferi u Nivo 1	209	-199	-10	0	7	-6	-1	0
Transferi u Nivo 2	-38	111	-73	0	-190	191	-1	0
Transferi u Nivo 3	-10	-73	83	0	-134	-54	188	0
Neto mjerenje umanjenja vrijednosti	1.534	548	413	2.495	300	-55	-36	209
Nova finansijska imovina	-538	217	211	-110	565	192	55	812
Finansijska imovina koja se prestala priznavati	-1.300	-647	-398	-2.345	-352	-140	-213	-706
Ukupan efekt kroz račun dobiti i gubitka (Bilješka 30)	-304	118	226	40	512	-3	-194	315
Ostala usklađenja	-	-	0	0	-	-	-24	-24
Stanje na 31. decembar	1.339	394	571	2.304	1.482	437	345	2.264

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Banka je članica Intesa Sanpaolo S.p.A Grupe ("Intesa Sanpaolo Grupa"). Ključni dioničar banke je Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99% (2020.: Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99%) u dionicama Banke, a krajnje matično društvo je Intesa Sanpaolo S.p.A. Banka smatra da je neposredno povezana sa ključnim dioničarima i njihovim podružnicama, pridruženim društvima, članovima Nadzornog odbora i Uprave i drugim izvršnim rukovodstvom (zajedno "ključno rukovodstvo") i užim članovima porodice ključnog rukovodstva.

Transakcije sa povezanim licima su dio redovnog poslovanja Banke.

Pregled transakcija sa povezanim licima na dan 31. Decembar 2021. godine i 31. Decembar 2020. godine je prikazan kako slijedi:

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
Imovina		
Potraživanja od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	215	302
Računi kod banaka i krediti - Intesa Sanpaolo Grupa	20.594	50.533
Kredit i potraživanja od klijenata	14.684	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	2	61
Ostala potraživanja - Intesa Sanpaolo Grupa	832	767
	—	—
	36.327	51.663
	=====	=====
Obaveze		
Depoziti ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	1.089	2.660
Kredit i oročeni depoziti - Intesa Sanpaolo Grupa	108.088	186.790
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	7	106
Ostale obaveze - Intesa Sanpaolo Grupa	477	430
	—	—
	109.661	189.986
	=====	=====
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze		
Finansijske garancije	1.700	4.515
Neiskorišteni odobreni krediti - ključno rukovodstvo i članovi njihove uže porodice	116	167
	—	—
	1.816	4.682
	=====	=====

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	2021.	2020.
Prihodi		
Prihod od kamate od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	10	18
Prihod od kamata – Intesa Sanpaolo Grupa	87	184
Ostali prihodi – Intesa Sanpaolo Grupa	220	207
	—	—
	317	409
	=====	=====

Troškovi		
Rashodi od kamata ključnom rukovodstvu i članovima njihove uže porodice	3	5
Trošak kamate – Intesa Sanpaolo Grupa	207	214
Ostali troškovi – Intesa Sanpaolo Grupa	3.200	2.428
	—	—
	3.410	2.647
	=====	=====

Naknade članovima ključnog rukovodstva su kako slijedi:

	2021.	2020.
Neto plate ključnom rukovodstvu	1.109	1.214
Porezi i doprinosi na neto plate	866	947
Plaćanja po osnovu vlasničkih udjela	419	279
Bonusi Upravi i zaposlenicima	228	626
Ostale naknade Upravi	306	244
	—	—
	2.928	3.310
	=====	=====

36. KOMISIONI POSLOVI

Banka upravlja sredstvima za i u ime trećih lica. Ta sredstva se vode odvojeno od imovine Banke.

	31. Decembar 2021.	31. Decembar 2020.
	—	—
Obaveze		
Banke i osiguravajuća društva	24.195	28.566
Vladine organizacije	7.715	7.812
Udruženja i agencije	797	800
Ostalo	-	60
	—	—
Ukupno	32.707	37.238
	—	—
Imovina		
Kreditni dati preduzećima	32.510	36.940
Kreditni dati stanovništvu	174	272
	—	—
Ukupno	37.212	37.212
	—	—
Dug prema osnovnim kreditorima – komisioni (Bilješka 29)	23	26
	==	==

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Nakon datuma bilansa i do datuma potpisivanja ovih finansijskih izvještaja, nije bilo značajnih događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili objavljivanje napomena u finansijskim izvještajima

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

za razdoblje 01.01.- 31.12.2021. godine

Sarajevo, Februar 2022. godine

UVOD	2
1. ZNAČAJNI DOGAĐAJI NASTALI OD ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE DO DATUMA PREDAJE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	3
2. PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA PRAVNOG LICA	3
2.1. Segment poslovanja sa pravnim licima i SME	3
2.2. Segment poslovanja sa malim pravnim licima	4
2.3. Segment poslovanja sa stanovništvom	4
2.3. Tržište	5
3. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	7
3.1. Makroekonomsko okruženje	7
3.2. Bankarski sektor i analiza tržišne pozicije Intesa Sanpaolo Banke BiH	8
4. OTKUP VLASTITIH DIONICA, UDJELA I PROMJENE NA KAPITALU	10
5. INFORMACIJA O POSLOVNIM SEGMENTIMA PRAVNOG LICA	10
6. FINANSIJSKI INSTRUMENTI KOJE BANKA KORISTI	11
7. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA	11
7.1. Politike upravljanja rizicima	11
7.1.1. Ciljevi i politike upravljanja kreditnim rizikom	12
7.1.2. Ciljevi i politike upravljanja operativnim rizikom	13
7.1.3. Ciljevi i politike upravljanja tržišnim rizikom	15
7.1.4. Ciljevi i politike upravljanja rizikom likvidnosti	15
7.1.5. Ciljevi i politike upravljanja kamatnim rizikom	16
7.2. Upotreba tehnika smanjenja rizika	17
8. IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI	19
8.1. Strategija upravljanja rizicima	19
8.2. Izloženosti banke kreditnom riziku	20
8.3. Tržišni rizik	21
8.4. Rizik likvidnosti	23
8.5. Ostali rizici	24
9. PRIKAZ PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	24
9.1. Transparentnost poslovanja	25
9.2. Organi Banke	25
9.2.1. Skupština Banke	26
9.2.2. Nadzorni odbor	26
9.2.3. Uprava Banke	26
9.3. Ključne funkcije	27
9.4. Upravljanje sukobom interesa	27
9.5. Interna revizija i usklađenost	27
10. ZAVRŠNE ODREDBE	27

Uvod

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH, Službene novine FBiH 15/21:

- Član 42 - pravna lica su obavezna pripremiti izvještaje koji daju objektivni prikaz poslovanja pravnog lica i njegov položaj, uključujući i opis glavnih rizika i neizvjesnosti sa kojima se pravno lice suočava.
- Član 44 (2) i 46 - Banka je dužna izvještaj o poslovanju, zajedno sa finansijskim izvještajem (izvještaj revizora), predati Finansijsko Informatičkoj Agenciji (FIA) radi javne objave.
- Član 68 (h) – eksterni revizor treba dati mišljenje o usklađenosti o poslovanju sa finansijskim izvještajem za istu poslovnu godinu.

Izvještaj o poslovanju prikazan na stranicama 3 do 28 odobreni su od strane Uprave dana 11. Februara 2022. godine za podnošenje Nadzornom odboru te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime Uprave Banke:

Marco Trevisan

Predsjednik Uprave Banke

Stefano Borsari

Član Uprave Banke

1. ZNAČAJNI DOGAĐAJI NASTALI OD ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE DO DATUMA PREDAJE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

U svim segmentima poslovanja, Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina nije imala značajnijih događaja koji su nastali u periodu od završetka poslovne godine do datuma izrade Izvještaja o poslovanju.

2. PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA PRAVNOG LICA

2.1. Segment poslovanja sa pravnim licima i SME

Kreditne aktivnosti

Iako je u cijeloj 2021. godini i dalje bio prisutan negativan uticaj pandemije virusnog oboljenja COVID-19, Banka je zabilježila značajan pad zahtjeva klijenta za odobrenje mjera za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19. U segmentu poslovanja sa pravnim licima i SME Banka je ostvarila rast volumena za 2% u odnosu na 2020. godine.

U 2022. godini Banka očekuje daljnji rast volumena kredita kroz sljedeće aktivnosti:

- ✓ Redovna znavljanja i novi plasmani za klijente sa prihvatljivim nivoom rizika;
- ✓ Redovno finansiranje kroz kreditno-razvojni program sa garancijom države u vrijednosti 50% plasmana;
- ✓ Ubrzani kreditni proces za plasmane vrijednosti do 500.000,00 KM za klijente sa prihvatljivim rating-om i finansijskim pokazateljima;
- ✓ Finansiranje iz EIB kreditne linije za društveno odgovorne projekte;
- ✓ Razvoj ESG proizvoda u sklopu implementacije strategije Grupe (ESG – održivo finansiranje (Environmental, Social, and Governance)).

Rast depozita

Tokom 2021. godine Banka je bilježila rast depozita za 8,5% u odnosu na 2020. godinu. U 2022. godini ne očekuju se značajne oscilacije u depozitnom portfelju.

Poslovanje usmjereno na naknade

U 2021. godini Banka je ostvarila plan u nekamatnim prihodima prvenstveno zahvaljujući naknadama u platnom prometu i u segmentu prihvata kartica. Banka očekuje rast prihoda od naknada i tokom 2022. godine uvažavajući sljedeće aktivnosti:

- ✓ Fokus na međunarodna plaćanja;
- ✓ Aktivne prodajne kampanje kroz CRM alate;
- ✓ Optimizacija procesa i unaprjeđenje usluga pologa gotovine s ciljem povećanja broja transakcija u unutrašnjem i međunarodnom platnom prometu;
- ✓ Dalji rast prihoda od prihvata kartica kroz penetraciju korištenja e-commerce usluge uslijed kretanja na tržištu.

2. PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA PRAVNOG LICA (nastavak)

2.2. Segment poslovanja sa malim pravnim licima

Kreditne aktivnosti

Za 2022. godinu je očekivana stabilizacija i planiran rast kreditnog portfolija kroz slijedeće aktivnosti:

- ✓ Ciljane prodajne kampanje;
- ✓ Predodobreni krediti za nove i postojeće klijente;
- ✓ Korištenje povoljnih kreditnih linija;
- ✓ Kreditni program za nove klijente;
- ✓ Kvalitetna briga o postojećim klijentima.

Rast depozita

Planirani rast na strani a vista depozita je u skladu sa rastom broja novih klijenata, dok nema planiranog povećanja za srednjoročne i dugoročne depozite, kao posljedica vrlo niskih kamatnih stopa (blizu nule) i slabe potrebe klijenata za dugoročnim plasmanima.

Poslovanje usmjereno na naknade

Planiran rast prihoda od naknada bazira se na:

- ✓ Povećanju broja i volumena transakcija u ino i unutrašnjem platnom prometu;
- ✓ Nastavku oporavka POS biznisa;
- ✓ Razvoju novih proizvoda (polise osiguranja i SMS bankarstvo za mala preduzeća);
- ✓ Izmjenama tarifa platnog prometa;
- ✓ Kampanjama za prodaju elektronskih kanala.

2.3. Segment poslovanja sa stanovništvom

Kreditna aktivnost

U 2022. godini Banka planira ponovno pokrenuti put rasta u skladu s tržišnim očekivanjima. U cilju postizanja zacrtanih ciljeva, Sektor poslova sa stanovništvom će se fokusirati na stambene kredite i nenamjenske kredite u segmentu upper – mass. Aktivnosti usmjerene na rast volumena, pored već nabrojanih novih proizvoda, su promotivne i CRM kampanje.

Alat za izračun cijena stanovništva, kreiran tokom 2021. godine, će se koristiti za upravljanje cjenovnom politikom kao i praćenje profitabilnosti kreditnog portfelja.

Poboljšanje strategije distribucije

Ključni pokretač strategije maloprodajnog razvoja bit će usvajanje novog modela distribucije usmjerenog na povećanje komercijalne prodajne snage, kroz uvođenje novih uloga u mreži, te maksimiziranje učinkovitosti i smanjenje troškova usluge, uglavnom za klijente niske vrijednosti. Novi model distribucije podrazumijeva relevantan zaokret za implementaciju: postavljanje novih komercijalnih uloga i prekvalifikaciju resursa za pretvorbu u RM i optimizaciju otiska, sa selektivnim zatvaranjem/obnovom podružnica s 3 nova formata (Full, Cash-light i Cashless). Poseban fokus također na optimizaciji mreže bankomata, uz značajna ulaganja i uvođenje novih MTA-ova kako bi se omogućila konverzija blagajne kroz migraciju transakcija na elektroničke kanale

2. PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA PRAVNOG LICA (nastavak)

2.3. Segment poslovanja sa stanovništvom (nastavak)

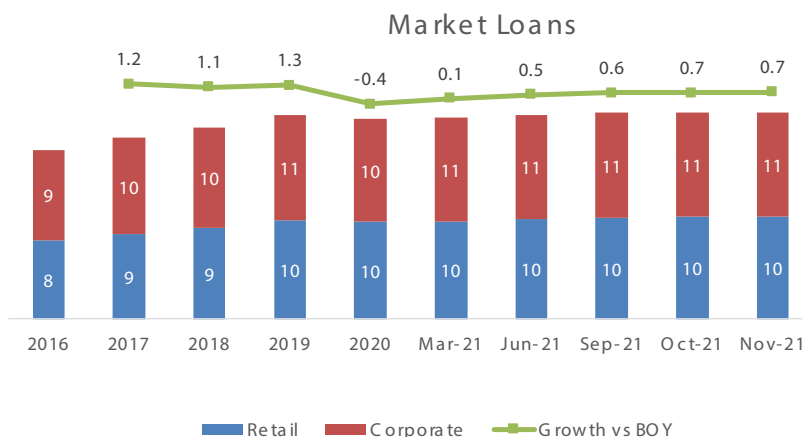
Postojeći katalog će biti obogaćen sa novim proizvodima:

- Poseban fokus je stavljen na nove proizvode osiguranja, u saradnji sa vodećim osiguravajućim kućama na BiH tržištu, kao što su zdravstveno osiguranje te osiguranje života vezano za nove kreditne proizvode;
- U prvom kvartalu godine, Banka će na tržište izaći sa novim kreditom za energetske efikasnosti, koji ide u korak sa najboljim međunarodnim praksama ESG-a;
- Nova vrsta nenamjenskog kredita, čije karakteristike pored inovativnosti donose i mnogobrojne koristi za klijente, je planiran u ovoj godini;
- Nekoliko novih, ekskluzivnih paketa proizvoda je planirano za VIP klijente Banke.

2.3. Tržište

Tržište BiH u 2021. godini, u odnosu na 2020. godinu na koju je uticao "lockdown" i učinak COVID-19 na lokalno i europsko gospodarstvo, bilježi povratak na polju ekonomskih pokazatelja i tržišta kredita/depozita.

U 2020. godini zabilježen je pad kredita od 0,4 milijarde KM, a 2021. bilježi pozitivan trend već u prvom kvartalu u iznosu od 0,1 milijardu KM. Pozitivan trend rasta kredita nastavio se i u sljedećim kvartalima 2021. godine, dostižući rast od 0,7 milijardi KM (3,5%) na godišnjoj razini sa novembrom 2021. g. Rast je u velikoj mjeri povezan sa segmentom stanovništva (0,5 milijardi KM; 5,5% na godišnjoj razini), a djelomično sa segmentom pravnih lica (0,2 milijardi KM; 1,5% na godišnjoj razini).

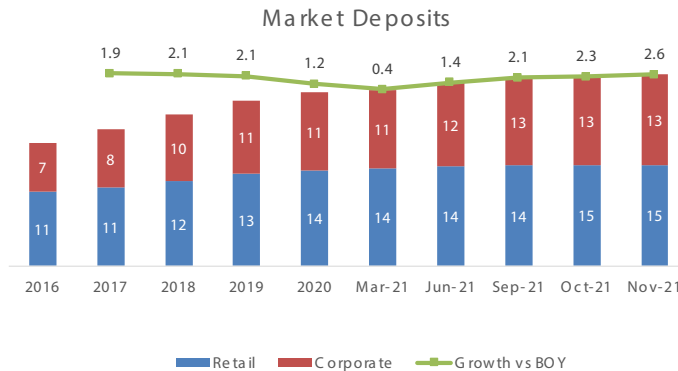
Izvor: Centralna Banka BiH

Depoziti su u 2020. godini zabilježili usporavanje rasta (1,2 milijardi KM na godišnjoj razini), ponajviše zbog "lockdowna" zbog čega su građani povukli veće iznose depozita. Depoziti bilježe rast u 2021. godini, te su prema podacima iz novembra dostigli rast od 10,3% (2,6 milijardi KM) na godišnjoj razini. Rast depozita najvećim je dijelom vezan uz pravna lica (rast od 16,1% na godišnjoj razini, 1,8 mlrd. KM), te fizička lica (rast od 5,7% na godišnjoj razini, 0,8 mlrd. KM).

2. PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA PRAVNOG LICA (nastavak)

2.3. Segment poslovanja sa stanovništvom (nastavak)

2.3. Tržište (nastavak)

Izvor: Centralna Banka BiH

Projekcija tržišta predviđa rast kreditnih aktivnosti i aktivnosti prikupljanja depozita u okviru pozitivnog makroekonomskog scenarija, uz stabilan rast BDP-a od oko 3%, smanjenje stope nezaposlenosti i usporavanje inflacije nakon snažnog skoka u 2022. godini.

Predviđa se rast kreditnih aktivnosti prema stanovništvu i nefinancijskim institucijama u 2022. godini, ali s nižom stopama rasta kod stanovništva u odnosu na 2021. (5,4% na godišnjoj razini), te većom stopom rasta kod nefinancijskih institucija u odnosu na 2021. (2,8% na godišnjoj razini).

Rast depozita nastaviti će se i u 2022., ali s nižim stopama u odnosu na 2021. Depoziti stanovništva trebali bi bilježiti rast od 6% (godišnja razina), a nefinancijske institucije rast od 4,5% (godišnja razina).

Kreditni, bruto KM mill	2020	2021e	2022f	2023f	2024f	2025f	2026f
1. Nefinancijska preduzeća	9.124	9.261	9.520	9.806	10.090	10.363	10.622
2. Domaćinstva	9.895	10.511	11.075	11.608	12.157	12.711	13.265
3. Ukupno	19.019	19.771	20.596	21.412	22.247	23.074	23.887
Depoziti, KM mill	2020	2021e	2022f	2023f	2024f	2025f	2026f
1. Nefinancijska preduzeća	6.263	7.190	7.513	7.754	7.986	8.206	8.403
2. Domaćinstva	13.761	14.862	15.753	16.588	17.418	18.254	19.112
3. Ukupno	20.024	22.051	23.267	24.342	25.404	26.460	27.515
Kreditni, bruto y/y	2020	2021e	2022f	2023f	2024f	2025f	2026f
1. Nefinancijska preduzeća	-4.3	1.5	2.8	3.0	2.9	2.7	2.5
2. Domaćinstva	-0.8	6.2	5.4	4.8	4.7	4.6	4.4
3. Ukupno	-2.5	4.0	4.2	4.0	3.9	3.7	3.5
Depoziti, y/y	2020	2021e	2022f	2023f	2024f	2025f	2026f
1. Nefinancijska preduzeća	12,6	14.8	4.5	3.2	3.0	2.8	2.4
2. Domaćinstva	3,9	8.0	6.0	5.3	5.0	4.8	4.7
3. Ukupno	6,5	10.1	5.5	4.6	4.4	4.2	4.0

Izvor: Prognoza Odjela za istraživanje Intesa Sanpaolo Banke dd BiH (objavljeno u Decembru 2021. godine)

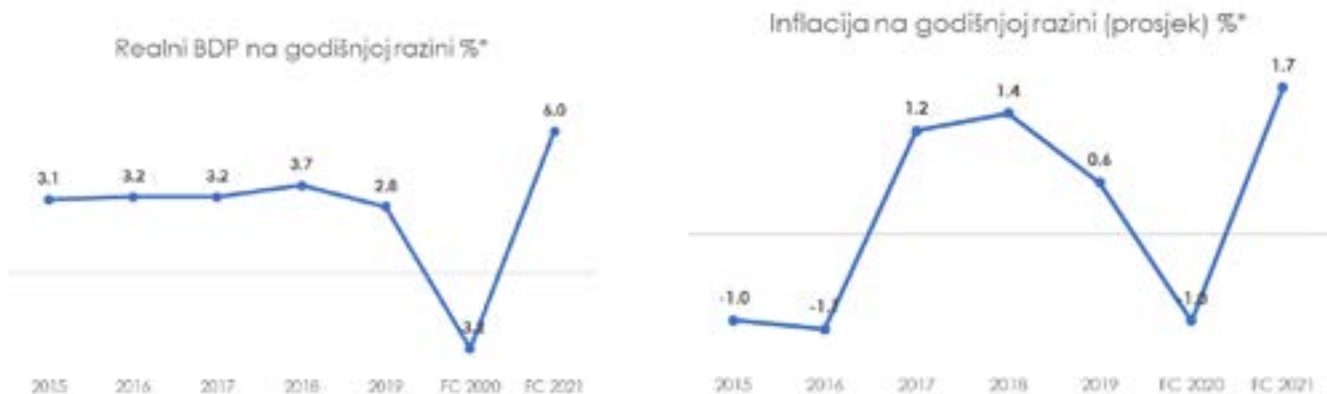
3. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

3.1. Makroekonomsko okruženje

Nakon pada BDP-a od -3,2% u 2020. godini, u 2021. godini bh. gospodarstvo bilježi snažan oporavak i posljednja očekivanja za kraj godine iznose +6% (na godišnjoj razini). Prema podacima iz novembra 2021. godine industrijska proizvodnja bilježili rast od 6,7%. u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Također, bh. gospodarstvo bilježi snažan rast privatne potrošnje, izvoza (+34,8%), kao i u oblasti turizma (kumulativni broj posjeta turista povećan za 90% i broj noćenja za 78% (na godišnjoj razini).

Očekuje se da će se pozitivni gospodarski izgledi nastaviti i u 2022. godini, a vodit će ih izvozno orijentirana industrija, daljnji oporavak privatne potrošnje i investicija, ali i rastući trendovi u građevinskom sektoru. Pozitivan trend bilježi stopa zaposlenosti i rast prosječnih neto plaća (sredinom godine premašila iznos od 1.000 KM).

2021. godinu obilježili su inflatorni pritisci koji su posebno pojačani u trećem kvartalu 2021. godine. Glavni razlog su rast cijena energenata i uvoznih kategorija hrane i pića koji čine preko 30 posto indeksa potrošačke korpe u BiH. U novembru 2021. godine inflacija se dodatno ubrzala rastom od +5,5% u odnosu na isti mjesec 2020. godine što bi moglo rezultirati ukupnom prosječnom inflacijom u 2021. od oko 2%. Očekuje se da će se sličan trend nastaviti i početkom 2022. g., nakon čega slijedi period stabilizacije pri čemu bi stopa inflacije iznosila +2,9% na godišnjoj razini (2022. u odnosu na 2021.).

*Službene podatke objavila CBBiH, Agencija za statistiku BiH, dok je podatke o procjeni dostavio Odjel za ekonomska istraživanja Intesa Sanpaolo Grupe (objavljeno u decembru 2021. godine)

Prema podacima iz septembra 2021. godine, javni dug BiH iznosio je 12,7 milijardi KM ili 34,4% BDP-a, od čega je vanjski dug iznosio 9,4 milijarde KM (74%), dok je unutarnji dug bio 3,3 milijarde KM (26%).

U 2021. godini Ministarstvo finansija FBiH ponudilo je obveznice ukupne nominalne vrijednosti od 90 miliona KM sa rokom dospjeća od 6 do 10 godina i trezorske zapise ukupne vrijednosti 100 miliona KM sa rokom dospjeća od 3 do 6 mjeseci. Vrijedi spomenuti da u drugoj polovici 2021. nije održana nijedna aukcija. Ograničena ponuda na novim aukcijama se očekuje također u 2022. g. (barem u prvoj polovini godine) zbog priliva sredstava međunarodnih finansijskih institucija.

Prema podacima iz novembra 2021. godine, bankarski sektor je prelikvidan i ukupne rezerve banaka kod Centralne banke iznosile su 7 milijardi KM (4 milijarde KM iznad obavezne rezerve). Centralna Banka BiH je uvela negativnu naknadu od 0.5% na obaveznu rezervu (0.75% počevši od 1.1.2022) kako bi stimulirala kreditne aktivnosti.

Projekcija makroekonomskog okruženja za Bosnu i Hercegovinu u periodu 2022-2026, pripremljena od strane Odjela za ekonomska istraživanja Intesa Sanpaolo Banke, prikazana je u tabeli ispod.

3. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ (nastavak)

3.1. Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Bosna i Hercegovina										
	Unit	Bilješka	2019	2020	2021 Procjena	2022 Procjena	2023 Procjena	2024 Procjena	2025 Procjena	2026 Procjena
Realni BDP (godišnji rast)	%		2.8	-3.2	6.0	3.8	2.9	2.8	2.8	2.8
Nominalni BDP	LC mlrd		36.5	35.4	38.2	40.8	42.6	44.4	46.3	48.3
Stopa nezaposlenosti (prosjeak)	%		33.3	33.8	33.0	32.4	32.0	31.0	30.2	30.2
Plate (prosjeak)	%		4.8	3.8	4.1	4.3	3.9	3.8	3.8	3.8
CPI (prosjeak)	%		0.6	-1.0	1.7	2.9	1.3	1.4	1.5	1.5
CPI y/y (na kraju perioda)	%		0.3	-1.6	4.3	1.1	1.4	1.4	1.5	1.5
Kreditni bankarskog sektora (rast u %)	% LC	(1)	6.7	-2.5	4.0	4.2	4.0	3.9	3.7	3.5
Depoziti bankarskog sektora (rast u %)	% LC	(1)	8.4	6.5	10.1	5.5	4.6	4.4	4.2	4.0
Kreditni bankarskog sektora (vol.)	LC mlrd	(1)	19.5	19.0	19.8	20.6	21.4	22.3	23.1	23.9
Depoziti bankarskog sektora (vol.)	LC mlrd	(1)	18.8	20.0	22.0	23.3	24.3	25.4	26.5	27.5

3.2. Bankarski sektor i analiza tržišne pozicije Intesa Sanpaolo Banke BiH

Bankarski sektor u Bosni i Hercegovini

Bankarski sektor Bosne i Hercegovine čine 23 banke, vrlo blizu regionalnom prosjeku tržišta jugo-istočne evrope, od kojih 15 posluje u Federaciji Bosne i Hercegovine i 8 u Republici Srpskoj. Četiri banke imaju sjedište u oba entiteta: Addiko Banka, NLB Banka, UniCredit Banka i Sberbank.

Bankarski sektor pokazuje visoku koncentraciju, s pet najvećih zajmodavaca (UniCredit Bank, Raiffeisen Banka, Intesa Sanpaolo Banka, NLB Banka i Sberbank) s tržišnim udjelom od oko 62%, što je značajna razina koja ne olakšava daljnju konsolidaciju.

3. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ (nastavak)

3.2. Bankarski sektor i analiza tržišne pozicije Intesa Sanpaolo Banke BiH (nastavak)

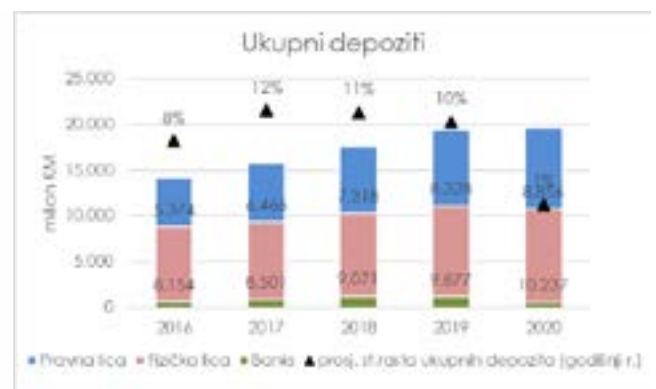
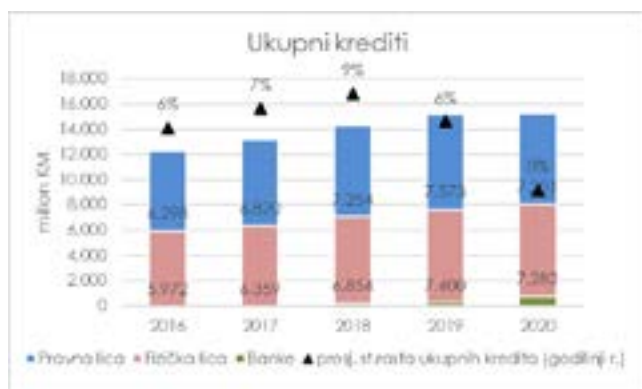
Bankarski sektor u Bosni i Hercegovini (nastavak)

Preliminarni podaci za 2021. pokazuju znakove oporavka tržišta počevši nakon prvog tromjesečja ove godine. Posljednji podaci CB BiH objavljeni su u novembru 2021. (na razini zemlje) koji pokazuju da su krediti porasli za +3% u odnosu na 2020. godinu, dok su depoziti zabilježili značajan rast od 10%. Pozitivan učinak uglavnom proizlazi iz pozitivnog razvoja kredita stanovništva koji su porasli za +5,5% , dok su krediti pravnim licima blago povećani za 1,5%. Na strani depozita, depoziti pravnih osoba porasli su za +16,1% u odnosu na početak godine, dok su depoziti stanovništva porasli za +5,7%.

Bankarski sektor u FBiH

Bankarski sektor FBiH prema podacima sa kraja 2020. godine čini 15 banaka koje pružaju svoje usluge kroz mrežu poslovnica na 531 lokaciji. Tri najveće banke (UniCredit, Raiffeisen i Intesa Sanpaolo Banka) drže 55% ukupne imovine.

Ukupni krediti iznose 15,2 milijardi KM (na nivou prethodne godine), dok depoziti iznose 19,7 milijardi KM (+1% vs 2019).

Tržišna pozicija

Federacija BiH predstavlja glavni dio tržišta na kojem Intesa Sanpaolo Banka posluje sa 41 poslovnicom putem koji upravlja ca 80% od ukupnog kreditnog portfolio Banke.

Intesa Sanpaolo Banka d.d Sarajevo je 3. najveća banka na tržištu FBiH po imovini, kreditima i depozitima. Ima tržišni udio od 9,6% po imovini, 11,4% po kreditima i 8,2% po depozitima.

Iz perspektive Intesa Sanpaolo Banke BiH, glavni konkurenti (peer grupa) su UniCredit, Raiffeisen, Sparkasse, Sberbank i NLB koji zajedno drže 64% tržišnog udjela po aktivi.

3. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ (nastavak)

3.2. Bankarski sektor i analiza tržišne pozicije Intesa Sanpaolo Banke BiH (nastavak)

Tržišna pozicija (nastavak)

Rang	Dec. 2020 Banka	Ukupna aktiva		Krediti NBS		Depoziti NBS		Poslovnice Broj	Za posleni Broj
		Volumen (mln BAM)	Tržišno uč ešć e	Volumen (mln BAM)	Tržišno uč ešć e	Volumen (mln BAM)	Tržišno uč ešć e		
1	UniCredit Bank	6,123	25.1%	3,325	23.0%	4,975	26.1%	71	1,207
2	Raiffeisen Bank	4,910	20.1%	2,584	17.8%	3,955	20.7%	106	1,278
3	INTESA SANPAOLO	2,342	9.6%	1,651	11.4%	1,573	8.2%	47	562
4	SPARKASSE	1,709	7.0%	1,177	8.1%	1,274	6.7%	46	523
5	SBERBANK	1,524	6.2%	1,022	7.1%	1,275	6.7%	32	433
6	NLB Banka	1,261	5.2%	815	5.6%	1,021	5.3%	36	444
	Peer_grupa	15,527	63.6%	8,924	63.8%	12,500	66.6%	291	3,885
# 15	Ba nka rski se ktor_FBIH	24,396		14,482		19,092		531	6,522

Intesa Sanpaolo Banka BiH je u 2020. godini zadržala kredite nebankarskog sektora na razini iz 2019. godine, što je bolje od prosječne stope rasta grupe usporedivih kompanija (-6%) i stope rasta bankarskog sektora (-3%). Ukupni depoziti NBS-a porasli su za 4,5%, što je više nego u grupi usporedivih banaka (3%) i nešto niže od bankarskog sektora (5%).

Banka ostvaruje odlične rezultate prema sljedećim finansijskim indikatorima:

- efikasnost: C/I ratio iznosi 53.3% i bolji je u odnosu na prosjek tržišta (58.9%) i grupe usporedivih banaka (55.9%)
- kvalitet kredita: NPL ratio iznosi 3.8% i bolji je od pokazatelja grupe uporedivih banaka (5.1%) i prosjeka tržišta (6.4%).
- adekvatnost kapitala: CAR iznosi 19.6%, i na nivou je grupe usporedivih banaka (18.7%).

4. OTKUP VLASTITIH DIONICA, UDJELA I PROMJENE NA KAPITALU

Banka u periodu 2021. godine nije radila otkup vlastitih dionica odnosno udjela. Dionice sa pravom glasa na dan 31.12.2021 su u vlasništvu Privredne Banke Zagreb d.d. sa procentom od 99,99% (2020.godina: 99,99%).

5. INFORMACIJA O POSLOVNIM SEGMENTIMA PRAVNOG LICA

U okviru redovnog poslovanja, Uprava Banke analizira rezultate poslovanja sa naglaskom na učešće pojedinačnih poslovnih segmenata. Poslovanje sa pravnim licima, građanima, te segment sredstava i finansijskih tržišta su poslovne linije koje su identifikovane kao važni poslovni segmenti u onoj mjeri u kojoj finansijskim proizvodima upravlja svaki od njih i odgovarajućih drugih strana sa kojima svaki segment ulazi u pregovore su specifični za svaki taj dio, te istim se ne upravlja niti su vezani za neku drugu stranu ili segment.

5. INFORMACIJA O POSLOVNIM SEGMENTIMA PRAVNOG LICA (nastavak)

Ključni pokazatelji poslovanja i profitabilnosti prema segmentima:

u mil KM		2021			
Bilans stanja	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i FT	Banka	god.r.
Kreditni	669.1	924.3	0.0	1,593.4	1%
Depoziti klijenata	745.9	960.3	0.0	1,706.2	8%
Depoziti banaka i ostalih FI	0.0	9.3	384.3	393.6	2%

U 2021. godini Banka je zabilježila umjeren rast kredita i snažan rast depozita. Segment pravnih lica učestvuje sa 58% u ukupnim kreditima (+186 bp godišnji rast) i 56% u depozitima klijenata (+522 bp godišnji rast), dok segment stanovništva učestvuje sa 42% u kreditima i 44% u depozitima.

u mil KM		2021			
Bilans uspjeha	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i FT	Banka	god.r.
Operativni prihodi	56.7	29.1	-0.2	85.6	6%
Operativni rashodi	34.3	9.8	1.6	45.6	6%
Trošak rezervacija	-4.2	-2.2	0.7	-5.7	-65%
Dobit prije poreza	18.3	17.1	-1.1	34.3	62%

Banka je ostvarila 34,3 miliona KM dobiti prije oporezivanja ili rast od 62% u odnosu na prethodnu godinu, čemu je pridonio pozitivan trend u svim segmentima. Segment stanovništva proizvodi 75% operativnih troškova i pridonosi poslovnim приходima sa 66%. Segment pravnih lica čini 21% operativnih troškova i sudjeluje sa 34% u poslovnim приходima Banke. U 2021. godini, segment pravnih lica i segment stanovništva poboljšali su svoju dobit prije oporezivanja za 56% odnosno 39% uglavnom zahvaljujući snažnom rastu neto provizija, ostvarenim uštedama na kamatnim troškovima na depozite (promjena cijena i optimizacija strukture obaveza) i manjim troškovima rezervacija.

6. FINANSIJSKI INSTRUMENTI KOJE BANKA KORISTI

Banka aktivno učestvuje na finansijskom tržištu Federacije Bosne i Hercegovine u poslovima kupovine obveznica izdanih od strane Federalnog Ministarstva Finansija i Kantona Sarajevo. U skladu sa grupnim Intesa Sanpaolo/PBZ odobrenjem u 2021. godine je omogućeno i učešće u kupovini hrvatskih obveznica izdatih od strane Ministarstva Finansija Republike Hrvatske i denominiranih u valuti EUR.

U toku izvještajne godine Banka nije imala ulaganja u vrijednosne papire drugih kompanije bilo lokalnih ili inostranih se radi u skladu sa važećim procedurama i instrukcijama Intesa Sanpaolo grupe/PBZ-a. Banka nema značajnijih ulaganja u vrijednosne papire drugih kompanija te trenutno nije dozvoljena kupovina udjela drugih kompanija. Vrste derivata (izvedenica) koje Banka koristi za prodaju i konverziju valuta za potrebe klijenta su FX SPOT, FX Forward i FX SWAP.

7. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA

7.1. Politike upravljanja rizicima

Uslijed svojih aktivnosti Banka je izložena različitim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku, operativnom riziku i kamatnom riziku.

Politike upravljanja rizicima su dokumenti kojima Banka, po potrebi, na godišnjoj osnovi konkretizira i precizira provođenje strategije upravljanja rizicima. Politike se donose za upravljanje jednim rizikom ili većim brojem rizika, a njima se prvenstveno utvrđuju smjernice za ovladavanje rizicima te osnovni limiti i indikatori u odnosu na koje će se analizirati profil rizičnosti i izloženost rizicima. Isto tako, za slučajeve prekoračenja definisanih limita, određene su jasne eskalacijske procedure ovisno o vrsti prekoračenog limita. Isto tako, sistem upravljanja rizicima uspostavlja se na nivou Banke te podrazumijeva usklađenost i koordiniranost aktivnosti svih organizacijskih dijelova banke u pogledu upravljanja rizicima. Uprava osigurava odgovarajuću primjenu strategije upravljanja rizikom koja se utvrđuje u politikama za upravljanje rizicima za:

- ✓ Kreditni rizik;
- ✓ Operativni rizik;
- ✓ Tržišne rizike;
- ✓ Kamatni rizik u knjizi banke;
- ✓ Rizik likvidnosti

7.1.1. Ciljevi i politike upravljanja kreditnim rizikom

Sistem upravljanja kreditnim rizikom se sastoji od organizacione strukture, pravila, procesa, procedura, sistema i izvora koji imaju za cilj identifikovanje, mjerenje /procjenu, upravljanje, monitoring, i izvještavanje o izloženosti kreditnom riziku, odnosno, sveukupno upravljanje kreditnim rizikom, što podrazumijeva postojanje adekvatnog korporativnog upravljanja i kulture upravljanja kreditnim rizikom.

Osnovni elementi sistema upravljanja kreditnim rizikom Banke su:

- 1. Strategija upravljanja rizicima i politika upravljanja kreditnim i srodnim rizicima** koji predstavljaju konkretizaciju strategije u smislu ukupnog apetita kreditnog rizika, limita, i pokazatelja praćenja profila rizika.
- 2. Ključni procesi** sistema upravljanja kreditnim rizikom su:
 - proces kreditnog odobrenja;
 - proces kreditnog monitoringa (proces pregleda kredita);
 - proces ranog upozorenja (proces rane detekcije povećanog kreditnog rizika) - PCEM;
 - proces klasifikacije imovine kako je definisano odlukama Agencije za bankarstvo FBiH (FBA) i Pravilima Intesa Sanpaolo Grupe;
 - proces naplate;
 - proces upravljanja kolateralom;
 - analiza portfolija i proces monitoringa kreditnog rizika;
 - proces računanja adekvatnosti kapitala za kreditni rizik;
- 3. Uloge i odgovornosti** u ključnim procesima sistema upravljanja kreditnim rizikom dodijeljene su sljedećim organizacionim jedinicama:
 - Direkcija upravljanja rizicima;
 - Direkcija za procjenu kreditnog rizika;

7. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

7.1. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

7.1.1. Ciljevi i politike upravljanja kreditnim rizikom (nastavak)

- Direkcija naplate potraživanja;
- Direkcija za analizu kreditnog portfolija i administracija;
- Direkcija interne revizije;
- Direkcija pravnih poslova;
- Funkcija ugovaranja plasmana koja je organizirana u nekoliko organizacionih jedinica.

Glavne strateške odrednice upravljanja kreditnim rizikom sadržane su u Strategiji upravljanja rizicima i politikama upravljanja kreditnim rizikom. Strategija upravljanja rizicima donosi se u pisanom obliku u skladu sa Smjernicama za opći okvir upravljanja rizicima, a u pogledu upravljanja kreditnim rizikom minimalno obuhvaća sljedeće:

- ciljeve i temeljna načela preuzimanja kreditnog rizika;
- apetit za kreditni rizik, odnosno razinu rizika kojeg Banka smatra prihvatljivim preuzeti u ostvarenju svoje poslovne strategije i ciljeva u postojećem poslovnom okruženju.

Politike upravljanja kreditnim rizikom i povezanim rizicima predstavljaju konkretizaciju Strategije za upravljanje rizicima u svrhu jednostavnog i učinkovitog upravljanja ukupnim nivoom kreditnog rizika kojeg je Banka spremna preuzeti.

Kroz Politiku, koju jednom godišnje zajednički pripremaju poslovne linije i funkcije rizika, a usvaja Nadzorni odbor Banke, predstavlja se smjer i plan razvoja kreditnog portfelja Banke u predmetnoj poslovnoj godini. Politika obuhvata sljedeće cjeline:

- pregled općih smjernica i limita za upravljanje kreditnim portfeljem koji proizlaze iz analize okruženja te Strategije za upravljanje rizicima, a Politikom se nadopunjavaju, dalje razrađuju i definišu.
- pregled pravila i smjernica za pojedina poslovna područja (poslovanje sa stanovništvom i sa pravnim licima) i segmente klijenata kojima se na operativnom nivou konkretizira preuzimanje i upravljanje kreditnim rizikom.

Smjernice i pravila definisana Politikom upravljanja kreditnim rizikom dalje se ugrađuju u Kreditne priručnike Banke koji predstavljaju operativne dokumente i upute svima zaposlenicima uključenima u kreditne procese. Na taj način, Politika ima za cilj dati smjernice nižim organizacijskim dijelovima kako strukturirati transakcije te ostvariti portfeljske i budžetske ciljeve, čime ispunjava i svoju ulogu u edukaciji i širenju kulture upravljanja kreditnim rizikom na svim organizacionim nivoima Banke.

7.1.2. Ciljevi i politike upravljanja operativnim rizikom

Sistem upravljanja operativnim rizikom obuhvata načela, pravila, postupke i metode za upravljanje operativnim rizikom, te jasno definisane uloge i odgovornosti na svim nivoima upravljanja koje su utvrđene smjernicama za opći okvir upravljanja rizicima, pravilnicima, uputama, metodologijama i procedurama.

Glavni cilj upravljanja operativnim rizikom je identifikacija i mjerenje (kvantifikacija) rizika čime se omogućava praćenje i primjereno ublažavanje rizika radi usklađivanja sa sklonošću Banke izloženosti operativnom riziku.

Nivoi upravljanja operativnim rizikom su:

- Korporativna tijela (Uprava i nadzorna tijela Banke) zadužena za uspostavljanje sistema upravljanja operativnim rizikom te za praćenje i nadziranje izloženosti operativnom riziku i adekvatnosti upravljanja operativnim rizikom;

7. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

7.1. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

7.1.2. Ciljevi i politike upravljanja operativnim rizikom (nastavak)

- Decentralizirana razina rukovoditelja organizacijskih dijelova, procesa i projekata zadužena za identifikaciju, evidenciju, procjenu i praćenje identificiranih operativnih rizika;
- Funkcija kontrole rizika zadužena za koordinaciju i kontrolu prikupljenih podataka o operativnim rizicima, analizu historijskih i očekivanih budućih događaja operativnog rizika i kvantifikaciju njihovih učinaka, te izvještavanje Uprave i nadzornih tijela Banke i Grupe;
- Svi uposlenici u svojim područjima nadležnosti aktivno sudjeluju u upravljanju operativnim rizikom te u integriranju upravljanja operativnim rizikom u svakodnevno poslovanje Grupe PBZ.

Identifikacija, mjerenje i praćenje rizika provodi se kroz sljedeće procese:

- prikupljanje i analiza podataka o internim gubicima obuhvata prikupljanje podataka o događajima koji su se dogodili u Banci ili drugoj članici Grupe PBZ i koji su povezani s njihovom izloženošću operativnom riziku;
- prikupljanje i analiza podataka o vanjskim gubicima obuhvata prikupljanje podataka o događajima koji su se dogodili u kreditnim ili financijskim institucijama izvan Grupe PBZ, a ti su događaji povezani s izloženošću tih institucija operativnom riziku i
- proces samo dijagnoze koji obuhvata analizu scenarija i procjenu poslovnog okruženja. Analiza scenarija (SA) obuhvata kvantifikaciju, odnosno mjerenje operativnog rizika na temelju procjene posljedica mogućih budućih događaja, u smislu njihove učestalosti, prosječnog iznosa te scenarija u najgorem mogućem slučaju. Procjena okruženja (VCO) obuhvata kvalitativnu ocjenu operativnog rizika po faktorima rizika (uzrocima rizika) na način da se procjenjuje važnost svakog pojedinog faktora rizika te razina njegovog ovladavanja.

Banka mjeri/procjenjuje identifikovane operativne rizike u svim svojim aktivnostima, proizvodima, procesima i projektima.

Politikom upravljanja operativnim rizikom definisan je apetit za operativni rizik, praćenje izloženosti operativnom riziku i iskorištenosti limita, eskalacijske postupke u slučaju prekoračenja limita te smjernice i načine ovladavanja operativnim rizikom.

Apetit za operativni rizik, odnosno sklonost preuzimanju operativnog rizika na nivou Banke predstavlja iznos, odnosno nivo rizika koju Banka smatra prihvatljivom preuzeti u ostvarenju poslovne strategije i ciljeva u postojećem i budućem okruženju. Temelji se na operativnim gubicima, prikupljenim u procesu prikupljanja podataka i na temelju procjena ukupnih očekivanih gubitaka u postupku analize scenarija kao sastavnom dijelu procesa samo dijagnoze.

Praćenje operativnog rizika podrazumijeva redovno analiziranje i strukturiranje rezultata identificiranja i mjerenja/procjenjivanja operativnog rizika, analizu profila rizičnosti te informacija o aktivnostima ovladavanja operativnog rizika.

Ovladavanje operativnim rizikom podrazumijeva preventivne i korektivne aktivnosti radi smanjenja izloženosti operativnom riziku, izbjegavanje rizičnih aktivnosti, unaprjeđenje i promjene u procesima, uvođenje internih kontrola te prijenos operativnog rizika na treće osobe kroz osiguranje i ostale specifične financijske instrumente. Ovladavanje operativnim rizikom provodi se za identifikovane operativne rizike u svim aktivnostima, proizvodima, procesima i projektima Banke.

Cilj izvještavanja o operativnom riziku je pružanje podrške za učinkovito upravljanje operativnim rizikom na svim nivoima odgovornosti.

Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunava se primjenom jednostavnog pristupa- BIA.

7. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

7.1. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

7.1.3. Ciljevi i politike upravljanja tržišnim rizikom

Glavni cilj modela upravljanja tržišnim rizikom jeste da se osiguraju sigurne i ispravne aktivnosti Banke, sa ciljem održavanja izloženosti tržišnom riziku unutar definiranih ograničenja i pragova.

Okvir upravljanja tržišnim rizikom Banke uključuje sljedeće elemente:

- principi, pravila, politike, procedure i metode koje imaju za cilj upravljanje tržišnim rizikom definiranim u internim propisima;
- proces upravljanja tržišnim rizikom koji uključuje upravljanje, identifikaciju i mjerenje, monitoring, izvještavanje;
- striktno definisane menadžerske odgovornosti i aktivnosti unutar ugovorenih standarda i uspostavljenih limita;
- učinkovit nadzor odbora i menadžmenta kroz detaljan i sveobuhvatan sistem protoka informacija.

Politikom upravljanja tržišnim rizicima Banka definiše svoj apetit prema riziku i to u smislu **neočekivanog gubitka** (rizična vrijednost VaR koja predstavlja potencijalni maksimalni gubitak u jednom danu izračunato sa 99% sigurnošću) i **ograničene izloženosti u zavisnosti o vrsti emitenta** (limiti emitenta).

Osim VaR limita, apetit prema riziku se definiše i ograničenjima ovisno o vrsti izdavatelja kao ukupan nominalni limit za određenu vrstu izdavatelja te za pojedinog izdavatelja obzirom na njegov rejting.

Rizična vrijednost i drugi limit se računaju i prate na dnevnoj osnovi i izvještavaju svim relevantnim poslovnim funkcijama i funkcijama za upravljanje rizikom, uključujući Upavu Banke. Ciljani profil tržišnog rizika Banke je detaljno definisan u Polici upravljanja tržišnim rizikom koju odobrava Uprava i Nadzorni odbor.

7.1.4. Ciljevi i politike upravljanja rizikom likvidnosti

Glavni cilj upravljanja likvidnošću jeste da se osiguraju sigurne i ispravne aktivnosti Banke, sa ciljem održavanja izloženosti riziku likvidnosti unutar definiranih limita i pragova.

Okvir upravljanja rizikom likvidnosti Banke uključuje sljedeće elemente:

- učinkovit nadzor odbora i menadžmenta kroz detaljan i sveobuhvatan sistem protoka informacija;
- Sistem za mjerenje, ocjenjivanje i izvještavanje o izloženosti riziku likvidnosti;
- dokumentacija za upravljanje rizikom likvidnosti sa jasno definisanim okvirom, smjernicama, modelima i pretpostavkama koje se koriste u procesu upravljanja rizikom;
- striktno definisane menadžerske odgovornosti i aktivnosti unutar ugovorenih standarda i uspostavljenih limita;
- stres testiranje uključujući formalni plan za nepredviđene aktivnosti za krize likvidnosti

7. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

7.1. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

7.1.4. Ciljevi i politike upravljanja rizikom likvidnosti (nastavak)

Za procjenu i praćenje izloženosti riziku likvidnosti Banke, koriste se eksterni standardi i interni standardi kako slijedi:

1) **Eksterni standardi Agencije za bankarstvo FBiH (FBA)** predstavljaju regulatorne limite koje propisuje FBA:

- Ročna usklađenost finansijske aktive i pasive;
- Obavezna rezerva u centralnoj banci BiH.
- koeficijent pokrića likvidnosti (LCR);

2) **Interni standardi za upravljanje likvidnosti u Banci** su sljedeći osnovni modeli za mjerenje rizika likvidnosti:

- monitoring unutar dnevne likvidnosti;
- monitoring rezervi likvidnosti;
- limiti za projicirane kumulativne wholesale izloženosti;
- omjer stabilnog neto finansiranja (NSFR);
- stres testiranje;
- omjeri koncentracije;
- pokazatelji plana za slučaj krize likvidnosti

Ciljani profil rizika likvidnosti Banke je detaljno definisan u Polici upravljanja rizikom likvidnosti koju odobrava Uprava i Nadzorni odbor.

Cilj izvještavanja o riziku likvidnosti je pružanje podrške za učinkovito upravljanje rizikom likvidnosti na svim nivoima odgovornosti. Izvještavanje korporativnih tijela banka obavlja se na dnevnom, sedmičnom, mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou.

7.1.5. Ciljevi i politike upravljanja kamatnim rizikom

Glavni cilj modela upravljanja kamatnim rizikom jeste da se osiguraju sigurne i ispravne aktivnosti Banke, sa ciljem održavanja izloženosti riziku kamatne stope unutar definisanih limita i pragova.

Okvir upravljanja rizikom kamatne stope Banke uključuje sljedeće elemente:

- Sistem za mjerenje, ocjenjivanje i izvještavanje o izloženosti riziku kamatne stope;
- Dokumentacija za upravljanje kamatnim rizikom sa jasno definisanim okvirom, smjernicama, modelima i pretpostavkama koje se koriste u procesu upravljanja rizikom;
- Striktno definisane menadžerske odgovornosti i aktivnosti unutar ugovorenih standarda i uspostavljenih limita;
- učinkovit nadzor odbora i menadžmenta kroz detaljan i sveobuhvatan sistem protoka informacija.

Za procjenu i praćenje izloženosti kamatnom riziku Banka primjenjuje eksterne i interne standarde.

Eksterni standardi Agencije za bankarstvo FBiH predstavljaju regulatorne limite koje je propisala Agencija za bankarstvo FBiH i odnose se na dovoljan nivo regulatornog kapitala Banke koja bi osigurala pokriće za procijenjenu promjenu ekonomske vrijednosti knjige banke.

7. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

7.1. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

7.1.5. Ciljevi i politike upravljanja kamatnim rizikom (nastavak)

Interni standardi za upravljanje kamatnim rizikom u Banci se sastoje od sljedećih osnovnih modela za mjerenje rizika kamatne stope:

- analiza promjene kamatne stope;
- osjetljivost promjene fer vrijednosti;
- osjetljivost neto kamatnog prihoda.;

Struktura limita za kamatni rizik, u skladu s okvirom za mjerenje rizika, ima za cilj održati nizak nivo izloženosti, što je u skladu s apetitom rizika. Limiti kamatnog rizika u bankarskoj knjizi su izraženi kako u smislu **osjetljivosti promjene** ekonomske vrijednosti (EVE), uzimajući u obzir relevantnost koja se pripisuje upravljanju bankarskom knjigom u srednjoročnoj perspektivi i u smislu **osjetljivosti promjene neto prihoda od kamata** (NII) da ostvaruje zarade i efekte bilansa stanja na promjene stopa u kratkoročnom roku.

Ovi limiti su također propisani detaljno u ISP BiH smjernicama za upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi i periodično se revidiraju.

Obzirom da kapitalni zahtjev za kreditni rizik zauzima najveći dio u ukupnom regulatornom zahtjevu te da kreditni rizik predstavlja ključni i najznačajniji rizik u banci u nastavku su predstavljene tehnike smanjenja kreditnog rizika (CRM).

Upotreba tehnika smanjenja kreditnog rizika

Obzirom da pri izračunu izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom Banka primjenjuje standardizirani pristup, za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik koristi tehnike smanjenja kreditnog rizika u skladu sa FBA Odlukom o izračunavanju kapitala banke te njezinim izmjenama i dopunama.

Metodologija izračuna izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik, minimalni kriteriji za priznavanje svakog pojedinog instrumenta osiguranja, načini i dinamika inicijalnih i ponovnih procjena vrijednosti instrumenata osiguranja, propisani su internim aktima. Ispravna primjena u procesu izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik osigurana je kontrolnim točkama integriranim u sam proces izračuna.

Tehnike smanjenja kreditnog rizika označavaju tehnike koje se mogu koristiti u svrhu smanjenja kreditnog rizika povezanog s izloženošću.

Banka u izračun regulatornog kapitala uključuje na propisan način samo one instrumente kreditne zaštite koji ispunjavaju sve zahtjeve iz Odluke, pri čemu kreditnim rizikom ponderirani iznos izloženosti umanjen zbog korištenja tehnika umanjenja kreditnog rizika ne može biti viši od kreditnim rizikom ponderiranog iznosa izloženosti koji je izračunat za isti plasman - bez primjene tehnika umanjenja kreditnog rizika.

Za pokriće jedne izloženosti Banka istovremeno koristi više vrsta kreditne zaštite. U takvim slučajevima tokom primjene standardiziranog pristupa iznos izloženosti dijeli se na zasebne dijelove od kojih je svaki pokriven jednom vrstom kreditne zaštite te se nakon toga za svaki dio izloženosti zasebno izračunavaju kapitalne potrebe na način propisan Odlukom.

Banka u izračunu iznosa izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom (ponderirana rizična aktiva) uključuje utjecaj ročne neusklađenosti koja nastaje kada je preostali rok do dospijea ugovorene kreditne zaštite kraći od dospijea zaštićene izloženosti.

7. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

7.2. Upotreba tehnika smanjenja rizika (nastavak)

Upotreba tehnika smanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Ako postoji ročna neusklađenost, u sljedećim situacijama se kreditna zaštita ne priznaje i tehnike smanjenja kreditnog rizika ne koriste:

- Ako je preostalo dospijeće kreditne zaštite kraće od tri mjeseca
- Ako je ugovoreni (izvorni) rok dospijeća kreditne zaštite kraći od jedne godine.

Shodno definicijama iz Odluke, za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik po standardiziranom pristupu, Banka može koristiti sljedeće vrste kreditne zaštite:

- Materijalnu kreditnu zaštitu i
- Nematerijalnu kreditnu zaštitu.

Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

- Novčani depozit
- Dužnički vrijednosni papiri prema rejtingu u skladu s Odlukom koji kotiraju na priznatoj burzi, dionice koje kotiraju na priznatoj burzi.

Ostala materijalna kreditna zaštita

- Polica životnog osiguranja¹ (vrijednost police je njezina otkupna vrijednost utvrđena od strane osiguravajućeg društva koje je izdalo policu osiguranja).

Kod instrumenata ostale materijalne kreditne zaštite tehnike smanjenja kreditnog rizika koriste se na način da se na osigurani dio izloženosti primjenjuje ponder rizika korigiran u ovisnosti o ponderu rizika pružatelja kreditne zaštite.

Nematerijalna kreditna zaštita

Jamstva i garancije (neopozive i na prvi poziv) prihvatljivih pružatelja kreditne zaštite:

- centralne vlade i centralne banke;
- jedinice regionalne vlade i lokalne vlasti,
- multilateralne razvojne banke,
- međunarodne organizacije čijim se izloženostima dodjeljuje ponder 0%,
- subjekti javnog sektora, potraživanja koja imaju tretman "centralne vlade",
- institucije i
- ostala privredna društva, uključujući i matična i pridružena privredna društva kreditne institucije pod uvjetom da imaju kreditni rejting prema pravilima za ponderiranje izloženosti prema trgovačkim društvima u skladu s odredbama Odluke.

¹ Trenutno Banka ne koristi Police životnog osiguranja kao CRM. Kada se steknu tehnički uslovi Banka će početi sa primjenom iste.

7. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

7.2. Upotreba tehnika smanjenja rizika (nastavak)

Nematerijalna kreditna zaštita (nastavak)

Banka za osiguranje plasmana najvećim dijelom koristi garancije izdane od strane centralne vlade te lokalne uprave, dok se preostali dio odnosi na garancije banaka. Kod instrumenata nematerijalne kreditne zaštite tehnike smanjenja kreditnog rizika koriste se na način da se na osigurani dio izloženosti primjenjuje ponder rizika pružatelja nematerijalne kreditne zaštite.

Proces upravljanja instrumentima kreditne zaštite ima za cilj osigurati potpunu i tačnu evidenciju instrumenata kreditne zaštite u poslovnim knjigama Banke s ciljem osiguravanja informacija o stepenu pokrivenosti kreditnog portfelja (u cijelosti, ili po pojedinim segmentima) instrumentima kreditne zaštite te optimizirati njihovo korištenje.

Banka je uspostavila robustan sistem za ograničenje kreditnih izloženosti koji uzima u obzir niz faktora rizika, a posebno u segmentu stambenog kreditiranja i raspoložive instrumente osiguranja na način da se omogućiti kreditiranje samo u slučajevima gdje su krediti primjereno

pokriveni stambenim nekretninama. S tim u svezi, Banka predviđa omjer pokrivenosti plasmana instrumentima osiguranja (LTV) vrlo važnim indikatorom umanjenja rizika, dok istovremeno izravno upravlja rizikom neispunjenja obveze kroz već adekvatne standarde kreditiranja.

8. IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI

8.1. Strategija upravljanja rizicima

Strategija upravljanja rizicima je dokument kojim Banka, u skladu s poslovnom strategijom, na godišnjoj osnovi utvrđuje apetit za rizik, osnovne strateške smjernice planiranja kapitala, ciljeve upravljanja rizicima i osnovna načela ovladavanja rizicima, uključujući rizike koji proizlaze iz makroekonomskog okruženja u kojem Banka posluje te uzimajući u obzir stanje poslovnog ciklusa u kojem je Banka.

Na kraju, osvrtno na 2021. fiskalnu godinu možemo zaključiti sljedeće:

- **Nije bilo značajnih promjena u ukupnom profilu rizičnosti.** Kreditni rizik i u nadolazećem razdoblju ostaje najznačajniji rizik uzimajući u obzir da kreditni portfolio čini najveći dio ukupne aktive Banke i s obzirom na neizvjesnost budućeg razvoja situacije s pandemijom COVID-19.
- Kao sastavni dio kreditnog rizika Banka je prepoznala relativno značajnu izloženost riziku koncentracije, te izračunava kapitalne zahtjeve uzimajući u obzir individualnu i sektorsku koncentraciju. Iako je trend niskih kamatnih stopa nastavljen, te nema najava za povećanjem istih Banka je, uzimajući u obzir činjenicu da se najveći dio portfolija Banke u svojoj suštini može tretirati kao proizvodi sa fiksnom kamatnom stopom prepoznala izloženost kamatnom riziku kao jedan od značajnih rizika te za isti izdvaja relativno značajan iznos kapitala.
- Banka je dobro kapitalizirana: regulatorni kapital i raspoloživi interni kapital sastoje se najvećim dijelom od komponenti osnovnog kapitala (Tier I), što se općenito smatra najkvalitetnijim kapitalom;
- Aktivnostima praćenja i izvještavanja nisu utvrđena ozbiljna kršenja internih politika i pravila;
- Banka je bila usklađena sa svim ključnim strateškim limitima.

8. IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

8.2. Izloženosti banke kreditnom riziku

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da izmiri cijeli iznos obaveze po dospijeću. Banka razvrstava kreditni rizik utvrđujući limite za iznos prihvaćenog rizika koje očekuje da će nastati u vezi s jednim kreditnim primaocem ili grupom kreditnih primatelja te u pojedinim privrednim granama. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih jednom godišnje ili češće.

Za potrebe izračuna rizikom ponderisane aktive, te izračun očekivanih kreditnih gubitaka Banka određuje status neizmirenja obaveza u skladu sa članom 2. tačka II), te članom 61 Odluke o izračunavanju kapitala, te Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i vijeća, član 178.

U skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, lokalnim regulacijskim propisima i praksama upravljanja kreditnim rizikom, Banka kreira rezerve za očekivane kreditne gubitke.

Cjelokupan okvir upravljanja baziran je na MSFI9 (Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja 9), gdje se očekivani kreditni gubici računaju i prepoznaju bez čekanja na događaj okidača (engl. trigger)² i sa perspektivom predviđanja (engl. forward looking).

Dodatno, pod MSFI9 standardom, treba da se vrši detaljnija klasifikacija portolija u tri nivoa kreditnog rizika u skladu sa predefinisanim setom kriterija:

- ✓ **Stage 1** uključuje finansijske instrumente **koji nisu značajno pogoršani u kvaliteti kredita od prvobitnog priznavanja;**
- ✓ **Stage 2** s druge strane uključuje finansijske instrumente koji **su značajno pogoršani u kvaliteti kredita od prvobitnog priznavanja, ali nemaju objektivni dokaz događaja kreditnog gubitka;**
- ✓ **Stage 3** uključuje izloženosti, za koje je utvrđen objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti.

Za instrumente klasificirane kao Stage 2 i Stage 3, gdje je kreditni rizik finansijskog instrumenta značajno porastao od prvobitnog priznavanja, prepoznat je očekivani gubitak u toku postojanja instrumenta (engl. lifetime expected loss). Očekivani gubitak tokom postojanja pokriva očekivani gubitak za cijelo rezidualno dospijeće finansijskog instrumenta. Za instrumente klasificirane kao Stage 1, računa se očekivani gubitak za 12 mjeseci.

Pri računanju očekivanih gubitaka, elementi predviđanja se uključuju u procjenu PD/LGD (makroekonomske uslovljavanje), da bi se uzela u obzir očekivanja promjena u PD/LGD procjeni kao rezultat promjena u makroekonomskom okruženju do kojeg može doći u budućim godina u odnosu na datum izvještavanja.

Rezerve se izdvajaju i obračunavaju na kolektivnoj osnovi, na bazi procjene gubitaka izvršenih na pojedinačnim homogenim pod-portfolijima formiranih po sličnim karakteristikama, kao što su vrsta klijenta, plasmana, i prisustvo kolaterala.

² Za razliku od prethodnog MRS39 standarda, gdje se koristio model nastalog gubitka.

8. IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

8.3. Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, inostrane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Uprava postavlja limite i upute za nadzor i umanjivanje tržišnih rizika, koje redovno nadgleda Direkcija upravljanja rizicima Banke.

Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizilazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

U cilju učinkovitog upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursevima i riziku stranih valuta.

Ukupna izloženost riziku stranih valuta se mjeri unutar Direkcije za upravljanje rizicima koristeći tehnike kao što je Metoda izloženosti riziku („Value at Risk“ ili „VaR“) i Testiranje otpornosti na stres.

Izloženost valutnom riziku jeste pojedinačno, precizno, statističko mjerenje potencijalnih gubitaka u portfoliju. Rizična vrijednost (VaR) jeste mjerenje gubitka u normalnim kretanjima faktora rizika na tržištu. Procjenjuje se da je stepen vjerovatnoće gubitaka koji su veći od rizične vrijednosti nizak.

Pretpostavke glavnog modela su:

- da se temelji na historijskoj metodologiji,
- 99 posto kao interval povjerljivosti za izračunavanje rizične vrijednosti,
- period zadržavanja je jedan dan.

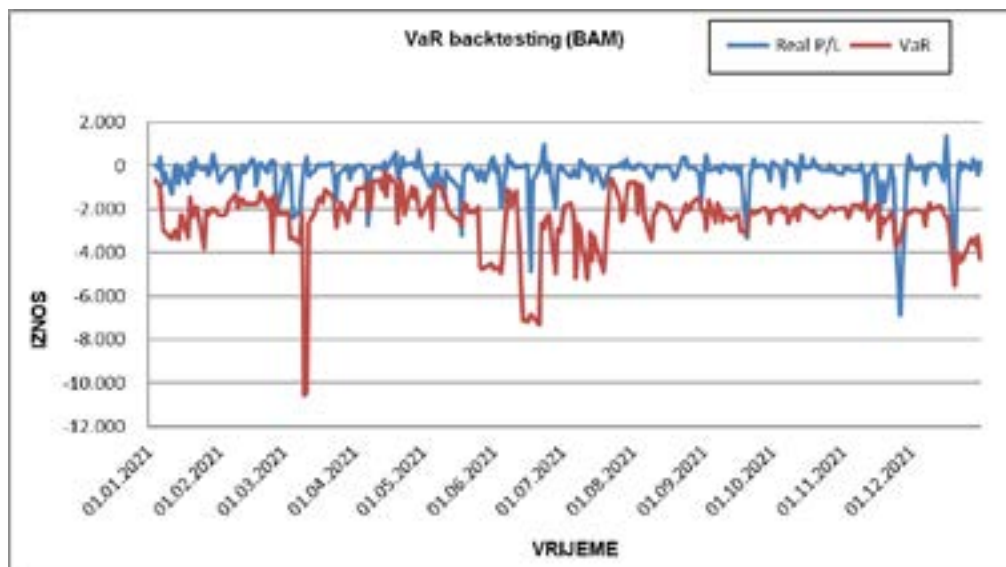
Model obuhvata devizni rizik – koji važi za devizne transakcije i pozicije koje su iskazane u stranim valutama; koje potiču od stope promjenjivosti deviznih kurseva.

Model može izračunavati rizičnu vrijednost na različitim nivoima agregacije – od pojedinačne pozicije do bilo kojeg podnivoa portfolija. Prema tome, model omogućava detaljnu analizu profila rizika hijerarhije portfolija više nivoa i učinke različitosti koji se pojavljuju. Nadalje, mjerenje rizične vrijednosti se može razjasniti na temelju izvora rizika (faktora rizika). Ove osobine detaljnijeg nadgledanja rizika omogućavaju određivanje efikasne strukture limita koja se može porediti kroz različite organizacione jedinice. Kvalitet provedenog modela za mjerenje rizika se mora stalno ocjenjivati. Banka primjenjuje pozadinsko testiranje poređenjem izračunate mjere rizične vrijednosti sa stvarnom dobiti i gubitkom istog perioda.

8. IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

8.3. Tržišni rizik (nastavak)

Valutni rizik (nastavak)

Tokom 2021. godine rezultati testiranja modela pokazali da je Bank zabilježila 6 izuzeća u testiranju modela (2020: nije bilo izuzeća), kada je gubitak bio veći od dnevnog iznosa VaR.

Portfolio Banke je izloženo riziku promjene stranih valuta, uvijek kada sadrži novčane tokove u stranoj valuti koja se razlikuje od bazne valute u Banci, a ne postoji usklađenost aktive, pasive i vanbilanse pozicije u toj valuti. Izloženost portfolia riziku promjene strane valute znači osjetljivost portfolia na promjene u nivou deviznih stopa. Stepenn rizika promjene strane valute zavisi od iznosa otvorenih pozicija kao i od stepena potencijalne promjene u deviznim stopama.

Banka zbog fiksnog kursa EUR-a u odnosu na Konvertibilnu marku nije izložena deviznom riziku (1 EUR = KM 1,95583). Izloženost deviznom riziku je prisutna za valute USD i CHF. Tabela koja slijedi prikazuje analizu osjetljivosti Banke na bazi 10% povećanja ili smanjenja kursa strane valute u odnosu na domaću valutu. Stopa osjetljivosti od 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta.

Prikaz pozicija Bilance stanja i izloženost deviznom riziku, može se naći u bilješci 5.3.1 Finansijskog izvještaja Banke za 2021.godinu.

8. IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

8.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik gubitaka koji proizilazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti banke da podmiri svoje dospjele novčane obaveze.

Likvidnosnim rizicima smatraju se:

- Rizik finansiranja likvidnosti
- Rizik tržišne likvidnosti

Cilj izvještavanja o riziku likvidnosti je pružanje podrške za učinkovito upravljanje rizikom likvidnosti na svim nivoima odgovornosti.

Dnevno praćenje obvezne rezerve, minimalnog koeficijenta likvidnosti po ročnosti te koeficijent likvidnosne pokrivenosti su eksterni zahtjevi koje je propisala Agencija za bankarstvo FBiH. Interni standardi za upravljanje likvidnošću predstavljaju osnovne modele za mjerenje rizika likvidnosti te obuhvataju unutarodnevno praćenje indikatora likvidnosti, praćenje rezervi likvidnosti, koeficijent likvidnosne pokrivenosti, koeficijent stabilnih izvora financiranja, stres testiranje, pokazatelje koncentracije i indikatore za pokretanje plana postupanja u kriznim situacijama. Osim gore navedenih metrika, primjenjuju se alati za praćenje likvidnosti kojima je cilj davanje sveobuhvatne slike profila likvidnosnog rizika kreditne institucije, uzimajući u obzir prirodu, veličinu i složenost imovine. Ključne metrike odnose se na analizu ugovorenih dospjeća i povezanih neusklađenosti, analizu koncentracije financiranja prema drugoj ugovornoj strani/proizvodu i koncentracije rezervi likvidnosti prema izdavatelju/druvoj ugovornoj strani, analiza zanaavljanja finansiranja, trošak i trajanje financiranja za drugu ugovornu stranu te analiza koncentracije kapaciteta uravnoteženja izdavatelja/ugovorne strane.

Banka objavljuje koeficijent pokrića likvidnosti na bazi Uputstva o načinu primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke koje se odnose na komponente LCR-a.

Na dan 31.12.2021. godine koeficijent likvidnosne pokrivenosti iznosio je 165,31%.

C 76.00.a - Likvidnosna pokrivenost - Izračuni (K 76 LCR - Izračun.a)			Vrijednost/ Procenat
			010
Izračuni			
Brojnik, nazivnik, omjer			
010	Zaštitni sloj likvidnosti		596.690
020	Neto likvidnosni odlivi		360.946
030	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)		165.31%

8. IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

8.5. Ostali rizici

Kamatni rizik predstavlja izloženost Banke nepovoljnim promjenama kamatnih stopa. Rizik promjene kamatnih stopa utječe na sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova, a time i na neto kamatni prihod te na ostale novčane tokove osjetljive na promjenu kamatnih stopa.

Primarni izvori rizika promjene kamatnih stopa su sljedeći:

- **rizik ročne neusklađenosti** (engl. repricing risk), koji proizlazi iz neusklađenosti pozicija aktive i pasive prema preostalom razdoblju do promjene kamatne stope,
- **rizik krive prinosa** koji proizlazi iz promjene oblika i nagiba krive prinosa;
- **rizik osnove** koji proizlazi iz instrumenata koji imaju identično dospjeće, izraženi su u identičnoj valuti ali su bazirani na različitim vrstama referentnih stopa;
- **rizik opcije** odnosi se na opcije uključene u imovini, obavezama i vanbilansnim stavkama.

U svrhu mjerenja kamatnog rizika generiranog bankarskom knjigom na mjesečnom nivou računa se osjetljivost promjene ekonomske vrijednosti (mjeri promjenu ekonomske vrijednosti portfelja banke koji proizlazi iz paralelnog pomaka krivulje prinosa), osjetljivost promjene neto kamatnog prihoda (mjeri uticaj kamatnih šokova na neto prihod od kamata) te Value at Risk- VaR koji se koristi u svrhu mjerenja FVOCI portfolia.

Osim navedenih metrika, prilikom mjerenja kamatnog rizika u knjizi banke provode se na mjesečnom i kvartalnom nivou i testiranja otpornosti na stres (osjetljivost promjene ekonomske vrijednosti i neto kamatnog prihoda u slučaju različitih scenarija pomaka kamatnih stopa). U okviru Apetita za rizik dodatno su na nivou banke definisani limiti za osjetljivost neto kamatnog prihoda u scenariju paralelnog rasta kamatnih stopa za 50 bp te paralelnog pada kamatnih stopa za -50 bp za sve valute i osjetljivost promjene ekonomske vrijednosti u scenariju paralelnog pomaka krive prinosa od 100 bp. Također, u skladu sa propisima lokalnog regulatora i Banka prati i regulatorni limit koji se odnosi na procjenu promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige pri kamatnom šoku od 200 bp.

Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima izloženosti kamatnom riziku te usklađenost sa limitima na mjesečnoj osnovi.

Promjena ekonomske vrijednosti - paralelni pomak 200 bp na dan 31.12.2021. godine

(000 BAM; %)				
Regulativa	Promjena ekonomske vrijednosti bankarske knjige	Regulatorni kapital	Limit	Iskorištenost %
Promjena ekonomske vrijednosti bankarske knjige				
+200bps (mln BMA,%)	3.362	300.574	20%	1,12%

9. PRIKAZ PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: Banka) svoju registrovanu djelatnost obavlja i razvija na području Bosne i Hercegovine, uz uvažavanje odgovornog i etički utemeljenog ponašanja kao nužnog preduslova za razvijanje kvalitetnih odnosa i lojalne konkurencije između poslovnih partnera i za učinkovito funkcionisanje tržišta. U tom smislu, Banka se razvija i djeluje u skladu s dobrom praksom korporativnog upravljanja, te nastoji svojom poslovnom strategijom, poslovnom politikom i praksom doprinijeti transparentnom i učinkovitim poslovanju.

Svojim poslovanjem Banka objedinjuje principe korporativne prakse i organizacijske kulture u okviru regulatorne osnove uspostavljene na nivou entiteta.

Osnovni principi korporativnog upravljanja su:

- ✓ Transparentnost poslovanja;
- ✓ Jasno razrađene procedure za rad upravljačkih tijela;
- ✓ Izbjegavanje sukoba interesa, i
- ✓ Efikasan sistem interne revizije i usklađenosti.

9.1. Transparentnost poslovanja

Banka obezbjeđuje blagovremeno objavljivanje i javnost informacija u skladu s zakonskim i podzakonskim aktima kao i pravilima organizovanog tržišta u koje je Banka uključena i internim aktima Banke, kojim se omogućava jednak pristup informacijama dioničarima i drugim zainteresovanim licima.

Komunikacija s javnošću se zasniva na principima istinitosti, tačnosti, potpunosti podataka, blagovremenosti, jednake dostupnosti, jačanja povjerenja i ekonomičnosti, kako bi se dioničari i zainteresovana lica na istinit i objektivan način upoznali s činjenicama i događajima od značaja za poslovanje Banke.

Banka sastavlja svoje finansijske izvještaje u skladu sa zakonima, podzakonskim aktima kao i međunarodnim računovodstvenim standardima finansijskog izvještavanja.

Javnost informacija se postiže objavljivanjem, dostavljanjem kao i omogućavanjem uvida u određene isprave.

Banka izvještaje o poslovanju i druge informacije za koje je propisana obaveza objave, objavljuje na web stranici Banke i/ili dnevnim novinama, kao i drugim medijima u rokovima propisanim za objavljivanje izvještaja.

9.2. Organi Banke

Organi Banke koji obezbijavaju provedbu dobre prakse korporativnog upravljanja su:

- ✓ Skupština;
- ✓ Nadzorni odbor, i
- ✓ Uprava Banke.

U postupku izbora i imenovanja članova organa upravljanja, Banka uzima u obzir širok raspon kvaliteta i kompetencija kandidata s ciljem zastupanja različitih stavova i iskustva, te nezavisnog mišljenja i opreznog odlučivanja.

Banka promoviše osiguranje jednake zastupljenosti osoba različitih karakteristika, poput obrazovanja, profesionalnog iskustva, spola i dobi, a sve u cilju sprječavanja diskriminacije na osnovu spola, rase, boje kože, etničkog ili socijalnog porijekla, genetskih karakteristika, vjere ili uvjerenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invaliditeta, starosti ili seksualne orijentacije.

9. PRIKAZ PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA (nastavak)

9.2.1. Skupština Banke

Skupština Banke je organ putem kojeg dioničari ostvaruju svoja glavna upravljačka prava odlučujući o pitanjima koja su u njihovoj nadležnosti. Nadležnosti Skupštine Banke propisane su zakonskim propisima i Statutom Banke i ne mogu biti prenesene na drugi organ Banke.

Banka svojim aktivnim postupanjem omogućava dioničarima ostvarenje i ostalih prava, a naročito prava koja se tiču upravljanja Bankom zavisno od visine uloženi sredstava u dionički kapital, raspodjele dobiti, diobi imovine preostale nakon stečaja ili likvidacije Banke te drugih prava.

9.2.2. Nadzorni odbor

Nadzorni odbor vrši nadzornu funkciju u skladu sa zakonskim propisima, propisima Agencije za bankarstvo FBiH i Agencije za bankarstvo RS i drugim propisima, te u skladu sa Statutom.

Nadzorni odbor čini sedam članova, koje imenuje i razrješava Skupština. Nadzorni odbor u svom sastavu mora imati najmanje dva nezavisna člana.

Članovi Nadzornog odbora imenuju se na period od četiri godine, uz mogućnost reizbora, te moraju ispunjavati propisane uslove i odgovarajuće standarde u pogledu obrazovanja, profesionalnog iskustva i ugleda, a u skladu s važećim propisima i aktima Banke.

Za člana Nadzornog odbora može biti imenovano lice koje u svakom trenutku ima dobar ugled, odgovarajuća stručna znanja, sposobnosti i iskustvo potrebno za ispunjavanje obaveza iz svoje nadležnosti, koje nije u sukobu interesa u odnosu na Banku, dioničare, članove Nadzornog odbora, Upravu i nositelje ključnih funkcija, koje je spremno i u mogućnosti posvetiti dovoljno vremena obavljanju obaveza i odgovornosti iz nadležnosti Nadzornog odbora.

Nadležnosti Nadzornog odbora propisane su zakonskim i podzakonskim propisima, te Statutom Banke.

9.2.2. Nadzorni odbor - nastavak

Stručnu podršku radu Nadzornog odbora pružaju specijalizirani odbori, i to:

- ✓ Odbor za rizike;
- ✓ Odbor za imenovanje, i
- ✓ Odbor za naknade.

Kao obavezan odbor Nadzorni odbor imenuje Odbor za reviziju.

9.2.3. Uprava Banke

Uprava Banke organizuje rad, vodi poslovanje i zastupa Banku.

Uprava Banke je odgovorna za poslovanje Banke u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i odlukama Agencije za bankarstvo FBiH i RS. Uprava Banke sastoji se od najmanje tri člana, od kojih se jedan imenuje za Predsjednika Uprave.

Nadležnosti Uprave Banke propisane su zakonskim i podzakonskim propisima, te Statutom Banke.

9. PRIKAZ PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA (nastavak)

9.3. Ključne funkcije

Ključne funkcije su kontrolne funkcije i ostale funkcije u Banci koje imaju značajan uticaj na upravljanje i poslovanje Bankom.

Kontrolne funkcije koje se uspostavljaju u Banci su:

- ✓ Funkcija upravljanja rizicima;
- ✓ Funkcija praćenja usklađenosti, i
- ✓ Funkcija interne revizije.

Ostale ključne funkcije koje imaju značajan uticaj na upravljanje i poslovanje Bankom utvrđuje i uspostavlja svojom odlukom Nadzorni odbor u skladu sa Zakonom i odlukama Agencije.

9.4. Upravljanje sukobom interesa

Banka upravlja sukobom interesa, kako postojećim, tako i potencijalnim, na način da izbjegne zloupotrebu situacije sukoba interesa te povredu svojih obaveza prema klijentima kao i povredu pozitivnih zakonskih propisa.

Relevantna lica i lica koja su posredno ili neposredno povezana s Bankom, obavezni su da u obavljanju svojih poslova postupaju odgovorno, pošteno, savjesno i nepristrasno zastupajući interese Banke i klijenata, kao i da brinu da svojim radnjama ne nanose štetu ugledu i povjerenju Banke. Aktivnosti Banke ne smiju koristiti za vlastite interese i korist, niti mogu biti u bilo kom odnosu zavisni prema licima koji bi mogli uticati na njihovu objektivnost.

9.4. Upravljanje sukobom interesa - nastavak

Ublažavanje sukoba interesa postiže se kroz:

- ✓ Organizacionu strukturu;
- ✓ Postojanje posebnih politika/internih akata, i
- ✓ Etički kodeks, kodeks poslovnog ponašanja i edukaciju.

9.5. Interna revizija i usklađenost

U skladu sa zakonskim odredbama, Banka je organizovala Direkciju interne revizije kao nezavisni organizacioni dio koji direktno odgovara Odboru za reviziju i Nadzornom odboru. Glavni zadatak Direkcije interne revizije je da Upravi Banke, Odboru za reviziju i Nadzornom odboru dostavi objektivnu i nepristrasnu procjenu o kvaliteti i efikasnosti interne kontrole.

Praćenje usklađenosti je u okviru nadležnosti Direkcije za usklađenost, koja je nezavisna u svom radu i ne obavlja druge funkcije radi sprječavanja sukoba interesa.

10. ZAVRŠNE ODREDBE

Izvještaj se javno objavljuje na internet stranici Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (www.intesasanpaolobanka.ba).

 INTESA SANPAOLO BANKA
Bosna i Hercegovina

